

Учителя Петър Дънов

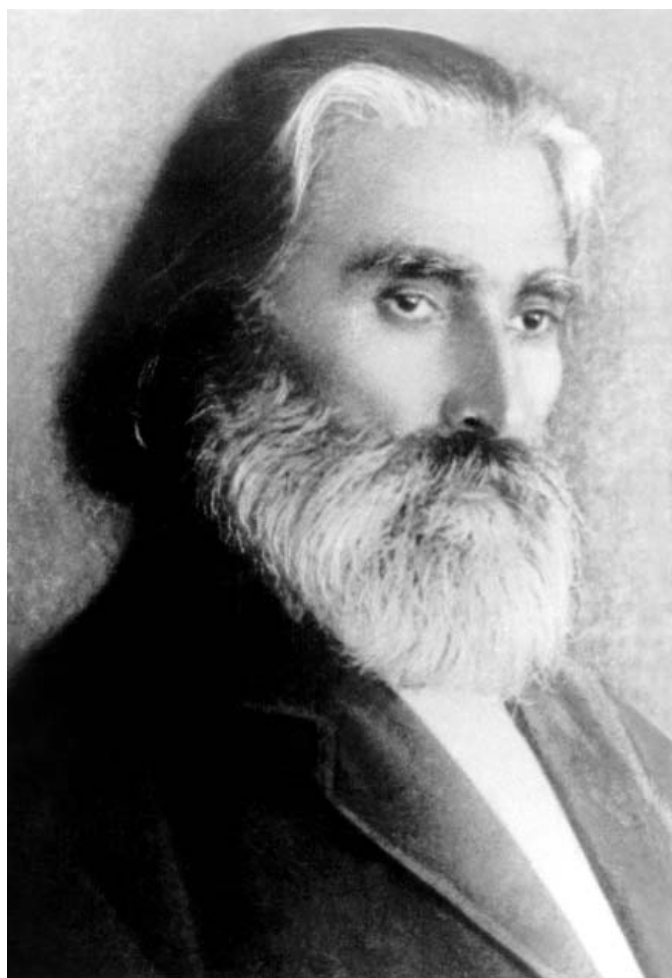

Двата пътя

Младежки окултен клас
година първа

ШКОЛАТА МЛАДЕЖКИ КЛАС

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
(БЕИНСА ДУНО)

ДВАТА ПЪТЯ

МЛАДЕЖКИ КЛАС

ГОДИНА ПЪРВА

Издателство •Бяло Братство•
София 2011

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
(БЕИНСА ДУНО)

МЛАДЕЖКИ ОКУЛТЕН КЛАС

ДВАТА ПЪТЯ

г о д и н а п ъ р в а

Словото в Школата на Учителя
Петър Дънов (Беинса Дуно)
е записано и съхранено
за съвременния читател
от стенографите:

Паша Теодорова
Елена Андреева
Савка Керемидчиева

© Издателство «Бяло Братство», 2011

ISBN 978-954-744-159-0

Съдържание

Двата пътя, 24.02.1922.....	7
Страх и безстрашие, 1.03.1922.....	17
Сила на волята, 8.03.1922.....	25
Качества и проява на волята, 15.03.1922	37
Стар и нов живот, 29.03.1922	49
Двете посоки, 5.04.1922	67
Закон на движение, 12.04.1922	75
Разбор на думи, 19.04.1922	85
Закон на кармата, 26.04.1922.....	97
Красотата в природата, 3.05.1922	111
Закон за енергиите, 10.05.1922	119
Методи за чистене, 17.05.1922.....	129
Противоречия в живота, 24.05.1922	145
Връзки на знанието, 31.05.1922.....	161
Мисъл, чувство и действие, 7.06.1922.....	171
Изисквания от ученика, 14.06.1922.....	181
Скъпоценните камъни, 21.06.1922	201
Прояви на съзнанието, 28.06.1922	207
Положителни и отрицателни сили, 5.07.1922	219
Възможности, 26.07.1922.....	231
Деятелност на сърцето, 2.08.1922	241
Обяснителни бележки.....	253
Речник на редки, остарели и чужди думи.....	255
Теми.....	258
Задачи, упражнения, опити	259

ДВАТА ПЪТЯ

Първа лекция

24 февруари 1922 г., петък, 18:30, София

ДВАТА ПЪТЯ

Тайна молитва.

Коя е главната идея, която занимава ученика при постъпването му в училището? Той иска да стане учен, да придобие знания, да възрасти това, което е вложено в неговата душа, в неговия ум и в неговото сърце, и след като придобие знания, след като разработи своите дарби и способности, той трябва да ги запази. За тази цел се изисква добра почва, за да може всяка мисъл, която падне върху нея, да даде плод.

Следователно и вие като ученици искате да учите, да се занимавате с наука. Какво означава думата *наука*? Ако се спрем върху значението на буквите в тази дума, написана на латински и на някой от славянските езици, ще видим, че в нея се крият две различни понятия: от съчетанието на буквите в думата *наука* в славянските езици се вижда, че славяните търсят в науката метод, чрез който да примирят противоречията в Живота; обаче англосаксонската раса, която си служи с латинската дума *scientia* за означаване понятието *знание*, *наука*, показва, че нейният ум е насочен към изучаване на отношенията между различните форми, както и вечните промени, които се извършват в Живата Природа. Първата буква *S* в думата *scientia* означава безконечност. Следователно от окултно гледище вие можете да изучавате науката или с цел да намерите метод, чрез който да примирите противоречията в Живота, или пък да намерите начин, чрез който да използвате силите на Природата. Който изучава науката с цел да използва природните сили, той се натъква на голяма опасност; опасността седи в това, че в него се явява свещеният егоизъм – той започва да се съзнава по-високо от другите, придобива по-голяма тежест в себе си и казва: „Аз

разполагам със сили, които мога да употребя както намирам за добре“. Значи има две категории хора: едните имат голямо съзнание за себе си, мислят, че всичко могат да направят, че много неща знаят и т. н.; другите обаче, като славяните, търсят в живота си метод, чрез който могат да примиряват противоречията, на които се натъкват, а едновременно с това да излекуват болките на своето сърце – в това отношение славяните са по-близо до Истината.

И тъй, ако искате да се занимавате с окултната наука, на първо място трябва да изучавате себе си. „Познай себе си!“ – казва Сократ¹; какво означават думите *познай себе си*? Какво трябва да познаете в себе си – висшето или нисшето? Да познаете себе си ще рече да познаете Висшето, Божественото начало в себе си, с други думи казано – да познаете Бога в себе си. Познаете ли Бога в себе си, вие ще познаете условията, при които можете да растете и да се развивате правилно; да познаете условията, които, от една страна, дават направление на вашето растене и развиване, а от друга страна, уравновесяват силите, които действат във вас.

Представете си, че някой човек расте правилно, умът и сърцето му се развиват добре и всички се надяват да излезе нещо от него, но случи се нещо неочаквано в живота му и неговата форма се разруши, нищо не остава от нея – коя е причината за това нещастие? Причината за това нещастие е майсторът, който е направил тази форма. Мнозина ще кажат, че съдбата на този човек е била такава. Когато гърнчарят направи някое гърне изкривено, недопечено, кой е виновен за това – самият гърнчар; какво прави той тогава – счупва гърнето на парчета, замесва го на каша и прави ново гърне, но вече по-хубаво, по-здро, по-добре опечено. Следователно всякога Висшето смачква формите на нисшето, като го преработва, вае, докато изкара от него по-хубава, по-съвършена форма. Какво друго може да се направи с гърнето, които не са сполучливо изваяни, освен да се смачкат старите им форми, за да се преработят и превърнат в нови, по-устойчиви и съвършени.

Често младите мислят, че са по-умни от старите, и казват: „Старите са отживели времето си, ние ще им покажем как трябва да живеят“; обаче едно време и тия стари са казвали същото. След тях идват младите, които не одобряват живота на старите и мислят, че ще могат да го изправят; и те остаряват, без да изправят живота си. Така се изреждат едни след други младите поколения, които искат да покажат на старите как се живее, но не успяват – защо? Защото и те като старите си служат със стари методи. Казвам: старите методи не могат да разрешават основните въпроси на Живота. Младите трябва да се пазят да не повтарят слабостите на старите; нека се учат от техните опитности, да видят какво им е липсвало, че животът им е излязъл несполучлив. Много и дълбоки са причините за неуспеха на старите, те представляват цяла история, която трябва да се изучи.

Сега ще ви задам една тема, върху която всички да мислите, тя е следната: *Най-разумният метод за работа*; нека всеки помисли кой е най-разумният метод за работа. Окултната наука е опитна, затова всяко знание е ценно, когато може да се приложи в Живота – това именно определя мястото ви като ученици. Когато някой ученик иска да постъпи в музикално училище, да изучава цигулка, дават му цигулка да свири и от това как може да свири определят в кой клас да постъпи; ако ученикът се окаже посредствен, професорът по цигулка ще го посъветва да се запише в друго училище, да не губи времето си.

В някоя от следващите лекции ще говоря върху разумните отношения на човека към Живата Природа, обаче първо вие трябва да се изкажете върху темата *Най-добрият, най-разумният метод за работа*. Да се изкаже човек по някой въпрос – това е привилегия за него, това е изключителен случай. От окултно гледище под *най-добър метод* се разбира онзи, който може да се приложи в действителния Живот; ако даден метод не може да се приложи, той отклонява човека от целта на работата му и го води някъде далеч, без да му даде реални резултати.

Понеже всички не сте на еднакъв уровень в развитието си, затова всеки ще представи свой специфичен метод за работа, който може да приложи в живота си: едни от вас са материалисти-идеалисти, дават предимство на материалното в Живота, а другите са идеалисти-материалисти, дават предимство на идеите – това е различието между всички хора. Идеалистите поддържат, че идеите създават всичко – за кои идеи говорят те? Разбира се, че не за техните идеи, има идеи, по-високи от човешките – това са идеите на Безграничното, Божественото начало.

И тъй, в тази Школа вие трябва да се научите да се ползвате от методите, с които Природата работи. Както цветята използват слънчевите лъчи, така и вие трябва да използвате силите на Живата Природа и тогава кой за каквото е роден, това ще направи. Този закон има приложение и в човешкото тяло. Всеки уд от организма на човека изпълнява специфична служба: например краката ходят, като същевременно носят общия товар на тялото; ръцете работят – хващат, вдигат, слагат разни тежести; очите гледат, ушите слушат и т.н. – следователно всеки орган от човешкото тяло изпълнява специална функция. В това отношение всеки човек представлява специален уд в общия организъм на Природата и той трябва да изпълни своята функция. Който намери мястото си в Природата и разбере своето предназначение, той ще може правилно да изпълни своята функция като уд на Великия Божествен организъм.

Сега, като ученици на тази Школа, вие можете да повдигнете някои въпроси, които ви интересуват, обаче можете да повдигате въпроси, близки до вашите нужди. Например от какво се интересува гладният – от хляба; гладният иска да знае какъв е хлябът, който му се дава – топъл или студен, пресен или мухлясал. Същият закон трябва да се прилага и в знанието, ако искате да създадете в себе си нещо здраво. Вие, младите, не трябва да повтаряте погрешката на онзи циганин, който първо се нахранил с листа, а после хапнал малко хляб и сиренце. Той отишъл на лозето да работи и взел в торбичката си малко хляб и парче сиренце да закуси. Като пора-

ботил, усетил голям глад; погледнал към хляба и сиренцето и видял, че те няма да задоволят глада му, затова накъсал лозови листа и започнал да яде, а най-после хапнал хляба и сиренето, като си казал: „Отличен обяд!“. Не, аз не ви съветвам първо да се нагълтате с лозови листа, а после да хапнете малко от окултното знание, пазете се от тази погрешка! В работата не се позволяват никакви грешки; направите ли някаква погрешка, изправете я! Престъплението не седи в това, че сте направили една погрешка, но в неизправянето на погрешката; щом съзнаете погрешката си, изправете я. Няма нищо престъпно в това, че през ума ви е минала някаква крива мисъл, но тази крива мисъл трябва да се изправи. Стремежът на вашия ум, на вашето сърце и на вашата воля трябва да бъде насочен към изправяне на погрешките – само по този начин вие ще създадете в себе си характер, на който всякога да разчитате.

Сега, трябва да имате предвид следното положение: когато учениците постъпват в училището, в първо време учителят е любезен, внимателен към тях; колкото по-навътре влизат в знанието и материалът става по-труден, толкова и учителят е по-взискателен към тях, а особено към онези, които не учат – значи учителят изменя отношенията си към учениците, които не учат. Първото нещо, което се изисква от ученика, е той да бъде способен да учи, следователно и вие трябва да учите, и то много сериозно. Всяка наука има правила, които трябва да се знаят и да се спазват. От младите се изисква самообладание – не привидно, външно, но истинско самообладание. Има два вида самообладание: едното е външно, привидно самообладание, при което вътрешното равновесие в човека всякога се нарушава; другото самообладание е вътрешно, дълбоко, при което равновесието в човека никога не се нарушава.

Ще приведа един пример за външно самообладание. Млад момък се сгодил за красива млада мома, с голямо благородство и външно самообладание в проявите си. Той често се хвалел с годеницата си пред своите приятели и един ден завел един от тях на гости в дома на годеницата си и му

я представил. Те седели, разговаряли известно време, след което годеницата донесла на една табла сладко, за да се почерпят. Годеникът съзнателно спънал годеницата си, за да види как ще реагира тя при този случай. Както държала таблата със сладкото и чашите с вода, всичко това паднало на земята, сладкото и водата се разсипали на пода; годеницата запазила пълно самообладание и присъствие на духа: казала: „Няма нищо“, спокойно се навела, събрала чашите, изтрила водата и излязла в другата стая. Годеникът се обърнал към приятеля си и казал: „Ето пример на самообладание, на благородство в характера. Това значи идеална мома“. Обаче като се оженили, работата не излязла както си мислел. Веднъж той я запитал:

– Къде остана самообладанието ти?

– Ти трябваше да влезеш в другата стая, да видиш какво ставаше там – само дървото на масата може да ти каже какво дъвкане беше!

Казвам: това не е самообладание. Някой иска да отвори прозореца; тегли прозореца – той не се отваря, тегли втори, трети път, прозорецът пак не се отваря. Той започва да се нервирва, да се гневи, да дърпа още по-силно, като че прозорецът е виновен за това; преди всичко прозорецът няма съзнание, той не може да разбере, че някой се дразни от него. Същото нещо може да се каже и за окултните сили: някои окултни сили са съзнателни, разумни, а други са полусъзнателни, неразумни. Като казвам, че едни сили са съзнателни, това показва, че те вървят в същата посока, в която и ние се движим; неразумните сили пък се движат в посока, противоположна на нашето движение. Следователно всеки трябва да знае дали дадена сила върви в хармония с неговото развитие. По същия начин вие трябва да разглеждате дали вашите мисли, чувства и постъпки вървят в съгласие с развитието ви; щом се натъкнете на някоя мисъл или на някое чувство, веднага го поставете на разглеждане. Къде да го сложите – въляво или вдясно? Ученикът трябва да разбира от сортиране, да знае къде точно да постави всяка своя мисъл, всяко свое чувство и всяко свое действие. Някои ученици ще успеят в

тази област двадесет и пет на сто, други – петдесет на сто, трети – седемдесет и пет на сто, а най-способните – сто на сто; ученикът трябва да работи върху себе си, постепенно да увеличава този процент, за да не изпада в грешки и заблуждения.

И тъй, след всеки преподаден урок ще пристъпваме към опити; това значи: след всеки преподаден урок ще бъдете поставени на изпит – не само теоретически, но и практически. Всяко теоретично знание трябва да се приложи в Живота, там да се разработи и изпита. Който иска да се занимава с окултизъм, той трябва да знае, че ще бъде подложен на известни изпитания и мъчнотии, които трябва правилно да разреши. Казвате: „И без това ние имаме мъчнотии“; да, но сега ще разберете смисъла на тези мъчнотии и като разберете смисъла им, ще можете да ги употребите като методи за лекуване. Например някой се оплаква от болки по цялото тяло: ръцете, краката го болят, главата го боли, гръбнакът го боли, стомахът му е разстроен; от всички тия болки Невидимият свят ще му създаде само една болка, но по-голяма, към която ще насочи неговия ум и ще го застави да се лекува – по този начин той ще забрави малките болки и ще започне усилено да работи в едно направление. Значи голямата мъчнотия привлича силите към един център, иначе става разпиляване, разсейване на силите и на вниманието в човека. И Природата действа по същия начин – тя създава на човека една голяма болка, в която всичко се лекува. Вие още не сте дошли до големите болки.

Като размишлявате върху темата, която ви дадох, ще пишете по възможност по-малко, само върху ядката на мисълта. Всеки ще отговори за себе си кой е най-добрият метод за работа. Какво са писали учените по този въпрос – това не е важно за вас; понякога то съответства на вашето разбиране, на вашата природа, а някога не съответства. За вас е важно да нагодите работата си според методите на Разумната Природа, а не според тия на обикновените учени – само по този начин ще се домогнете до общите принципи в Живота. Тъй щото всеки ще прилага, ще работи според метода, който той

знае и който е негов специфичен. Това зависи от вашата добросъвестност, от вашата искреност в работата ви и от дълбокото ви желание да постигнете нещо ценно.

Мнозина ще кажат, че нямат условия за работа; в това отношение американците държат първо място – в Америка ще срещнете ученици, студенти, които работят по кухните, по различни кантори като слуги, и по този начин завършват гимназия или университет. Добре е, когато дойдат благоприятните условия в Живота, но всички условия трябва разумно да се използват. И при най-мъчните условия човек може да намери поне десет-петнадесет минути свободно време да чете, да се занимава – кое пречи на домакинята като реже лук, като готви, да почете малко? И лошите, и добрите условия имат за цел да поставят ученика в положение да преодолява мъчнотиите – само по този начин той може да расте и да се развива правилно.

Тайна молитва.

СТРАХ И БЕЗСТРАШИЕ

Втора лекция
1 март 1922 г., сряда, 19:00, София

СТРАХ И БЕЗСТРАШИЕ

Тайна молитва.

Прочетоха се работите върху темата *Най-разумният метод за работа*.

Добре е да се вади резюме от прочетените теми, да се види кои са съществените мисли в тях.

Едно е необходимо да се знае от всички: човек трябва да започва всяка работа с най-малките спънки.

Ще напиша следните няколко числа, които ще съберете и от общата им сума² ще извадите някакво заключение; още по-добре е всеки сам да размишлява върху тия числа.

1 – 20	7 – 12	13 – 8
2 – 15	8 – 13	14 – 2
3 – 5	9 – 14	15 – 21
4 – 7	10 – 1	16 – 16
5 – 9	11 – 19	17 – 17
6 – 10	12 – 18	18 – 11
227		

Сега пък ще напиша изречението *Fir für fen tao bi aumen*; това изречение означава: *С най-малкия страх и с най-малката тъмнина*. Значи в Божествения път трябва да се върви с най-малкия страх и с най-малката тъмнина – защо? Защото най-малкият страх и най-малката тъмнина причиняват най-малка вреда и най-малко отклонение. Който много се страхува, той не може да следва този Път, ето защо, за да влезе в него, човек трябва да придобие изкуството най-малко да се страхува и да има най-малка тъмнина в съзнанието си. Изре-

чението *Fir für fen tao bi aumen* може да се преведе още и с думите: *Без страх и без тъмнина*. Страхът е роден от греха, като същевременно той произвежда тъмнина, но не смесвай-те страха с предпазливостта. Който признава съществуването на Първичната Причина в света, а въпреки това се страхува, той не е разбрал каква е същността на тази Причина.

И тъй, като ученици, ще следвате Новия път без страх и без тъмнина. Който се страхува, той ще изгуби Светлината си, а като естествено последствие на това ще дойде тъмнината; и обратно – когато тъмнината дойде, страхът ще я последва. Страхът и тъмнината са две чувства на човешкото съзнание, които непременно трябва да се регулират – с какво? С без-страшие и със Светлина. Иначе, като влезе в Школата, ученикът постоянно си задава въпросите: „Мога ли да следвам Школата и дали ще успея? Време ли е да следвам Школата? Разполагам ли с нужните способности? Ами ако падна някъде? Ако се върна назад?“. Не, друг въпрос трябва да си зададе: „Искам ли да уча, или не?“; ако си отговори, че иска да учи, това желание ще бъде в сила да преодолее всички мъчности в живота. Ако се страхувате, ще проверите стиха от Писание-то: „Страхливите няма да влязат в Царството Божие“.

И наистина, страхливият не може да стане нито учен, нито философ, нито държавник, изобщо страхливият в нищо не може да успее, той ще бъде като заека. Но има по-страхливо животно от заека – жабата например е по-страхлива, тя се взима като емблема на краен материализъм. В това отношение материалистите са страхливи хора. Вземете ли парите на някой богат човек, но голям материалист, той веднага ще изгуби смелостта си; докато е бил богат, той се е намирал в положението на заека, но щом го оберат, изпада в положението на жабата. Следователно, като мислите за заека, ще си представите богат, материалист човек, който не е напълно обран, вследствие на което бяга, за да не му вземат всичко-то богатство; жабата представлява човек, който е съвършено обран и не му остава друго, освен да влезе във водата, там да намери спасението си.

Сега ще представя три животни, които символизируют страха – те са заекът, жабата и птицата. Ако подплашите заека, той ще бяга в гората; ако подплашите жабата, тя ще бяга във водата; ако подплашите птицата, тя ще хвъркне във въздуха. И най-после, ако подплашите човека, той трябва да си каже: „Без страх и без тъмнина!“. Напишете си този израз ясно, четливо, без никакви коментари по него.

Питам: когато предприемете някаква екскурзия, какво имате предвид? Да стигнете някой висок планински връх, затова започвате да се изкачвате, като от време на време почивате, докато стигнете върха. Същия метод ще приложите и в изучаването на окултната наука: като се стремите към високия връх, на много места ще почивате, на много места ще ядете, за да възстановите силите си. Мнозина казват, че окултизмът е опасна наука; опасна е окултната наука, но за страхливите, за безстрашните хора окултизмът е безопасен. Когато се каже, че окултната наука е опасна, това показва, че страхливите са подложени на изпит, за да се види ще издържат ли, или не. Когато се каже на страхливите, че трябва да вървят в Пътя без тъмнина, те казват: „Как можем без тъмнина, когато Светлината е недостъпна за нас?“; това показва, че те се боят и от Светлината. Например когато обира някоя каса, апашът работи в тъмнина; щом влезе отнякъде светлина, сърцето му веднага трепва.

Следователно има два метода, чрез които се изпитват учениците на двете школи – на Бялата и на Черната: учениците от първата школа вървят без страх и без тъмнина, а тия от втората – със страх и с тъмнина; значи ученикът от Бялото Братство върви в Пътя без страх и без тъмнина, а този от противоположното братство – със страх и с тъмнина.

Младите трябва да бъдат предвидливи, да знаят по кой път вървят. Който тръгва на път, трябва да изпрати човек пред себе си, да разузнае условията, на които ще се натъкне – дали пътят е разчистен, има ли направени мостове където трябва, пеш ли ще върви, или с кон и т.н.; и когато предварително знае условията, той ще бъде безстрашлив. Вие мно-

го пъти сте тръгвали по този Път и сте се връщали, но сега трябва като тръгнете, да издържите. Същото нещо виждаме и в училищата на Земята: много ученици постъпват в гимназията, но едни от тях завършват само първи клас и напускат училището, други завършват само втори клас, трети – трети клас и т.н.; малцина завършват гимназия, по-способните пък продължават да учат по-нататък в някое висше заведение. Обаче в Живота се случва обратното: ученици, които в гимназията са били способни, в Живота остават назад или ученици, които в първите класове на гимназията са били способни, отлични, в горните класове отслабват; други пък в долните класове са били слаби, а в горните се засилват и завършват гимназия с отличен успех. Това се дължи на особена психическа причина: когато родителите и учителите хвалят децата си чрезмерно, в тях се развива тщеславието, което се намира в задната част на мозъка и по този начин привлича голяма част от кръвта, вследствие на което предната част на мозъка започва по-малко да се храни и постепенно отслабва. Тъй щото когато хората ви хвалят много, те, без да искат, ще спрат развитието на ума ви. Затова учителите трябва да се въздържат от хвалене на способните си ученици. Центърът на тщеславието, което се намира в задната част на главата, представлява крадец, който взима голяма част от кръвта, която отива към предната част на мозъка; тази е причината, поради която умът на тщеславните хора не може добре да се развива, това е изразено и в Писанието със стиха: „Бог на горделивите се противи, а на смирените дава благодат“.

Следователно, който иска да развива, да разработва своя ум, той не трябва да бъде тщеславен. Забелязано е, че хора, които са били повече осмивани, подигравани, са станали учени, поети, музиканти, а тия, които са били много хвалени, от които са очаквали нещо, са останали посредствени – защо? Умът на последните не се е хранил добре, вследствие на което не е могъл да се развие. Затова докато сте живи, бъдете глухи и за похвалите, и за укорите; като умрете, тогава слушайте какво ще говорят хората на гробищата за вас. Например някой може да ви пита: „Ти ученик ли си на ок-

ултната школа? Знаеш ли, че от теб нищо няма да излезе?"; не обръщайте внимание на тия думи. Друг може да ви каже: „Ти си отличен ученик, няма подобен на теб“; и на това не обръщайте внимание. Кой каквото и да ви казва, вие вървете напред, продължавайте работата си.

И тъй, приложете този метод, за да видите какви резултати ще даде. Приложете този метод, но не от страх – защото много хора са смели в Живота под влиянието на страха; това не е смелост, човек трябва да бъде смел, но от съзнание, не от страх. Че и котката, като се уплаши, в първо време се сгуши, но после инстинктът за самозапазване се събужда в нея, тя става смела и е готова да се хвърли върху нападателя си – това не е безстрашие, но е смелост от страх за живота. Истинската смелост подразбира безстрашие във всички моменти на Живота, при всички положения; на окултен език казано: смелият човек се колебае отвън, без да се разколебава отвътре.

Само Божията Любов, като съвършена, ражда безстрашието; никоя друга любов не е в състояние да направи човека безстрашен, смел. На физическия свят вие не можете да познаете Любовта, докато не познаете безстрашието; докато сърцето ви тупа от страх, каквото и да говорите за Любовта, това не е Божествена Любов. Когато човек се уплаши от нещо, сърцето му особено трепва – значи енергиите на страха предизвикват в човека особени психически състояния, които се отразяват на сърцето като особено трепване, при което лицето пребледнява. Като се уплаши, човек първо пребледнява вследствие на прибиране на кръвта към сърцето, а после почервянява, става раздвижване на кръвта и заедно с това и гневът се проявява. И наистина, страхливият човек се бои от общественото мнение, лесно се докача; когато го изложат пред хората, той се гневи, сърди се. Например дойде при вас някой адепт от Черната ложа и започва да ви изкушава, да ви мами нещо; вие се поддавате на неговите думи, повярвате му и направите някакво престъпление. За да скрие престъплението, той се явява отново при вас като благодетел, дава ви метод как да се запазите, да не се открие престъплението; по

този начин обаче иде по-страшното – лъжата. Казвам: без-страшният, смелият човек никога не се поддава на изкушения. Ученикът трябва да знае това нещо, защото като влезе в Школата, ще се натъкне на ред изкушения.

В тази лекция дадох заека и жабата като символи на нещо. С това искам да обърна вниманието ви като ученици да размишлявате върху всички явления в Живота и Природата, върху всички предмети и да правите преводи – например какъв превод ще направите на следните думи: *река, дърво, планина*; какъв превод ще направите на животните вълк, лисица, жаба; какво символизират мухата, комарът? Всички тия неща са символи, които представляват език на Природата; ученикът трябва да изучава този език, да знае защо Природата е създала всички животни, растения, минерали – тя си служи с тях като с букви в своята азбука, както ние си служим с буквите и слоговете, за да изразим своята мисъл. Следователно, като поставим всички минерали, растения и животни на техните места, ще получим Разумното слово, Разумната мисъл на Живата Природа. Който иска да учи този език, той трябва да започне от най-простите образи и постепенно да върви към по-сложните.

Тайна молитва.

СИЛА НА ВОЛЯТА

Трета лекция
8 март 1922 г., сряда, 19:00, София

СИЛА НА ВОЛЯТА

Тайна молитва.

Прочете се резюме от темата *Най-добрият метод за работа*.

За следния път пишете върху темата *Мястото на волята в Живота*. Помислете добре върху тази тема и напишете най-много една страница. Тази тема е от значение за вас, защото волята още не е намерила мястото си в Живота. Повечето от съвременните хора имат слаба воля – защо? Защото проявата на волята започва от Разумния живот, където няма никакви разрушения.

Сега, аз ще ви дам няколко правила, чрез които да различавате съзнателните волеви действия от несъзнателните, и тогава дойдете ли до съзнателната воля, вие ще я разглеждате като най-висша проява в Живота на човека. Тъй щото като пишете темата, бъдете свободни, всеки да се изкаже според своите разбирания; пишете без страх, без съмнения и без колебания; право-криво, не се страхувайте – щом се страхувате, това показва, че нямате воля, не искате да се проявите. Изкажете се, проявете волята си, макар и да сте написали нещо глупаво – откъде знаете, че е глупаво? Мнозина мислят, че като не цитират някой виден автор, а изказват своето мнение, са глупави. Според мен, когато някой цитира само чужди мисли, без да ги разбира, без да ги е преживял, и се мисли за учен, е по-глупав от онзи, който изказва мисли, преживени и опитани от него. Няма норма в света, която определя кое е умно и кое – глупаво; това, което днес минава за умно, утре може да мине за глупаво. Например в една от миналите култури хората са се поздравявали с езика си – нещо, което днес вършат животните. Ако в сегашните времена двама

души се поздравят с езика си, това ще бъде атавизъм – днес е на мода хората да се ръкуват; един ден и ръкуването може да се замести с друг поздрав.

Сега ще дам няколко правила, които трябва да се спазват от окултните ученици. Когато се намери пред прага на окултната школа, било като редовен или слушател, ученикът трябва да знае следното:

1. Ако веднъж само се опита да коригира Абсолютното, Божественото, той се отстранява от класа.

2. Ако отсъства от клас без никакъв повод, без важна, неотложна причина, той се отстранява от класа.

Пред съвестта си и дълбоко в душата си ученикът трябва да знае важни ли са причините, които са го задържали да не отиде в Школата; определянето на важността на причините абсолютно се предоставя на съвестта на ученика. Ученикът никога не трябва да лъже себе си; ако се самоизлъгва, той сам по себе си е вън от класа.

3. Който не изпълнява зададената работа в Школата, той се отстранява от класа.

4. Ако двама ученици взаимно се нагрубяват, и двамата се отстраняват от класа. Абсолютно не е позволено на окултните ученици да се сърдят, да се карат помежду си.

5. Всичко, каквото става и се говори в класа, трябва да бъде тайна. Който се опита да изнесе навън нещо от това, което става в Школата, той се отстранява от класа. Има неща, които не трябва да се изнасят вън от Школата.

Сега ще обърна вниманието ви на следното явление в Природата: всички млади издънки на дърветата или всички току-що покълнали растения имат стремеж бързо да растат нагоре, на височина; като достигнат най-голямата възможна за тях височина, те започват да растат на дебелина. И художникът работи по този метод: първо той нахвърля върху платното общите черти на предмета, т.е. неговата височина, идеята, която се крие в него, а после поставя сенките – широчината, дебелината на предмета. Това показва, че в пър-

во време човек трябва да схваща общите черти, т.е. важните идеи. Например ако рисувате някой човек, на кои черти ще спрете вниманието си – първо ще се спрете върху формата на тялото, върху очите, ушите, веждите, носа, челото и устата; след това ще нахвърлите сенките. Ако върху лицето на човека има повече сенки, това показва, че той се намира в голямо затруднение. Изобщо, ако фонът на човешкия образ е тъмен, това говори за неблагоприятните условия, при които живее. И наистина, когато човек прекарва безсънни нощи, около очите му се явяват сенки.

Едно от важните неща в живота на човека е сънят, затова окултният ученик трябва да спи правилно: той трябва да определи час, в който да си ляга, при това трябва да си постави като задача щом легне, да заспи веднага или най-много в продължение на пет-десет минути. В това отношение и вие трябва да правите опити, да упражнявате волята си, да видите можете ли да си легнете точно в определения час и да заспите в продължение на десет минути. Ако можете да заспите в определеното време, волята ви е силна; ако мине половин час или повече и не можете да заспите, волята ви е слаба. При това упражнение ще изпитате силата на волята си, иначе ще си правите илюзия, че имате силна воля. Не, волята се изпитва само чрез упражнения. За да усилвате волята си, добре е, като лягате вечер, да си кажете, че тази вечер искате да спите само на дясната си страна; ако сутринта се намерите на дясната страна, волята ви е силна, а ако се намерите на лявата страна, значи волята ви е слаба – обаче това не трябва да ви обезсърчава, правете опити в това отношение, докато добиете резултати.

От окултно гледище сънят има дълбоко предназначение. Когато спите, вие отивате в Астралния свят на училище; това, което вечер учите, денем го прилагате. Ако не спите правилно, и в Астралния свят не можете да учите добре; щом в Астралния свят учите добре, и на Земята ще можете да учите. Следователно сънят е от голямо значение за човека. Когато спи правилно, добре, човек става бодър, със свеж ум, с пресни сили и каквато работа започне през деня, всичко

ще му върви добре; обаче ако ученикът не е спал добре, той не е работил добре и в Астралния свят, вследствие на което се събужда неразположен, уморен и тогава работата му през целия ден ще бъде такава, каквата е била в Астралния свят. Ето защо, като лягате вечер, кажете си: „Сега отивам в училището на Астралния свят и желая да свърша добре работата, която ще ми се даде там“.

Питам как гледате вие на съня. Вие гледате на съня само като на почивка и затова не можете да намерите онези, които искат да ви преподават; в това отношение вие сте подобни на онези деца, които бягат от училище и отиват в гората да играят – щом децата бягат от училището, на кого ще преподава учителят? В такъв случай който ляга да спи с мисълта, че отива само да си почива, той бяга от училището, отива в гората и на сутринта като се събуди, казва: „Нищо не научих“. Ето защо, легнете ли да спите, кажете си: „Отивам сега в училището на Астралния свят, за да науча нещо ново, което да приложа през деня на Земята“. И в Астралния свят има разходки, както на Земята – на всеки, който учи добре, се позволява да прави разходки до някой планински връх или до някой хубав извор, откъдето ще се върне обновен, богат с красиви впечатления.

Следователно едно от важните правила за ученика е да се научи да спи правилно; легне ли да спи, в продължение на пет-десет минути трябва да е заспал – това упражнение е необходимо за усиляне на волята. Ако не можете да заспите в такова кратко време, тогава ще продължите времето с няколко минути, но най-много за половин до един час човек трябва да заспи. Ако до един час не може да заспи, той трябва да търси причината за своето безсъние и като я намери, да се помъчи да я премахне.

Сега ще ви дам още едно естествено упражнение – медитация върху дъгата: ще медитирате върху дъгата дотогава, докато създадете в ума си красива картина за нея. Това упражнение може да отнеме на някои една, на други – две, на трети – три години, докато в ума им се създаде тази красива картина, но те трябва да работят в това направление. Някои

пък могат да успеят в кратко време – това зависи от способността на ученика да се концентрира. Значи всеки ден ще медитирате върху дъгата, докато в ума ви се създаде жива, ясна картина – ще си я представите такава, каквато сте я виждали в Природата с всичките ѝ цветове. Това упражнение ще послужи като стимул за развиване на въображението във вас – за окултния ученик въображението е необходимо, понеже то е майка на идеите. Когато медитирате върху дъгата, ето какви картини можете да си представите: на запад – Слънцето, на изток – черен, тъмен облак, а дъгата – от север към юг, след ситен пролетен дъжд; или на изток е ясно, а дъгата се явява на запад. Изобщо каквито и положения да заема в ума ви, един ден дъгата трябва да изгрее в душата ви така, както изгрява в Природата. Като медитирате по петдесет минути на ден върху дъгата, ще видите как незабелязано, естествено в ума ви ще се яви образът на дъгата. Като медитирате, ще затваряте очите си, за да виждате образа на дъгата ясно, картинно; в първо време, като си я представите умствено, тя няма да бъде ясна, но след време ще изпъкне добре, и то такава, каквато е в Природата – жива, реална. Най-доброто време за медитация е сутрин или при всяко добро разположение на духа. За резултата на упражнението не мислете – какъвто и да бъде резултатът, все ще спечелите нещо, но няма да загубите. Освен сутрин, можете да медитирате преди обяд, няколко часа след ядене и вечер преди лягане – всеки е свободен да избере онова време, което е най-добро за него. Добре е да нарисувате дъгата и винаги да я имате пред себе си, още по-добре е да наблюдавате дъгата след всеки дъжд, да запомните обстановката, условията, при които се е явила. Дъгата ще внесе в ума ви нов елемент.

Ще ви дам още едно правило, което ще прилагате против гнева, против дразненето. Щом се разгневите, изпейте упражнението *до, ми, сол, до* (горно *до*) десет пъти. Прилагайте това правило, за да видите как музиката тонира. Не само учениците, но и учителите трябва да си служат с музиката като метод за тониране. Когато учителят по музика се разгневи, той забравя да приложи това правило, но удря учениците си

по главата с лъка; не, щом учителят се разсърди, нека вземе лъка и започне с него да свири упражнението *до, ми, сол, до* – по този начин той ще свърши работата си по-добре, отколкото да удря учениците с лъка. При повече свободно време ще ви говоря за значението на тия четири тона.

И тъй, като главно нещо във вашия ученически живот ще бъде желанието ви да се хармонизирате. Това трябва да стане естествено, а не пресилено. Да се хармонизирате, това не подразбира всички да застанете на един и същ уровень – това би значело всички да бъдете еднообразни, а според мен еднообразието е зло, а разнообразието – добро. Всички трябва да се стремите към разнообразие, разнообразието е качество на Духа – където е Духът, там всякога има разнообразие. Разнообразието е изобилие, богатство, а еднообразието – недоимък, сиромашия. От окултно гледище неприятностите говорят за еднообразие в Живота; за да освободи човека от това еднообразие, Невидимият свят е допуснал злото в света – злото създава разнообразието в Живота. Значи всички страдания, мъчности, спънки показват, че животът на човека е еднообразен, но всичко това е необходимо, за да се внесе разнообразие. Разнообразието пък е богатство, необходимо за развиване на човешкия Дух; в това отношение страданията, мъчнотиите са преходни състояния, преходни гами в живота на човека.

Едно от правилата гласеше: „Който се опитва да коригира Абсолютното, Божественото начало, той не може да бъде ученик“; това значи: не коригирайте Природата в себе си! Който се е опитвал да коригира Природата, той всякога е свършвал фатално, няма изключение в това правило. Ако не вярвате, направете следния опит и ще се убедите в истинността на моите думи: започнете да храните някои тревопасни животни с месна храна и в скоро време ще видите последствията от промяната на храната – значи вие сте направили опит да коригирате природата на тия животни. Според мен злото е месоядство, а доброто – плодоядство, но не вегетарианство. И затова, когато от Астралния свят искат да покажат, че постъпките ви не са прави, ще ви представят сън, че ядете

месо – значи когато насън ядете месо, това показва, че вървите по неестествен път.

И тъй, когато говоря за човека, аз подразбирам духовното, разумното начало в него, което показва, че в човешкото тяло живеят едновременно две същества. Животът на тия две същества не върви в една посока, вследствие на което между тях винаги се явява борба – тази борба се дължи на факта, че едни от клетките, които съставят храната на човешкия организъм, са месоядни, а други – растителни; месоядните клетки са били такива от хиляди години насам и днес и да желае човек да стане вегетарианец, тия клетки му се противопоставят. Ако не се достави съответна храна, месоядните клетки се самоизяждат – клетките на белите кръвни телца например водят борба помежду си и се самоизяждат едни-други; значи войната съществува още в самия организъм на човека и в следствие на тази война човек е вегетарианец само по идея – вътре в него обаче клетките се самоизяждат. Ето защо, за да станете някога плодоядци, още сега трябва да поставите в ума си идеята да се храните с плодове; тази идея ще работи в ума ви години наред, докато един ден, незабелязано за самите вас, ще видите, че сте готови да се храните с най-чистата засега храна – с плодове. Що се отнася до вегетарианството в пълен смисъл на думата, във всички светове – физически, Сърдечен и Умствен – това е въпрос на вековете.

Правилата, които ви дадох днес, ще напишете на чисто, за да ви служат като ръководно начало в Живота. По-нататък ще говоря подробно върху всяко едно от дадените правила.

Сега, като влизам в клас, аз ще ви поздравявам с мотото: *Без страх*, вие ще отговаряте: *Без тъмнина*.

И тъй, аз искам от всички да се самоопределите готови ли сте редовно да посещавате класа, за да не се разколебавате после; засега са достатъчни петдесет ученици. След като се самоопределите, тогава ще ви се даде вътрешният смисъл на формулата *Fir für fen tao bi aumen*; за онзи, който не се е самоопределил, тази формула е опасна. Първите думи – *Fir für fen*, изчистват, а думата *tao* съгражда; същото значение имат и останалите думи от формулата. Но първо човек трябва

ва да мине през чистене, а после вече може да гради. Последните думи са силни, защото където има градеж, там всякога се изисква сила.

Казвам: онези от вас, които сте влезли в класа, да не се страхувате, че нямате време да го посещавате или че ще ви отнеме много време; не, за този клас се изисква малко време, и то само онова, което не знаете как да употребите. Ето, и в Мойсеевия закон е казано: „Шест дни работи за себе си, а седмия само посвети за Бога!“.

Като ученици на окултна школа, вие трябва да спазвате правилото за съня, сънят ще реши много от въпросите на вашия живот. Засега седем часа сън са ви необходими; и пет часа сън могат да ви задоволят, но при условие да спите непробудно, без да се обръщате на една или друга страна. Най-здравео е човек да си ляга в 10 ч. вечерта, но това не може да се вземе като правило – ако някой има особено важна работа, той може да си легне и в 11 или 12 ч., но трябва да заспи в продължение на пет-десет минути. Когато някой остане да работи след 10 ч., сънят се изгубва, ще се яви отново едва след 12 ч. и тогава човек трябва веднага да си легне, за да не се разсъни. Колкото по-рано ляга човек, толкова по-добре за него – защо? Които лягат рано, поглъщат всичката събранна прана, т.е. жизнената енергия в атмосферата; които лягат късно, мъчно заспиват, защото за тях няма вече нужното количество прана – те трябва да почакаат известно време, за да се събудят ония, които са легнали вече, и тогава ще им дойде сън. Затова именно богатите заспиват едва към 4 ч. сутринта, когато бедните отиват на работа – към 4 ч. сутринта в атмосферата се образува ново количество прана, от което богатите ще се ползват. Следователно, ако можете да си създадете навик да лягате рано, вие ще можете да доставите на организма си нужното количество прана. По-късно от 12 ч. вечерта не лягайте. Ако се усетите изморени, вечеряйте рано и в 8 ч. най-късно си легнете, за да набавите повече енергия, от която организъмът ви се нуждае; ако имате енергия в запас, можете да си легнете и по-късно. Изобщо часовете, определени за лягане, са 8, 10 или 12.

Ние започнахме лекцията с тайна молитва. Какво означава тайната молитва – тя означава затваряне на жиците на телефона, свързан със света. Когато се моли тайно, в себе си, човек трябва да вземе свободно положение, да прекъсне всякаква връзка със света, да стане глух за всякакъв шум, за всички звукове вън и вътре в него; молиш ли се тайно, затвори всички ключове, всички съобщения със света, за да не те смущава, и при това положение остани сам, в размишление. *Медитация* и *тайна молитва* не е едно и също нещо, те се различават, но вие сами трябва да намерите тази разлика. Тайната молитва подразбира повдигане на ума на човека към Бога; с други думи – тайната молитва подразбира отправяне на погледа на човека към Слънцето – източникът на Живота. Най-красивата молитва се заключава в това човек да помисли за Бога като източник на Живота.

Сега не ви остава нищо друго, освен да размишлявате върху въпросите, които засегнах в тази лекция, да правите опити за усилване на волята си, за да станете господари на себе си.

Тайна молитва.

КАЧЕСТВА И ПРОЯВА НА ВОЛЯТА

Четвърта лекция
15 март 1922 г., сряда, София

КАЧЕСТВА И ПРОЯВА НА ВОЛЯТА

Тайна молитва.

Четоха се работите върху темата *Мястото на волята*.

За следния път ще извадите резюме от тази тема. Аз пък ще говоря научно от френологично гледище какво представлява волята. В темите вие разгледахте въпроса за волята психологически.

За следния път нека трима души от вас да напишат нещо за произхода на белия цвят; разгледайте този въпрос от естествено гледище, както е в Природата. Аз ще ви наведе на идеята какво представлява белият цвят. Допуснете, че на бяло платно отваряте дупка. Какво виждате отдалеч – отдалеч дупката изглежда като черно петно; значи всяко нещо, което не се осветява, изглежда черно, тъмно и обратно – ако върху черно платно направите дупка и я осветите, тя ще изглежда като светло, бяло петно. На какво може да се уподоби бялата площ? Старите схоластици са уподобявали човешкия ум на бяла хартия, върху която може да се пише.

Сега ще разгледаме качествата и проявата на волята. Волята се проявява в три свята: в Умствения, в Сърдечния, т.е. в света на чувствата и желанията, или в Астралния свят, и във физическия свят. Волята подразбира процес на ограничаване. Представете си един богат, но разточителен човек, който харчи годишно стотици хиляди лева и все не му достигат. Обръща се към приятели, отгук-оттам иска пари, но всички отказват да му дадат и най-после той решава да съкрати по някакъв начин бюджета си – как ще постигне това? Ще се обърне към себе си, там ще намери средства, методи да си въздейства – ще започне малко да яде и пие, скромно да се облича и т.н. Това той може да постигне само с приложение на волята си – значи чрез приложение на волята си човек

може да се смалява и увеличава, т.е. съкращава и разширява. Първият процес, с който волята започва, е ограничаването, без ограничаване волята не може да се прояви; преди всичко волята разбира строго определено движение в съзнанието, т.е. наклон в съзнанието. Следователно, докато нещата не се ограничават, няма да има никакъв наклон, никакво движение; щом се ограничат в тясна площ, и движението ще дойде. Обаче от френологично гледище всички хора нямат еднакво развита воля, ето защо човек трябва да познава признаците на волята, да знае коя воля е силна и коя – слаба; освен това той трябва да знае коя воля е култивирана, т.е. възпитана, разработена, и коя – проста, т.е. естествена.

Сега, като ученици на окултна школа, вие трябва да знаете признаците на волята – както всяко нещо, така и волята има свои признаци. Например можете ли да очаквате някаква философска мисъл от човек, челото на когото е широко само два сантиметра? Челото на човек трябва да е широко най-малко четири сантиметра, за да може да мисли. Като знаете това, много от илюзиите в живота ви ще изчезнат. Ако живеете с илюзии, със заблуждения, а се занимавате с окултните науки, вие ще се натъкнете на ред опасности – защо? Ако някой мисли, че е гениален, окултизмът ще му докаже, че не е такъв, и той ще се обезсърчи. Ученикът трябва да знае, че гениалното в него е в зародиш като зародиша в семката и трябва да мине време, докато израсте, докато се развие и прояви – значи има гении, които са едва в процес на растене, и има гении, които са вече израснали; тъй щото кажете ли за някой човек, че е гениален, това значи, че той е израснал и вече се е проявил. В простите, в неуките хора гениалното е в зародиш, много време се изисква, докато се прояви. Изобщо, на всеки сто години се ражда по един гений в света, на всеки хиляда години се ражда по един светия, на всеки две хиляди години се ражда по един Велик Учител; всяка година се ражда по един талантлив човек, всеки ден се ражда по един обикновен човек, всеки час се ражда по един глупав човек. Тъй щото който бърза, който иска да придобива нещата с бързината на часовете, той спада към глупавите

хора; който брои часовете, когато се учи за Бога, той е глупав човек; който брои дните, той пък се отнася към обикновените хора – значи обикновените хора се раждат при обикновени условия.

Изобщо, хората трябва да работят, да развиват волята си; за тази цел те трябва да имат известни методи, известни норми. Според разбиранията на хората в света, само онзи има силна воля, който е физически силен и може да се справи с мъчнотиите в Живота; като срещнете такъв човек, той веднага вади сабята си – с това иска да покаже, че е човек със силна воля, лесно се справя с мъчнотиите в Живота. Когато писателят хване перото, той проявява волята си – това показва, че и той може да работи; като отвори касата си, търговецът проявява волята си – парите са стимул в живота на хората; като отвори торбата си с хляба, бедният също проявява волята си; като отвори книгата си и започне да чете, ученият проявява волята си; като влезе в лабораторията, химикът проявява волята си. Значи различни са стимулите в Живота, които подтикват волята да се прояви. Ето защо, когато погледне главата си, човек трябва да се изпълни с вяра, да не се обезсърчава, да знае, че има нещо, на което може да разчита; той трябва да се почувства смел, решителен като военния, който като бутне сабята си, уповава на нейната здравина, вижда, че може да работи с нея.

Преди всичко вие трябва да имате вяра в себе си, във вашия ум – да знаете, че можете да работите с него; после вие трябва да вярвате в сърцето си като емблема на вашите чувства – да вярвате, че то може да издържа на всички мъчнотии и страдания; най-после вие трябва да вярвате и в стомаха си – да знаете, че той може да обработи храната, която му се дава, и да внесе необходимото за целия организъм; също така трябва да имате вяра в ръцете и в краката си – да знаете, че с тях ще можете да работите и да ходите където искате. Главата, сърцето, стомахът, ръцете и краката представляват талисман в живота на човека, на който той може да разчита. Главата може разумно да решава всички въпроси, ето защо човек трябва да пази мозъка си да не се демагнетизира –

при големи сътресения мозъкът може да изгуби силите си; причините за тези сътресения могат да бъдат от умствен, от сърдечен или от физически характер. Такъв пример имаме с един руски цигулар, който като слушал един знаменит цигулар да свири, вместо да се импулсира повече, се обезсърчил – това показва, че високите планински върхове трябва да стоят далеч от градовете, да не хвърлят сянка, или с други думи казано – големите авторитети, великите хора трябва да стоят далеч от обикновените хора, за да не ги засенчват, да не ги спъват. Човек може да уповава на известен авторитет, да се импулсира от него; той трябва да събужда мисълта му, като същевременно не го ограничава. Ако в присъствието на някой учен не мислите свободно, този учен не може да бъде авторитет за вас. Само Бог може да бъде истински авторитет за хората. Въпреки това Той така се е скрил, че никъде не може да се намери – от паметивека хората Го търсят и все още не могат да Го намерят.

Сега, ако ви запитат къде е мястото на волята в тялото, какво ще отговорите? Както знаете, че мозъкът в главата е място на мисълта, а белият дроб и сърцето – място на чувствата, така трябва да знаете и мястото на волята в тялото. Колкото повече чувства човек, толкова повече се разширява. Забелязано е, че когато човек е скръбен, той въздиша дълбоко – значи в белите дробове се крие чувствителността на човека; ето защо, за да се уравни скръбта, човек трябва дълбоко да диша. Реакциите и спънките стават в стомаха. Волята на човека се изразява в ръцете, в краката, в езика, в очите, в ушите на човек; изобщо сетивата са място на волята, чрез тях тя се проявява и действа. В художника например волята се изразява чрез четката, в оратора се изразява първо чрез мисълта, а после – чрез езика; значи волята може да влезе във всеки уд на човека и оттам да го направлява – в това отношение волята е външната страна, т.е. проявената, обективната страна на Битието.

И тъй, всеки външен уд в човешкия организъм има отношение към службите или към функциите, които вътрешно се изпълняват: например челото е израз на мисълта, носът –

на чувствата, брадата – на волята. Същото разпределение на функциите е отбелязано и на пръстите на човешката ръка: първата фаланга на палеца е израз на волята, втората – на човешкия ум, а третата – на чувствата. Забелязано е, че когато волята започне да отслабва, човек свива ръката си на юмрук, т.е. скрива палеца си между другите пръсти, а когато някой започне да обезумява, той държи пръстите на ръцете си отворени. Който държи палеца си всякога отгоре, над юмука, той е човек с воля – юмрукът на човека прилича на чук, с който той може да работи; ето защо всеки човек трябва да се наблюдава да не крие палеца между другите си пръсти – започне ли да го крие, той се демагнетизира. Следователно дръжте палеца си винаги над юмука, над другите пръсти – тогава именно в главата се събуждат центрове, които са във връзка с палеца.

Палецът е най-важният пръст в човешката ръка, той изпъква навсякъде; без палеца и другите пръсти нямат смисъл, а с палеца всички пръсти се осмислят. Вие трябва да работите върху формата на палеца си; щом формата му е красива, ще можете да въздействате добре и върху волята си. Когато изучавате патологичните прояви на човешката воля, ще забележите, че първата фаланга на палеца в престъпниците е малка и топчеста; тези хора днес може да не са престъпници, но носят следите на своите престъпления от минали животи. Когато волята в човека се развива правилно, първата фаланга на палеца расте, а когато умът се развива правилно, втората фаланга расте – в това отношение палецът на човека е барометър, по който може да се съди за развитието на неговата воля. Казвате: „Може ли в един живот да порасне палецът на човека?“; може, разбира се. Ако в един живот палецът е пораснал с половин милиметър, човек е постигнал много нещо. Ако работите съзнателно, само за няколко години можете да забележите, че носят или палецът ви се е продължил. Ако първата фаланга на палеца е много дълга, такъв човек е своенравен. Обикновено втората фаланга на палеца трябва да бъде по-дълга от първата – това показва, че умът трябва да взима надмощие над волята; също така и третата фаланга, областта на чувствата, трябва да бъде широка.

Волята представлява физическата страна в човека. Ако волята в някой човек преобладава, той минава за упорит, за своенравен – като намисли нещо, право-криво, той не отстъпва, непременно ще го направи; в този човек гордостта взима надмощие, той мисли, че не може да прави погрешки и каже ли веднъж нещо, то е право. Обикновено интелигентните, учените хора са сбъдничави, а простите – упорити.

Човек може да изпитва и калява волята си в малките работи – например кажете си, че искате да станете утре точно в 4 ч. и вижте доколко ще успеете. Ако кажете, че ще станете в 4 ч. сутринта, веднага изкушението ще дойде и вие ще си кажете: „Кой ще става толкова рано в такъв студ? Вън е много студено и аз мога да се простудя“; не, кажеш ли веднъж, че ще станеш в 4 сутринта, ще станеш, набързо ще се облечеш и ще се разходиш из стаята – при това положение няма никаква опасност от простуда.

Много окултни ученици не успяват, защото не могат да се концентрират. Когато се концентрира, мисълта на ученика трябва да минава безпрепятствено от едно състояние в друго. Който не може да се концентрира, той заспива и съзнанието му слиза в по-ниска област; в това слизване се прекъсват картините, които човек би могъл да види. Това заспиване се дължи на същества, които имат за цел да приспиват хората, за да ги лишат от възможността да видят повече неща; като знаят това, хората трябва да се борят да не заспиват. Щом започнат да се концентрират, повечето хора заспиват, защото имат много неприятели, които съзнателно ги спъват, замъгляват съзнанието им и те слизат по-долу, отколкото са били; като им внушават мисли, те започват да заспиват и падат в техни ръце. Следователно никакво заспиване не се позволява на онзи, който иска да се концентрира; той трябва да бъде тих и спокоен, да не мисли за резултатите.

Природата обича настойчивост, постоянство, а не своенравие. Не мислете, че можете да подчините Природата на себе си, това е невъзможно. Ако хората се хармонизират с Природата и пристъпват към нея с искреност и постоянство, тя дава това, което им е нужно. Бъдете като ученика, кой-

то настоява пред учителя си, който учи и е готов на всички жертви; щом ученикът постоянства, и учителят е готов да даде. И Природата постъпва по същия начин – като види, че хората са готови на всички жертви, и тя има разположение да дава; ако хората са своенравни, и тя ги лишава от всичко онова, което те искат от нея. Следователно воля има само онзи, който, след като на едно добро негово желание му откажат деветдесет и девет пъти, той пак постоянства и най-после – на стотния път, неговата воля ще надвие.

Сега, в този живот кармически вие имате ред препятствия, които трябва да преодолеете; едни от вас имат по-големи препятствия, други – по-малки, но със силата на волята те ще могат, по-лесно или по-мъчно, да ги преодолеят. Като дойдат до известно положение, някои се обезсърчават и се отказват да работят по-нататък – те се оправдават, че са млади още, че трябва да си поживеят малко, а един ден, като остарееят, тогава ще помислят за тази работа и ако и тогава не успеят, ще отложат за друг живот. Не, пристъпете към работа още сега, без никакво отлагане; ако отложите работата за бъдещето, ще се натъкнете на същия закон. Започнете да работите съзнателно, с ограничаване, а не с измъчване; освободете се от всичко онова, което ви спъва в Живота, и работете за придобиване на онова, което ви липсва.

И тъй, като работите върху волята си, ще се справите първо с физическия човек – с тялото си, после – с чувствата си и на трето място – с мислите си; именно в тази посока трябва да отправите волята си. Само по този начин ще можете да пресъздадете тялото си, да внесете в него онези елементи, които ще му предадат по-голяма бодрост и издръжливост; само по този начин ще внесете в тялото си такива елементи, които ще предадат по-голяма издръжливост на чувствата и по-голяма сила на мислите.

Всички, които влизате в този клас, е добре да си определите през двадесет и четирите часа на денонощието два положителни часа за работа; единият час може да е сутрин, а другият – вечер. През тези два часа си изпратете по едно добро желание за усиляване на волята. Засега е

достатъчно да изберете тия два часа само през един ден от седмицата, който ден обичате, и тогава, като ставате сутрин и преди да си лягате вечер, застанете тихо и спокойно в себе си, с добро разположение на духа и пожелайте всеки за себе си нещо добро; после изпратете към всеки един от класа по една добра мисъл. Успехът в тази работа ще зависи от разположението на вашето сърце и на вашия ум – без разположение нищо не става. Тъй щото през тези два часа вие ще изпращате добри мисли към всеки един от класа ви, за да направите един малък опит. Ще започнете от малките опити и постепенно ще отивате към големите; ако ученикът не може да напише първата буква на азбуката, след нея втора, трета, които впоследствие да съчетава в слокове и думи, той по никой начин не би могъл да състави едно изречение.

Същото ще направите и вие със съучениците си от вашия клас – ще си представите всекиго лично, ще прекарате образа му в съзнанието си и по този начин, с добрата си мисъл, ще се свържете с него; ще се спрете върху всекиго в мисълта си така, както вечер или сутрин поливате цветята – когато поливате градината си, вие взимате лейка и тръгвате последователно от едно цвете към друго. В окултната наука не се позволява да поливате цветя с маркуч; по-лесно е с маркуч, но резултатите не са добри, а тъй – с лейка да ходите от едно цвете на друго, е по-бавно, повече време се губи, но резултатите са отлични. Тъй щото за всеки ученик ще употребите по десет секунди, най-много до половин минута; ако употребите за всекиго по една минута, ще се уморите. Опитът трябва да бъде направен с разположение, без никаква умора. Доброто, което пожелаете за себе си, ще изпратите и към другите – по този начин ще поляризирате волята си. Като се упражните в концентриране на мисълта си, можете да правите този опит и по-дълго време, като давате за всеки един по две, три, до пет минути – кой колкото може, без да се яви у вас нетърпение, желание час по-скоро да свършите опита; занимавайте се с всекиго не повече от десет секунди.

Сега, кой ден бихте избрали за упражнението? – *Четвъртък*. Значи утре сутринта от 5 до 6 ч. и вечерта от 11 до

12 ч. ще направите упражнението. Докато не свършите упражнението, няма да си лягате; ще бъдете бодри, за да го изпълните добре. Засега ще обещаете, че ще направите упражнението само за дадената седмица, после ще обещаете, че ще го правите четири седмици наред, а след това и цяла година. Правилно е да се започва от малкото и да се отива към голямото. Някой дава обещание да направи нещо за цял живот, но после нищо не изпълнява.

– *Каква мисъл да изпратим?* Каквото желаете и за себе си. През времето, когато се концентрирате, ще бъдете тихи и спокойни, мисълта сама по себе си ще дойде. Каквато мисъл дойде в ума ви, ще си я запишете; мисълта ще бъде кратка и ясна. Вие може да не изкажете мисълта си добре – това нищо не значи, важно е желанието ви да е правилно. Когато детето иска да рисува, желанието му е правилно, но формата още не е правилна.; един ден и формата ще бъде правилна.

Когато проектирате мисълта си, изговаряйте следното изречение: *Без страх в Любовта безгранична!* – това изречение ще ви послужи като метод за ограждане.

Тайна молитва.

СТАР И НОВ ЖИВОТ

Пета лекция

29 март 1922 г., сряда, 19:00, София

СТАР И НОВ ЖИВОТ

Тайна молитва.

Сега, вие искате да знаете за какво да се молите. Да се задава такъв въпрос, то е все едно да се запитва кои са отличителните качества например на вярващия, на слушателя и на ученика; отличителното качество на вярващия е вярата, на слушателя – слушането, а на ученика – ученето. Следователно ученикът се моли за учението си.

Прочетоха се работите за волята и за белия цвят.

За следния път пишете върху темата *Отличителните черти на Доброто и злото*. Ще пишете най-същественото върху Доброто и злото, както ги схващате.

Как направихте упражнението, което ви бях дал миналата седмица? Можахте ли всички да станете навреме? Всеки трябваше да си внуши да стане навреме. Всички задачи и упражнения, които се дават в окултните школи, трябва да се изпълняват съзнателно, а не механически; самите задачи и упражнения имат за цел да повдигнат съзнанието на ученика, при това те трябва да се изпълняват с Любов – ако не работи със закона на Любовта, ученикът нищо не може да постигне, той ще има обикновени опитности и обикновени постижения, каквито се достигат при обикновените школи. Ако Любовта е в душата ви, вие ще можете да станете навреме и ще изпитате голяма радост в себе си; ако Любовта не присъства в душата ви, вие ще се колебаете, ще мислите да станете ли, или не, какво ли е времето навън и т.н. През това време ще дойдат изкушенията и трябва да мине дълго време, докато се справите с тях. Изкушенията, колебанията, съмненията са бурени в Астралния свят, следователно, когато в окултните школи се дават упражнения или задачи, едно-

временно с Живота се събуждат и бурени, които започват да растат и да се развиват; в този смисъл бурените представляват голяма опасност за развиването на някои добри черти, на някои добродетели в душата на ученика.

За изяснение на тази мисъл ще си послужи със следната аналогия. Представете си, че близо до корените на някой голям дъб посадите едно малко цвете или растение; как мислите, добре ли ще се развива това цвете? Цветето няма да се развива добре – защо не ще може да вирее? В скоро време това цвете ще изсъхне, защото дъбът ще поглъща всички хранителни сокове от земята, както и светлината на Слънцето, тъй щото почти нищо няма да остане за цветенцето. Следователно вие трябва да имате предвид, че старият човек, който живее у вас, както и всички стари възгледи и разбирания за науката, за Живота, представляват голямо дърво, подобно на дъба, и ако не се отдалечите от корените на това дърво, каквато и работа и да започвате, няма да успявате – защо? Това дърво ще изсмуква соковете на вашия живот; окултистите го наричат *Дърво за познаване на доброто и злото*. Ето защо човек трябва да стои далеч от това дърво, за да може свободно и правилно да се развива; това значи да ликвидира човек със своята карма – кармата е дърво, което има свои нужди и желания: да расте и да се развива. Това дърво, което представлява миналият живот в човека, трябва да се изкорени, да се замести с ново. Който се е опитвал да изкорени това дърво, той е разбрал какво значи да изтръгва дяволския нокът от себе си – рече ли да го изтръгне, вижда колко много боли; като види, че боли, той започва да го реже. Не, боли-не боли, този нокът трябва да се изтегли, да се изтръгне с корен – в това седи спасението на човека. Някой започва да тегли този нокът, но като го заболи много, го оставя – по този начин той си създава по-големи болки; който иска да бъде ученик, той трябва да изтегли този нокът изведнъж.

Казвам: ако не можете да изкорените това дърво във вашия живот, поне се отдалечете от него и тогава посадете Новия живот, новите идеи, новите мисли далеч от старите. Значи без да искате, едновременно ще водите и двата жи-

вота: при това положение забелязвате как в дни на добро разположение, при благородство на вашето сърце вие сте склонен към проява на красивото, на великото в себе си, готови сте да говорите Истината; и обратно – в дни на неразположение и вие сами не усещате как езикът ви се подхлъзва и говорите или правите това, което не искате, и като останете сами, сте недоволни от себе си и се чудите как се поддадохте на известно изкушение. Това става и с млади, и със стари – с всички хора; то се дължи на стария живот в хората.

Като се говори на хората за Истината, те казват: „Истината е неприложима в живота“; това показва, че Божественият живот изисква напреднали души. Съвременните хора не могат да служат на Божията Истина, понеже са останали назад в развитието си – за това много е спомогнала Черната ложа, която с ред религиозни системи е успяла да спре развитието на човешките души. Но според мен по-лесно е да се живее за Истината, отколкото за света; по-лесно е да се служи на Бога, отколкото на света. Мнозина намират, че е по-лесно да се живее за света, отколкото за Бога – защо мислят така? Те мислят по този начин, защото светът изисква своето със сила и го налага със сила, докато Божествената Истина изисква своето по Любов, доброволно. И, както виждате, насилието въздейства по-силно върху хората – те вършат и доброто, и злото чрез насилие; но този метод е временен, а резултатите му са безплодни, те носят ред страдания и нещастия на хората. Понеже хората не са научени да работят от Любов, доброволно, ще видите, че много окултни ученици, след като са били в Школата няколко години, един ден излизат от нея под предлог, че тази наука не е за тях.

Един индус отива във Франция, където образува окултна школа. В първо време в нея се записали петстотин души, все благородни французи, но след като им били изложени правилата, които школата изисквала, до края на годината останали само пет ученици, по един на стоте. Защо напуснали толкова много ученици – понеже индуската школа изисква постоянство, усилие и труд. И до днес мнозина се стремят към Изтока, към индуските системи, обаче едно трябва да се

знае: много от индуските правила и методи не отговарят на тия на Живата Разумна Природа. Например ако на Запад се приложи науката за дишането, която индусите прилагат, тя ще даде отрицателни резултати – защо? Защото тия системи са добити при слизането на човечеството, т.е. по закона на инволюцията. А понеже Бялата раса започва своето развитие по закона на еволюцията, т.е. по пътя на възкачването, тия системи трябва да се видоизменят.

За изяснение ще приведа една мисъл от индуската философия. Индусите например казват: *Без учител не може, т.е. Без учител няма развитие.* Според нас Учителят е същество, което мисли, следователно ние излагаме същата мисъл в следната форма: без светла мисъл не може, без светла мисъл няма никакво развитие. Значи който иска да учи, той непременно трябва да има светла мисъл, за да може да възприема, и тогава Истината ще бъде една и съща и за Учителя, и за ученика; в това отношение способният ученик се нуждае от добър учител, както и добрият учител се нуждае от способен ученик. Този закон трябва да се прилага навсякъде в Живота.

Преди да навлезе в окултната школа, ученикът се нуждае от ред правила, с които да се предпазва – например много ученици, като влязат в Школата, започват да мислят, че още са млади, че ще се лишат от естествения живот, и току виждате, че един ден напускат Школата; това е криво разбиране, окултната школа има за задача да научи именно младите как да живеят. Значи окултната наука има за задача да изправи живота на старите, а да научи младите как да живеят.

Закон е: старото се изправя, а младото се учи. Старите религиозни разбирания, старите разбирания за Живота могат да се събудят в младия човек и да го спънат, затова преди да са дошли до това положение, те трябва да бъдат научени правилно да живеят. Много противоречия ще се явят и в старите, и в младите, но ако знаят произхода им, те лесно могат да се справят с тях. Новият живот, както и Истината, която иде в света, са в състояние да изкарат тия недъзи и противоречия навън. Ето защо, когато тия противоречия из-

пъкнат във вас, вие не трябва да се съблазнявате от тях и да мислите, че Новият живот, новите идеи не са за вас; кажете ли така, вие сами произнасяте присъдата си. Според законите на окултната школа ученикът сам създава своето щастие и нещастие.

Сега ще ви дам едно малко обяснение за относителните истини в Живота. Допуснете, че Слънцето представлява една определена точка в пространството. Към тази точка отправяме един лост, с който искаме да покажем, че всички планети в Слънчевата система се намират на една права линия. Приемете, че този лост може да се върти; какво ще забележите при въртенето на лоста – колкото по-бързо се върти, толкова по-бързо се движат по-отдалечените от Слънцето планети, а по-близките се движат по-бавно. Според този закон колкото по-бързо се движи едно тяло, толкова по-далеч се намира то от центъра и обратно – колкото по-бавно се движи едно тяло, толкова по-близо се намира до центъра; но в сегашната Слънчева система е точно обратно – според еволюционния закон всички тела, които се намират близо до центъра, се движат по-бързо, а ония, които са далеч от центъра, се движат по-бавно. Ако приложите този закон към един религиозен и един светски човек, ще видите, че и тук той е верен: забележете, светските хора, които не мислят за Бога, нито се молят, са по-пъргави, по-енергични и работни от религиозните, още при ставане сутрин те започват да работят; като стават сутрин, религиозните хора започват да се молят, да съзерцават, да размишляват, като се разхождат насам-натам, без да работят нещо. Светските хора имат мнение за религиозните, че са мързеливи, че не обичат да работят; и наистина – като стане духовен, човек или малко работи, или не иска да работи. Защо е така – защото докато е бил светски човек, той е работил много и сега казва: „Навремето работих достатъчно, сега мога вече да почивам“; ето защо религиозните хора все за почивка говорят. Казвам: ще дойде ден, когато хората ще бъдат в състояние на почивка, но не трябва да бързат.

В това отношение много окултисти правят същата погрешка, като искат да ликвидират с науката – те искат съ-

вършено да отхвърлят официалната наука за себе си и да останат само с окултните знания, но като започнат това да отхвърлят, онова да отхвърлят, виждат, че нищо не им остава. Те мислят, че са дошли до центъра на своите знания, но се заблуждават – всеки център представлява планета на друг лост, който е свързан с още много системи, където движението става по съвсем други закони.

Едно се иска от ученика: да осмисля всяка своя постъпка, за да може по този начин да намери нейното място. Бих желал в това отношение да станете художници: има майстори художници, които каквато линия, каквато черта видят, колкото и крива да е, веднага я използват за нещо – поставят я като част на някоя сложна фигура или я взимат за образец на нещо. Следователно дойдете ли до вашите мисли, чувства и действия, стремете се да ги осмислите, да изкарате нещо от тях, както художникът изкарва нещо хубаво от всяка точка и линия; не се борете с вашето минало, но използвайте опитностите, които то носи, като основа на бъдещето.

Вторият опит, който ще направите върху дадената задача, ще бъде тази вечер (сряда) и утре вечерта (четвъртък). До 12 ч. вечерта няма да си лягате, за да направите упражнението; ще сверите часовниците си, за да спазите определеното време. Ще започнете упражнението в 11:30 ч. и ще трае половин час, до 12 ч. Разбира се, това време, през което ще правите опита, не отговаря напълно на физическото, има малка разлика между едното и другото. За да познаете дали часът е близо 12, ще следите вашето вътрешно състояние – ако часът е наближил, ще усетите в себе си малка вътрешна радост; ако истинското време не съвпада с това, което часовникът ви показва, ще почувствате вътрешно безпокойство. Щом пристъпите към упражнението, мислено ще произнесете имената на всички ученици от вашия клас; след това към всекиго ще отправите последователно формулите – първата и втората, а именно: *Без страх и без тъмнина* и *Без страх в Любовта безгранична*. При първия опит отправихте към всекиго по една добра мисъл, но в него имаше малки изключения – няколко ученици не бяха точни.

Като се моли, човек чувства вътрешна радост – това значи, че той се е обърнал към Бога. Обръщането на човека към Бога е подобно на обръщането на цветята към Слънцето. Достатъчно е само да помислим за Бога, за да се отдели от Него един лъч и да проникне в душата ни; този лъч е тъй необходим за нея, както слънчевата светлина за цветята.

В окултните школи учениците се домогват до съвсем различни от тия на обикновените хора знания и схващания за Бога. Хората искат да дадат някаква форма на Бога, но питам: каква форма може да се даде на светлината? Светлината сама създава формите. По какъв начин светлината създава формите – щом срещне някакво препятствие, тя създава вече известна форма; тъй щото искате ли светлината да създаде някаква форма, поставете ѝ известно препятствие – направете средата на вашите мисли по-рядка или по-гъста и те веднага ще претърпят пречупване. За учениците е важно да разберат отношенията си към Целокупния Живот, ролята си във великия Божествен Живот, предназначението и задачата си като човеци, като същества, които са дошли на Земята да живеят; щом разбере това, ученикът ще може да изпълни всичко, което му е определено. Условията, възможностите на тоя живот дават само един начин, по който можете да се развивате правилно; бъдещите условия, бъдещият живот носят в себе си други начини за правилното развиване на хората.

Единственият правилен начин, по който хората могат да се развиват, е Божията Любов – тази Любов дава възможност да схванете в Живота най-възвишеното, най-благородното и заради него да се обичате. Днес хората се обичат външно, но това не е Любов; Любовта към хората подразбира Любов към благородното, Божественото в тях. Докато не намерите Божественото в себе си и не го обикнете, и хората не можете да обичате. Всички страдания, всички противоречия в света произтичат от факта, че хората търсят Истината и Любовта отвън някъде; първо ще ги намерите вътре в себе си и в хората, а после ще ги намерите и отвън. Когато две същества съзнат, че имат Божествено начало в себе си, те вече се позна-

ват, имат две, три, четири и повече допирни точки помежду си и образуват системи от планети. Ето защо, който търси Божественото в себе си и в другите хора, той няма защо да се спира върху дребнавостите на обикновения живот.

Сега ще ви дам една картина, с която искам да изясня вашето вътрешно състояние. Представете си един голям, богат палат, в който се дава голямо угощение, на което присъстват много гости, които ядат, пият, пеят и се веселят. Главният вход на тоя палат е затворен, понеже всички гости, поканени на угощението, вече са се събрали. Освен главния вход, в този палат има и един заден вход, през който могат да влизат само най-близките приятели на домакина. Домакинът е обещал на един от своите приятели да поговори с него – какво трябва да направи? Ще остави гостите да се веселят, а той ще излезе на задния вход на палата и там свободно ще говори с приятеля си. Това значи: когато съществата във вас ядат, пият и се веселят, няма да им обръщате внимание, ще ги оставите сами да се веселят, а вие ще излезете на задния вход, където никой няма да ви види, и там ще си поговорите със своя добър Приятел. Угощението и веселбите на вашите гости не трябва да ви смущават, вие не трябва да се безпокоите от мисълта какво ще кажат те, като научат, че сте излезли на задния вход да разговаряте с Приятеля си; гостите ви няма да забележат, че вие не сте между тях, а ако пък искате никой да не забележи вашето отсъствие, дайте им повече да ядат и пият, за да се забравят.

Тъй щото когато човек се стреми към забогатяване, той иска да изпъди всички свои гости, да остане сам, за да може да излиза и влиза през задната врата, да разговаря с Приятеля си, без да го забележи някой от тях. Окултният ученик се заблуждава в желанието си изведнъж да забогатее, затова именно той казва на гостите си: „Днес трябва да се срещна с един свой Приятел, да се поразговоря, друг път елате“; щом каже така, спънките започват да го следват една след друга. Оставете гостите си да ядат и да пият, не ги връщайте назад. Какво лошо има в това, че те ядат и пият – по този начин ще има с какво да се занимават и няма да ви безпокоят, иначе

постоянно ще искат от вас това-онова и няма да ви оставят спокоен.

Гостите представляват света в човека. Колкото и да сте свързани с този свят, каквото и да прави той, това не трябва ни най-малко да се отнася до вашия живот. Светът не трябва да ви пречатства – вие имате един заден вход, през който всякога можете да излезете. Главният вход обикновено е затворен, но затова пък задният вход е всякога отворен – именно през този вход всеки може да излиза и да влиза, когато пожелае.

Сега, като задача за размишление до следния урок ви давам въпроса: какво е вашето предназначение в този живот; същевременно желая на всички, като млади, да се освободите от песимизма, абсолютно никакъв песимизъм да не остане във вас. Бъдете бодри, смели, решителни и гледайте на Живота сериозно, а ако ви нападнат тъмни, мрачни мисли и желания, кажете си: „Това неразположение не е мое, то се дължи на гостите в мен, които са недоволни от това, че няма какво да ядат и пият“. Докато живее със стари идеи и възгледи, с идеите на дядо си и баба си, човек всякога ще бъде недоволен. Когато пожелае нещо и не му го дадат, не му услужат, дядото всякога се обижда – той казва: „Как така – аз, стар човек, пожелах нещо и думата ми не се изпълни!“. В това отношение младият не се нуждае от чужда помощ – той може сам да оре, да копае, да носи вода, всичко може да върши; щом може всичко да прави сам, трябва ли да се смущава, да се тревожи за нещо? Старият пък, понеже нищо не може да направи сам, е готов да се сърди на всеки, който в момента не му услужи. Следователно, за да не се сърдите, за да не се обиждате, мислете, че всичко сами можете да си направите.

Като казвам, че всичко можете сами да си направите, имам предвид закона на Любовта – в Любовта всичко е възможно. Който живее в закона на Любовта, той всичко може и всякога ще бъде млад; щом изгуби Любовта, щом напусне този закон, той остарява и се нуждае от услугите на обкръжаващите го. За да се уверите в този закон, да видите, че той работи без изключение, направете опит да го приложи-

те; мислете върху въпроса как може да се оправи светът чрез великия закон на Любовта. Едно време пророк Илия³ изкла четиристотин пророци, като мислеше, че ще освободи Израил, но не успя. Той не се уплаши от това, което направи, но се уплаши от една жена и избяга; след това трябваше да отиде в пустинята, да прекара там четиридесетдневен пост, за да му покажат начин, по който светът може да се оправи. Той прекарал известно време в планината, всред канарите, където се явила голяма буря, а после и огън, но Господ не бил нито в бурята, нито в огъня – най-после той чул тих глас, т.е. гласа на Любовта, гласа на Бога; едва тогава пророкът разбрал, че хората могат да се оправят само чрез тихия глас. Бурята представлява метод, с който сегашните хора работят, бурята представлява сегашния живот на хората; огънят – това са страданията, през които хората минават. Обаче светът не може да се оправи нито чрез бурята, нито чрез огъня; бурята може да разрушава канари, бурята може да изкоренява дървета, но по никой начин тя не може да оправи света. Като чул тихия глас, пророк Илия закрил очите си и разбрал дълбокия смисъл на този глас. Сега и на вас, като на окултни ученици, обръщам внимание на тихия глас – да видите какво може да направи той. Досега вие сте искали да бъдете силни като бурята и като вятъра, да покажете на хората кои сте и какво можете да направите, но ние искаме да ви научим да говорите тихо и да видите какво можете да направите по този начин.

Сега, едно трябва да имате предвид: докато не проучите нещата добре и не ги изпитате, никому не ги съобщавайте; докато плодовете на вашето дърво не узреят, никому не ги предлагайте! До това време и вие още нищо не знаете. Като посади семената и получи плод, ученикът ще занесе този плод първо на Учителя си, после може да го носи където иска. Ако бързате да занесете на хората незрели плодове, от никого неопитани и проверени, вие ще се натъкнете на ред противоречия, затова не бързайте да разправяте на хората неизпитани и непроверени неща – те ще ви изслушат, може би пред вас нищо няма да кажат, но в себе си непременно

ще ви осъдят – ще кажат: „Чудно нещо, с какви празни работи се занимават тия хора!“ и по този начин ще внесат в подсъзнанието ви една противоречива мисъл. От хиляди години насам, откак живеете на Земята, вие сте опитвали тия неща – има ли смисъл пак да ги опитвате? Целта на тази Школа е да ви даде методи, правила, за да превърнете стария живот в нов – нещо, което и алхимиците са проповядвали. И те са учили старите хора да се подмладяват – за тази цел са правили ред опити, прилагали са разни начини: вземали са например един стар човек, затваряли са го херметически някъде и са го подлагали на различни реакции; в резултат на реакциите този стар човек се превръщал в млад, с нови сили, с нова енергия за работа. По същия начин и вас ще затворят херметически, за да се подмладите, но това няма да бъде днес – някога ще бъде.

Сега идете по домовете си без страх и без тъмнина! Тази вечер каква мисъл ще си изпратите? Пожелайте дълбоко в душата си да проникне истинското Знание във вашите умове, във вашето съзнание. Правете упражненията добре, защото силата на човека седи в упражненията, които той прави; без упражнения всички усилия са напразни. Някой може да запита защо трябва да направи упражнението в 12 ч. вечерта, а не в 1 ч. след полунощ – това не трябва да ви интересува. Ще станете на определеното време, ще размишлявате половин час и точно ще си напишете мисълта, която сте изпратили на съучениците си; за тази цел трябва да имате по една тетрадка или по едно тефтерче, в което да си записвате хода и резултата от упражненията.

Представете си, че изпратят един от вас някъде в България, за да образува окултен клас – какво ще прави той? Като не знае друго, ще потърси методи и правила от писаното в книгите по този въпрос – ще отвори например книгата *Светлина върху пътя*⁴ и ще започне да чете: „Убий всяко желание в себе си!“. Питам: като убиете всяко желание в себе си, какво ще остане от вас? Това е крив превод на една окултна мисъл, окултните истини не се превеждат буквално. Да убиеш всяко желание в себе си, това не подразбира физи-

ческо убиване, но обръщане към Бога. Ако една мисъл, едно чувство или желание отива надолу към Земята, обърни ги в обратна посока – нагоре. Някой има да взима пари от някого, отива при него, заплашва го със съд, с убийство, за да му ги върне – това е насилие; какво ще спечели този човек, ако даде своя длъжник под съд или ако го убие? Върви той, мисли, но по едно време мисълта му взема друго направление – нагоре, и казва: „Няма да давам този човек под съд, нито ще го убивам; ще отида при него и ще си поговорим приятелски“; щом отпрати мисълта си нагоре, той постига целта си – получава парите си.

В същата книга, *Светлина върху пътя*, е казано: „Само онзи може да намери Истината, сълзите на когото са престанали да текат от очите“. Питам какво ще стане със Земята, ако всички извори пресъхнат – значи и тази мисъл не е правилно преведена. Ето защо, който се занимава с окултните науки, той трябва да търси вътрешния, скрития смисъл на всяка истина. Други пък казват: „За да се намери Истината, сълзите на човека трябва да престанат от очите му, а краката му трябва да се измият в кръв“. Които четат тези изречения, мислят, че много неща са разбрали; това са символи, на които трябва да се направи дълбок вътрешен превод – само така те могат да се осмислят и да принесат полза на човека. Ето защо тази книга търпи щателен превод; всички правила в нея трябва да се прекарат през сито или да се поставят на дарак, да се раздрънкат. Тази книга е като нечиста вълна, която трябва да се раздрънка, да се разчепка косъм по косъм – нечистото да се отдели от чистото, прахът да падне долу и каквото остане от нея, да се предложи като чиста, доброкачествена храна за ума. В тази книга се срещат изрази, формули от Астралния, от Умствения свят, но снети на физическия свят, с езика на Земята, те представляват нещо смесено, объркано, каквото е попската яхния в живота на съвременните хора.

Често по медиумичен начин хората се домогват до различни храни, до различни диети – например някои медиуми препоръчват да се пие житен сок, но и те не разбират какво се крие в житото и не знаят на какви хора трябва да

се препоръчва; може да пие житен сок само оня, който има разположение, подобно на енергиите, които се съдържат в житото. Дали ще ядете овес, праз или друго нещо, трябва да имате разположение, което да отговаря на енергиите на овеса, на прازа и т. н. – в това се заключава вътрешната страна на яденето. Това всички трябва да знаете и да го прилагате в живота си; без това знание вие всякога ще се натъквате на ред заблуждения, на криви тълкувания.

Едно от заблужденията, на което често се натъкват учениците, е следното: казват например, че окултната наука не била за младите. Не е така, според мен точно обратното е вярно – защо? Защото младите имат по-силна индивидуалност от старите. В това отношение бедните, простите са по-силни от богатите, от учените, от религиозните; те повидимому само са бедни и прости, а всъщност вътрешно представляват богати полета с добре разорана и разработена земя, ето защо в сегашните времена Напредналите същества се възползват именно между бедни, прости хора. Това не е абсолютно, но в повечето случаи се забелязва, защото по този начин Невидимият свят иска да повдигне слабите, сиромасите и простите хора в света. И тъй, Напредналите същества се възползват повече между сиромасите и простите хора, а ненапредналите – повече между привидно богатите и учените.

Значи в младите се възползват по-силни духове, затова те трябва да се занимават с окултизма; по тази причина младите бягат от църквите – те са смели, решителни, лесно ликвидират със старите форми. Старите са недоволни от тях, негодуват, пречат им. Младите обаче трябва да бъдат внимателни, защото от Черната ложа са предвидени много капани за тях, за да ги уловят, да паднат в робство, откъдето мъчно могат да излязат. Много от старите не разбират правилно Живота и затова казват на младите: „Едно време и ние бяхме като вас, но ето, остаряхме. Ще дойде ден, когато и вие ще остарееете и ще се примирите с условията на живота“. Не, който се примирява, той не може правилно да се развива, няма с какво да се примирявате. Старите казват: „Като поживеее, тогава ще разберете нещата“; няма какво да разбирате.

Ако влезете в някоя локва, какво ще разберете – ще разберете само това, че в локвата има тиня, кал; ако влезете в някоя кръчма и пиете, какво ще разберете – че сте се напили. Какво знание има в тия неща? Да се окаляш, да се напиеш – в това няма никаква наука, никаква философия. Старите все продължават: „Нищо, ще поживеете малко и ще разберете живота“. За какъв живот говорят те – за живота на калта, за живота на пиенето или за живота на грабежите и убийствата? Щом дойдете до този живот, кажете си: „Ние знаем този живот, опитвали сме го някога, нищо ново няма в него; сега искаме да научим Новия живот, който не познаваме“. Който мисли по този начин, той е млад; който не мисли така, той е стар. Старостта и младостта не седят в годините на човека, но в начина, по който той мисли.

Казвам: най-важната идея за вас е да си помагате взаимно; в това седи Новото учение – взаимно помагане. Когато някой падне духом, всички трябва да му се притекат на помощ със своите добри мисли и желания. Какво правят сегашните хора – като видят, че някой млад се е обезсърчил, паднал духом, те искат да го убедят да влезе в света, да се поразвлече, да стане щастлив. Това е заблуждение, хората трябва да знаят, че светът не е единственото място за развлечение. Животът не се изразява само по един начин. Всяка душа носи щастието в себе си. Ако живеете според великия закон на Любовта, като влезете в света, който не е готов за тази Любов, вие ще предизвикате в него, в неговите силни индивиди, условия да се прояви егоизмът, т.е. човешкото его; при други условия обаче, между готови души, Любовта създава красив свят, свят на възвишени, чисти отношения. А сега със светлината, която съвременните хора носят в себе си, човек се вижда принуден да се затвори, да се огради, като счита, че неговото положение в света е опасно; и наистина, днес всички хора са затворени.

Мнозина мислят за себе си, че като ученици на окултна школа са по-слаби от другите; не е така, силата не е външно качество. Вие трябва да бъдете смели, решителни, винаги да имате предвид изречението: „Душата е всесилна; плътта,

животинското в човека е слабо“. Божественото в човека е всякога силно, а животинското е изложено на изкушения, на слабости, на падания. „Работете и молете се, да не паднете в изкушение!“ – казва Христос. Казвате: „Ние сме млади сега, как ли ще се развие нашият живот?“, ако вървите в Божествения път, животът ви ще се развие красиво, а ако се отклоните от тоя Път, идете на гробищата, в болниците, в кафенетата, между фалиралите търговци, на бойните полета, за да видите какво ще стане с вас. Докато вървите в пътя на Бялото Братство, там никакво зло не ви чака. Ако понякога Белите братя не ви помагат, причината за това е, че вие не можете всякога да използвате разумно благата, които те ви дават.

Ето един пример. Представете си, че вие имате другар пияница, а от време на време получавате известна сума от Белите братя; щом получите парите, вие ги занасяте на вашия другар. Какво ще направи той с парите – ще отиде в някоя кръчма и ще ги изпие; тогава и вие не печелите, и другарят ви нищо не печели – каква полза от вашата помощ? Ето защо Белите братя спират своя бюджет по отношение на вас и вие започвате да страдате; защо страдате – приятелят ви не трябва да пие. Не е приятел онзи, който иска да се жертвате за някаква негова слабост; приятел е само онзи, който е готов да се жертва за вашето повдигане. Новото учение изисква доброволна жертва, а не жертва чрез изнудване или чрез насилие; доброволната жертва, жертвата по Любов има място в Бялото Братство.

Казвате: „Кога Белите братя са готови да се жертват за нас, да ни помагат?“, когато в душата на човека се яви силен подтик да бъде ученик на Великата Школа, Белите братя са готови да се жертват за него, да му помагат, да му съдействат. Ако вие запитате един от тях: „Ти готов ли си да се жертваш за мен?“, той веднага спуска един облак между вас и себе си и спира своята помощ. Тъй щото всичко зависи от вашето разположение – каквото е вашето разположение към тях, такава е и тяхното към вас; като знаете това, щом искате тяхното съдействие, тяхната помощ, в отношенията си спрямо тях

ще застанете на определена база. Каквото градите всеки ден, ще го проверяват камък по камък да бъде здраво, чисто и тогава ще го използвате като градивен материал на Божествената сграда, в която и вие сте призвани като съработници.

Тайна молитва.

ДВЕТЕ ПОСОКИ

Шеста лекция

5 април 1922 г., сряда, 19:00, София

ДВЕТЕ ПОСОКИ

Тайна молитва.

Като влезете сред Природата и наблюдавате дърветата, ще забележите, че всички издънки от тях вървят нагоре, перпендикулярно към Земята, а клоните на дърветата са прави. Докога продължава това – докато дърветата са млади; щом започнат да остаряват, клоните се огъват надолу. Коя е причината, че клоните в младите дървета вървят нагоре? Причината за това е, че като млади те се стремят към центъра на Слънцето – този стремеж заставя клоните да растат нагоре и да стоят прави. Като остаряват, дърветата обръщат погледа си надолу, към центъра на Земята, вследствие на което клоните увисват надолу, прегърбват се; едновременно с остаряването си дърветата стават и по-тежки. Този закон се проверява и в живота на хората – младият ходи винаги изправен, но като мине известна възраст, и той като старите дървета става материалист, започва да се прегърбва; при това положение той започва да мисли за центъра на Земята и да очаква смъртта си – смъртта не е нищо друго, освен отпращане на мисълта на човека към центъра на Земята.

Значи две са посоките, теченията, по които човек може да се движи: или нагоре – към центъра на Слънцето, или надолу – към центъра на Земята. Школата, която следвате, разполага с методи, чрез които учениците могат да превръщат тия течения едно в друго, и ако не научите тия методи, за да промените тия течения, вие не можете да бъдете ученици. Например неприятното настроение, неприятното разположение е присъщо на стария, на лошия човек, а приятното разположение е присъщо на добрия, на младия човек. Като се говори за стари и млади, взимайте думата *стар* в символичен смисъл. Значи думата *стар* подразбира навик

– стар човек е онзи, който непрекъснато проявява някои свои навици, със стремеж към центъра на Земята. Злото не седи в стремежа на хората към центъра на Земята, но в това, че този стремеж в тях е несъзнателен. Рударят съзнателно слиза в мината – той има за цел да извади оттам златото или някои скъпоценни камъни, да ги изкачи на повърхността на земята; обаче положението на онзи, който по невнимание се подхлъзва и пада в някоя дупка, не е същото, както това на рударя – рударят съзнателно слиза в мината, а падналият по невнимание слиза в дупката, без да иска и страда, че се е ударил силно.

Сега, като сте влезли в Школата, размишлявайте върху всичко, което ви се случва през деня, и се учете: например задайте си въпроса защо състоянията ви се менят толкова бързо; същевременно в продължение на една седмица дръжте сметка по колко пъти на ден се менят състоянията ви, за да имате представа за себе си. Всичко това отбелязвайте на една тетрадка. Записвайте само резките промени в състоянията си. Втората седмица пък отбелязвайте какво е състоянието ви сутрин, като станете, на обед и вечер, преди да си легнете. Също така отбелязвайте часа, минутата и времето (дали е било хубаво или лошо, слънчево, мъгливо) на вашето първо утринно състояние, а след това – часа, минутата и времето, когато е настанала промяна в състоянието. Започнете първото упражнение от неделя, като отбелязвате само промените в състоянието си, без да търсите причините на тия промени – причините са далеч от вас. Вие съзнавате само, че е станала някаква промяна, но защо и за какво не знаете – значи има нещо по-дълбоко от изменяемото. Вие ще изучавате това, което се изменя във вас, а не това, което не се изменя – защо? Защото наблюденията се правят от това, което не се изменя. Чрез тия наблюдения вие ще дойдете до вътрешното си състояние, което не се мени; то наблюдава другите състояния, а самото остава неизменно. По този начин – чрез ред наблюдения – вие ще придобиете много опитности.

Тъй щото ще правите наблюденията си спокойно, без смущения. Ако сте неразположени, ще пишете, че състояни-

ето ви е *вляво, под нулата*; ако сте разположени, намирате се *вдясно, над нулата*. Всички неприятни състояния са вляво – те представляват движение към корените, надолу, към центъра на Земята; всички приятни състояния са вдясно – те представляват движение към клоните, нагоре, към центъра на Слънцето. Добре е да отбелязвате и времето, за да видите какво влияние оказва върху състоянието на човека.

И тъй, ще се самонаблюдавате, без да се критикувате. Критиката не е нищо друго, освен глождене, а гложденето е качество на гъсениците – в този смисъл критиците наричаме *психологически гъсеници*. Ще се самонаблюдавате, ще констатирайте промяната и ще я изложите без никаква критика. Като видите някоя своя погрешка, вие казвате: „Лош човек съм аз!“; щом казвате така, вие правите още една погрешка. Първата погрешка седи в това, което сте направили вече, а не сте го изправили; втората погрешка седи в критиката. Следователно, щом направиш една погрешка, заеми се да я изправиш, а това, че си лош човек, е качулка, без която може да мине; ако кажеш, че си добър човек, това е друга качулка.

Ученикът на окултната школа трябва да работи, без да очаква похвали. Ако от една страна го хвалят, а от друга го укоряват, това с нищо няма да му помогне – укорите и похвалите са за децата, за тях те са на мястото си. Кога се хвалят и укоряват учениците? По въпроса за похвалите и укорите аз имам строго определена мисъл, тя е следната: човек няма право да дава мнението си за една картина, докато не е завършена. Ако гледате само плана и наброските, които художникът е нахвърлил върху платното, вие ще се смеете и ще кажете: „Това е детинска работа“; но когато видите същата картина завършена, вие ще кажете: „Отлична картина!“ – значи за една и съща картина ще имате две различни мнения. Ето защо човек трябва да има търпение, да чака картината да се завърши и тогава да дава мнението си. Не давайте мнението си за когото и да е, преди той да е завършил работата си – това значи да не критикувате никого. В правата човешка реч, в правата мисъл критиката е изключена.

Питам с кои думи е започнал човешкият език. Първо са се явили съюзите, после са се явили глаголите, местоименията, а най-после – съществителните. Че това е така, проверяваме по човек, който е претърпял силен удар в главата, вследствие на което губи речта си: първо той изгубва способността си да изговаря съществителните имена, след тях – местоименията, глаголите, а най-после – съюзите. Изговарянето на съюзите почти не се губи – и при най-силен удар в главата човек пак запазва способността си да ги произнася. Съюзите съществуват даже и при животните, които нямат никаква реч – например казваме, че змията съска, тя издава звука ссс...; с това тя иска да подсказва на човека, че неговата реч е започнала със съюзите.

За следния път напишете всички по една дума, но не е безразлично каква – всеки да напише по една хармонична дума, каквато той обича, та като я произнесе, да му е приятно; при това желателно е думите да не се повтарят. Думите *любов, добро, зло, право, красота* и други, понеже много се употребяват в езика ви, не трябва да ги пишете. Можете да пишете каквито думи искате – глаголи, съществителни, прилагателни, местоимения, само да изразяват някаква идея. После ще направим опит от написаните думи да съставим едно изречение; по този начин ще разберем доколко сте се хармонизирали и в каква посока вървите – наляво или надясно. Това ще бъде първият изпит, по който ще определим посоката на вашето движение.

По всяка изговорена и написана дума се познава какво е направлението на човешката мисъл. Всичко може да изчезне от човека, но написаното остава като символ на неговия живот. Това са знаци, които съществуват и в Природата – всяко изкривяване на клона на едно дърво например изразява известна идея. Веждите на човека също изразяват известна идея: веждите на много хора са като клоните на някое младо дърво, а на други хора са увиснали като клоните на старо дърво. По формата и направлението на веждите в човека се съди за силите, които са действали в него. Тъй щото когато прочетете нещо, написано от човека, веднага може да се

определи не само какво е написал той, но от кой оригинал се е ползвал; също така може да се разбере как този човек е дошъл до дадена мисъл. Мислите са минали през много човешки мозъци, вследствие на което са придобили различни форми.

И тъй, ако учите добре, вие ще се запознаете с езика на Природата, като предварително се спрете върху реките, долините, канарите, планините като елементи на този език. Това е трудна задача, но като пристъпвате постепенно към символите в Природата, вие ще се обогатите с ред нови, възвишени идеи; като започнете да разбирате символите на Природата, ще четете по тях и ще се обогатявате със знания. Тръгвате на екскурзия по планината, но не сте взели със себе си никаква книга. Ако не знаете да четете от Природата, ще се отегчите; ако знаете да четете, ще спрете погледа си ту върху някоя канара, ту върху някой извор и ще се занимавате, ще учите. Който не разбира Живота и Природата, той навсякъде и от всичко ще се отегчава. В такъв случай вместо да се отегчавате, по-добре занимавайте се с произведенията на някой велик поет, музикант или художник.

Тайна молитва.

Учителя поздравява с думите: *Без страх*, учениците отговарят: *Без тъмнина*.

ЗАКОН НА ДВИЖЕНИЕ

Седма лекция
12 април 1922 г., сряда, София

ЗАКОН НА ДВИЖЕНИЕ

Тайна молитва.

Всеки ученик прочете думата, която трябваше да напише. Прочетоха се: *тръгни, хармония, абсолютно, природа, на-
дявам се, симфония, постоянство, начало, ученик, мир, ви-
сина, кристал, съграждаме, героят, усърдие, мога, хубаво,
звезда, светлина, дете, мълчание, жертвам се, стремеж,
великолепно, Господ, иде, взаимопомощ, лотос, обичта,
смиреномъдрие, топлина, свършенство, извор, чистота,
хляб, ведрина, виделина, обичам и просветление.*

Първата дума от прочетените е повелителната форма на глагола *тръгвам* – *тръгни*. Този глагол е свързан с движението, значи вие трябва да изучавате закона на движението. Тръгването е първото желание, което поставя всички останали стремежи и желания в движение. Можете ли да си спомните първата мисъл, първото желание във вашето детство? Първият подтик на новороденото дете е дишането – още с раждането си то започва да диша, защото законът на движението е закон на Астралния свят. С първата вдишка детето започва да плаче – това показва, че то влиза във физическия свят, който не е особено хармоничен. И детето плаче, и възрастните хора плачат, защото живеят в нехармонична среда.

Обаче ние ще се спрем върху съзнателния Живот, който сега се проявява; за да разбере този Живот, човек трябва да дойде на Земята. Следователно всяка душа излиза от Бога с цел да научи Живота, да познае себе си – това е първият подтик, първото движение в съзнанието. Познаването на себе си подразбира познаване на Божественото, познаването на Божественото подразбира влизане на Безграничното в рамките или в границите на граничното – това не е нищо дру-

го, освен самоопределяне. Всяка граница създава формите, а всяка форма съдържа в себе си посока на движение или път на еволюция, през която Его-то, Аз-ът или човешката душа трябва да мине, за да се усъвършенства.

И тъй, човешката душа слиза на Земята, за да стане силна. В славянските езици думите *силен* и *слаб* започват с една и съща буква. Думата *слаб* означава закон на промени, а думата *силен* – закон на постоянните величини, т.е. на величини, които не се променят; с други думи казано, силата подразбира разширяване, а слабостта – смяляване.

Питам: от ваше гледище какво мислите за идването си на Земята, защо сте дошли на Земята? Вие ще дадете различни отговори – ще кажете: „Дошли сме на Земята, за да станем силни, да се спасим, да познаем Бога“ и т.н. Вие ще познаете Бога, когато бъдете силни не само външно, но и вътрешно. Ако детето няма сила да прегърне майка си и да поеме от нея мляко, ще я познае ли – не може да я познае. Следователно във всяка мисъл, във всяко чувство, във всяко движение, колкото и малки да са те, всякога се крият неизчерпаеми сили, които в бъдеще ще се развият. Според закона на контрастите слабостта подразбира сила. Под *слаб човек* разбираме онзи, който се е запознал с най-малките величини, с най-малките прояви в Живота – например малкото дете с раждането си още съзнава своето безсилие, но в това безсилие се крие неговата сила.

Сега аз ви навеждам на този закон, защото в морално отношение хората се чувстват слаби и казват: „Ние сме слаби, имаме пороци, ограничени сме, не можем да вървим в духовния път“ – това показва, че в духовно отношение вие сте малки деца, които майките им къпят в корита и те често вършат неморални работи. Майката трябва да се грижи за това дете ред години: да го къпе, да го храни, да го облича, да го учи, докато най-после то израсне, стане голям син или голяма дъщеря и само започва да изкарва прехраната си. Малкото пиленце обаче два-три дена след излизането си от черупката на яйцето е способно вече само да изкарва прехраната си. Това не показва още, че човек е по-слаб от пиле-

то, но материята, в която той е обвит, е по-гъста от тази на пилето, вследствие на което той не може сам да преодолява ограниченията, в които материята го е поставила.

Ето защо дръжте в ума си мисълта, че каквито и мъчно-тии да имате, вие можете да ги преодолеете. За да не може човек да се справя с мъчнотиите си и да мисли, че е слаб, окултната наука дава две обяснения: като са слезли в гъстата материя, някои хора са забравили, че произлизат от Безграничното, и не знаят, че имат сили в себе си, които трябва да развиват; други пък, които са произлезли от граничното, са дошли до заблуждение, че всичко могат да направят, че са всесилни, вследствие на което са паднали и са изгубили и това, което са имали. Днес и едните, и другите се мислят за слаби, немощни, неспособни да се справят с условията на Живота, вследствие на което отпадат духом. Сега, за да се освободите от илюзиите на ума, от мисълта, че всичко знаете, задайте си въпроса какво става днес на Слънцето и си отговорете; после си задайте още ред въпроси: какво става на Луната, какво става в цялата Вселена, какво представлява човек; ако някой се мисли за божество, той трябва да е готов да си отговори на тия въпроси – божеството знае всичко. Ако не можете да си отговорите на тия и на много още въпроси, ще знаете, че като човек вие представлявате малка част от общото съзнание, от съзнанието на Битието.

Казвам: като разсъждавате по този начин, вие се натъквате на въпроса за моралното развитие на човека. От окултно гледище моралните сили на човека зависят от първичната енергия в неговия организъм, индусите наричат тази енергия *прана*, затова трябва да изучавате закона на праната. Силният ученик всякога прави повече грешки от слабия, от невежия. Формата на сегашните хора не е нищо друго, освен прана в движение. Когато праната не е еднакво разпределена в човешкото тяло, раждат се болестите; когато праната не е еднакво разпределена в чувствата, ражда се недоволството; когато праната не е еднакво разпределена в мислите, ражда се безсмислието.

Сега ще ви дам едно упражнение, което ще правите три пъти на ден – сутрин, обед и вечер преди лягане. Ръцете се поставят напред, в хоризонтално положение, с дланите надолу към земята; двата палеца и двата показалеца на пръстите се докосват така, че да образуват красив триъгълник. Следва бавно разтваряне на ръцете настрани, при което се образува полукръг. Дланите на ръцете се обръщат нагоре, следва бавно свиване на ръцете до лактите. Първите три пръста на ръцете хващат най-горната част на ухото (палецът остава отпред, а другите два пръста – отзад); тия три пръста се движат по ръба на ухото до долната му част. При това движение палецът върви по ръба на ухото, показалецът – по задната страна на ухото, а средният пръст – по предната му страна. След това ръцете се изправят напред хоризонтално. Това упражнение ще се прави десет пъти наред, след което ръцете се спускат надолу при положение върхът на палеца, допрян до върха на показалеца (всяка ръка самостоятелно). Като хващате горната част на ухото си, с това ще се създаде във вас малък морален подтик; долната част на ухото има отношение към човешкия стомах.

Като направите упражнението, ще видите какъв резултат ще имате. Ще правите упражнението, без да философствате, без да чоплите и ще наблюдавате, като записвате какви резултати ще произведе то върху мислите, чувствата и постъпките ви. Докато всяко нещо не се опита, то не може да принесе никаква полза. Упражненията, които ви давам, ще правите, докато придобиете някакъв резултат. Ще гледате на тях като на свещени упражнения и няма да ги изнасяте навън, докато вие сами не ги опитате, не получите резултат. Като казвам да не съобщавате никому тия упражнения, да не изпаднете в положението на Адам и Ева – да ядете от забранения плод⁵ само затова, защото ви се забранява.

Сега, като правите упражнението, ще пазите следните правила: ще седнете, ще запазите пълно спокойствие, ще издадете гърдите си напред. През цялото време на упражнението умът ви трябва да бъде съсредоточен и да следи движението и на двете ръце. Смисълът на упражнението се за-

ключава именно в това – умът да се концентрира, да следи движенията на ръцете; това концентриране е лесно, понеже умът минава от физическия към Астралния свят, по-горе от него не отива – ако умът отиде в по-отвлечен свят, няма да издържи. При това упражнение, както и при всички други, добре е да отбелязвате състоянията, при които се намирате. Значи това упражнение ще правите три пъти на ден: сутрин – преди или след молитва, когато сте по-добре разположени, преди обед и вечер преди лягане. Като правите упражнението, ще гледате никой да ви не вижда. Ако някой от домашните ви пита какво правите, ще кажете, че се упражнявате, обаче ако много настояват да им кажете, ще мълчите; ако и при това положение продължават да ви питат, ще кажете: „Четох в една книга, че в някои случаи мълчанието е най-хубавото нещо, което човек може да направи. Щом е така, в този случай аз искам да направя пред вас най-хубавото нещо – да мълча“.

Упражненията, които давам на класа, са микроскопически – да не очаквате от тях големи резултати и после да се разочаровате. Тези упражнения са толкова незначителни, колкото незначителни са първите линии, с които художникът прави своите скици: когато иска да нарисова нос, в първо време той поставя една отвесна линия – тя създава илюзия за нос; после вече слага кривите линии на носа, а най-после поставя сенките. В това отношение упражнението, което сега ви дадох, е такава права линия, която се нуждае от няколко криви линии, сенки и т.н. Това упражнение ще ви научи да се концентрирате, да бъдете послушни; за тази цел вие трябва да бъдете, от една страна, жизнерадостни, а от друга – честни и искрени спрямо себе си. Това са състояния, присъщи на праната; едното състояние засяга Умствения свят, другото – физическия, а движението, което минава през средата – между първите две, засяга Сърдечния, т.е. Астралния свят. Още тази вечер преди лягане направете упражнението си. Като правите упражнението, ще дишате дълбоко, да поемете от животворната прана. Праната има различни състояния: физическа, сърдечна и умствена, или ментална; без прана

мисълта не може да се образува, без прана чувствата не могат да се проявят и най-после, без прана волята не може да действа.

И тъй, като казвам, че праната е причина за създаване и проявяване на мислите, чувствата и действията в човека, това не значи, че всички хора трябва да имат еднакви мисли и чувства – всеки човек според развитието си ще приеме това, от което се нуждае, и ще изрази това, което може. Например като поставите ръцете си на долната част на ухото, някои от вас ще пожелаят мляко, други – да ядат варено жито или орехи, или друго нещо; най-различни неща за ядене ще минат през ума ви. Казвате: „Глупави работи са тия“, но според нас глупави работи са само непостижимите – например ние считаме глупава работа желанието на някой беден, прост човек да стане цар; за в бъдеще, след дълъг път на развитие, той може да стане цар, но днес това е немислимо. Тъй щото кажете ли, че нещо е глупаво, ние считаме, че то днес е непостижимо, обаче някога, в безконечността, това глупаво нещо може да се реализира, да стане постижимо. В българския език буквата Г, с която започва думата *глупав*, има отгоре чертичка, която е знак за безконечност – .

Съвременните хора са изгубили голяма част от първоначалната прана на своя организъм, вследствие на което движенията в тях са слаби. За да могат хората да се разбират, да се обичат, да учат, трептенията на движенията в тях трябва да бъдат еднакви, т.е. еднородни; разнородните трептения са причина те да се отдалечават едни от други и да не се разбират. Засега еднаквото във всички са упражненията, които ви се дават. Днес се иска от всички повече упражнения, по-малко философия; след това ще дойдете до другото положение – повече философия, по-малко упражнения.

Като четохте думите, които бяхте писали за домашна работа, забеляза се, че първата половина от думите беше похармонична от втората; това се дължи на една от характерните черти на българина – той започва добре, върви до едно място, където се явяват препятствия, и после свършва зле. Дисхармонията във втората половина на думите показва, че

знанието още не е станало обект на вашия ум. Вие се учите дотолкова, доколкото да се каже, че знаете нещо – значи в ума ви има нещо, което още не е пробудено; това, непробуденото, е в съзнанието ви, а именно – вие не съзнавате още, че имате условия да знаете, да бъдете силни. Да бъдете силни, това още не значи, че трябва да употребявате насилие едни върху други; силен човек в пълния смисъл на думата е онзи, който може да се повдига, без да насилва другите. Правило е: който насилва себе си, ще насилва и другите; който повдига себе си, ще повдига и другите.

Тайна молитва.

РАЗБОР НА ДУМИ

Осма лекция
19 април 1922 г., сряда, 19:00, София

РАЗБОР НА ДУМИ

Сега нека всеки напише на тетрадката си по едно изречение, в което да влиза глаголът *тръгни*, който беше първата дума от зададената ви домашна работа за миналата сряда; изречението трябва да бъде просто, с една връзка само, без определения и допълнения.

Сега нека всеки прочете изречението, което е написал. Едни от изреченията са: *Тръгни към Бога!*, *Тръгни към Истината!*, *Тръгни по Пътя!*, *Тръгни по стъпките на Учителя*.

Питам: може ли човек да тръгне към Бога, или към Истината? Истината е безпространствена, а тръгването – пространствено, следователно може ли човек да тръгне към Бога, или към Истината, във време и пространство? Като ученици на окултна школа вие трябва да се научите да мислите точно, строго определено, както математикът работи строго определено с числата и формулите; всяка употребена дума трябва точно да изразява смисъла, който се включва в нея. Напишете сега още няколко изречения с глагола *тръгни*, но движението да е насочено в строго определено време и пространство.

Какво означава даден глагол – глаголът означава действие и състояние. Какво означава движението – всяко движение означава време и пространство. Към кой свят се отнасят времето и пространството – към материалния свят. Наистина, само физическите тела заемат място и пространство, тъй щото мястото и пространството са качества на физическия, на проявения свят, т.е. на света на формите.

Питам какво означава думата *Любов*. Пространствена ли е Любовта – Любовта е безпространствена, тя не знае нито време, нито пространство и няма нито начало, нито край.

Тогава как ще познаете онова, което няма нито начало, нито край, как ще познаете онова, което не заема време и пространство? То остава непознато. Обаче започнете ли да чувствате Любовта, това е първият момент, който определя едно състояние на Любовта. Има ли някакво отношение между *състояние* и *пространство*? Казвате за някой човек, че е състоятелен – значи този човек се състои от нещо, има нещо на разположение.

Коя беше втората от написаните думи? Втората дума беше *хармония*, после следваше думата *симфония*. Каква е разликата между думите *хармония* и *симфония*? – *Симфонията е резултат на хармонията*. За окултната наука тези думи са чужди, понеже имат съвсем друг от този смисъл, който обикновено се разбира. Когато разглеждате една дума, вие трябва да обръщате внимание на корена ѝ, на нейния произход, също така трябва да се спирате и върху смисъла на думите в идейно отношение – значи трябва да се знае каква идея изразява тази дума. В това отношение думата *симфония* не е определена. Казваме *симфония*, *симфоничен оркестър*. От двете думи *симфония* и *хармония* коя е по-определена? Хармония между два тона съществува, но симфония между два тона не съществува.

Според вас коя дума от прочетените е най-важна? Думите *постоянство*, *съвършенство* означават резултат на нещо; думата *Господ* е много неопределена. Думата *обичам* има смисъл; човек може да обича кого – хората може ли да обича? Не, той обича Господа. Преди да изговорите думата *Господ*, Обичта трябва да предшества; да произнесете думата *Господ* без Обич, то е все едно да четете някаква книга без светлина.

За да произнесете едно име или за да тръгнете за някъде, непременно трябва да имате някакъв подтик в съзнанието си; не може човек да върви в духовния път, ако за това няма някакъв подтик в съзнанието си. Този подтик може да бъде съзнателен, както в животните; той може да бъде самосъзнателен, както в хората; и най-после, той може да бъде подсъзнателен или свръхсъзнателен, както във Висшите същества.

Тръгването в известна посока се предизвиква от вътрешен подтик с цел да се извърши нещо. Ако произнесете името на майка си без Любов, тази дума – *майка*, е вече без съдържание и смисъл, вследствие на което тя произвежда в мислите и в чувствата на човека известна дисхармония. В този смисъл Обичта, Любовта е ключ на Живота, както и в музиката има ключ, според който инструментите се настройват. Значи думата *Господ* има смисъл само тогава, когато е произнесена с Обич, с Любов. Обичта, Любовта пък е ключ на петолинието в Живота, следователно, ако вземете този ключ и после произнесете думата *Господ*, тя вече има смисъл, има и съдържание; щом тази дума се осмисли, с нея заедно се осмислят и всички останали думи: *тръгвам*, *хармония*, *симфония* и т.н.

Сега, ще знаете вече, че думите в речта се нареждат така, както се нареждат нотите в музикалните пиеси. Ония от вас, които са поети, ако не са изучавали думите като ключове на речта, трябва да се позанимаят с тях, да знаят къде и как да ги поставят. Кое подтиква поета да пише стихотворения – любовта към родината, към майката, към приятелите го заставя да пише. Значи Любовта, Обичта е път, който води за някъде.

Човек не може всякога да тръгне на път, но щом тръгне, той има вече определена посока, определена цел. Накъде тръгва ябълковата семка, която сте посадили в земята? Ябълковата семка тръгва в две посоки: нагоре – към центъра на Слънцето, и надолу – към центъра на Земята. Според вас човек накъде тръгва? – *Към Слънцето*. Не, първо човек пуска корени към себе си, а после вече мисли да върви към другите. Да тръгнете към себе си на ваш език означава да влезете в себе си.

От глагола *тръгвам* са произлезли още два глагола: *влизам* и *излизам*. За да влезете и излезете отнякъде, първо трябва да сте тръгнали. В който момент искате да влезете някъде, подразбирам, че сте тръгнали вече, и в който момент искате да излезете отнякъде, пак подразбирам, че сте тръгнали. Тъй щото каквото да направите, да помислите или да почувствате, всичко това се предшества с тръгване – значи

думата *тръзвам* подразбира поставяне на ключ. Ключът е нужен навсякъде и за всичко. Когато хората казват, че трябва да се върви към Бога, те не са точни в едно отношение, а именно – те трябва да знаят накъде да вървят, те трябва да знаят посоката на своето движение. Някой тръгва за Русе, за Варна или за друг град; достатъчно е да спомене името на града и той знае посоката на своето движение. Тъй щото когато казвате, че тръгвате към Бога, също така и вие трябва да знаете посоката на вашето движение. Кой път води към Бога? – *Вътрешният, т.е. пътят, който е в самите нас.* Имате ли опитност за това? – *Нямаме още такава опитност.* Тогава как можете да говорите за опитност, която не сте имали?

Всички вие трябва да се научите да мислите право. Всяко нещо, за което говорите, трябва да е опитано и проверено от вас. Не е добре човек да мисли без мисъл. Какво значат думите *да мислиш без мисъл*? Мисълта подразбира едновременно и чувство, и действие; без тези две неща мисълта не е права мисъл, това е все едно да казвате, че трябва да се любите, без да любите – това не е Любов, в такава Любов няма никакъв подтик, никакъв метод. Любовта, Обичта говори на човека на символичен език: „Тръгни!“, с други думи: „Посей семето в земята, вложи чувство в сърцето, вложи мисъл в ума!“. Следователно ние разглеждаме всяко чувство като отделно семенце, което трябва да се посее в сърцето на човека и след време да даде плод; от плодовете ще се съди за качеството на всяко семе.

Думите *обич, обичам, обича* имат два важни елемента: първият елемент е растене, а вторият – узряване на плода, резултат. Буквата *Ч* в тази дума показва, че семето трябва да се посади в земята, да поникне, да израсте, но не е достатъчно само да израсте; то трябва да цъфне, да завърже плод и най-после плодът трябва да узрее – това значи, че семето е победило всички мъчности: вятър, бури, скреж, слана, суша и т.н. Буквата *А* в думата *обичам* показва, че семето трябва да даде разумен резултат – от този резултат именно ще познаем какво нещо е Обичта. Всеки резултат, от който можем

да съдим за реалността на нещо без никакво противоречие, показва, че ние сме в пътя на Обичта.

И тъй, първата дума *тръгни* показва, че ще тръгнете да търсите Истината. Като намерите Истината, трябва да я обикнете; като я обикнете, тя ще ви избави от страха и от лъжата.

Засега вие още не можете да говорите Истината. Представете си, че учителят дава на ученика си да реши една проста задача. Ученикът не може да реши задачата, учителят го пита: „Защо не реши задачата си?“. Като няма доблест да каже истинската причина, поради която не е могъл да реши задачата, той намира ред други причини, с които да се извини пред учителя си – по този начин той прибягва до лъжата. Честолубието на този ученик не му позволява да каже истината пред съучениците си, за да не се изложи пред тях, да не изгуби тяхното уважение. Той няма да изгуби пред съучениците си, но ще изгуби пред Истината.

Сега, като ви давам упражнения, аз чета мислите ви, виждам желанието ви да се покажете, че знаете – това е лъжа вече. Като напишете някоя тема, вие мислите, че много сте казали. Теоретически човек може много да говори, но при първото стълкновение с Живота теорията му пропада – значи между теорията и практиката има голяма разлика. Някой говори на теория, че зло не съществува в света, но ако се докоснат до джоба му, той веднага изменя мнението си – казва, че злото съществува. Ако между теорията и практиката на този човек имаше единство, и да бръкнат в джоба му, той не трябваше да мисли за злото, не трябваше да го допуска; дали парите са в неговия или в друг някой джоб, това не трябва да го смущава. Това показва, че на теория се говори едно, на практика излиза друго – разногласие се явява. Казвате: „Как тъй да ми вземат парите! Не знаят ли, че парите ми трябва?“, какво от това, те са ги взели, защото и на тях са им трябвали. – *Ама това не е право!* Това право е и за теб, и за тях; ти или те – все едно. Ако разсъждавате философски, така ще излезе, но на практика не е така. Ето къде седи злото: ако един глadden човек вижда, че друг някой яде и като се нахрани, оставя

част от храната си, гладният има право да вземе тази храна и да задоволи глада си; но ако някой сит вземе останалата храна, той върши престъпление, защото не е имал нужда от храна. Следователно само нуждаещият се има право да вземе от торбата хляб и да се нахрани; който няма нужда, той няма право да бърка в чуждата торба.

Сега, аз искам да спазвате правилата, които ви давам; те са максими, които трябва да се прилагат в Живота. Казвате: „Кой има право да яде?“. Който е гладувал три дни и се е молил на Бога за хляб, той има право пръв да седне пред трапезата; който е гладувал два дни, той ще седне на второ място; който е гладувал един ден само, той ще седне на трето място и т.н. – тъй щото според степента на глада се определя и правото на човека да заеме едно или друго място. В този смисъл ние разглеждаме глада като дълбоко вътрешно преживяване, следователно само онзи заслужава това преживяване, който е гладувал.

Питам защо хората не казват Истината. Отива някой в един магазин да си купи плат; той има вяра в търговеца, при когото е отишъл, и купува плата на доверие. Търговецът му го продава за чист вълнен плат, той взима плата, излиза от магазина, отива в дома си и какво се оказва – платът бил чист памучен. Този човек среща един свой приятел и му казва, че си е купил вълнен плат. Приятелят вижда плата, харесва го, другият му предлага да го купи. Приятелят купува плата, но вижда, че се е излъгал, и след това пък той го препродава на някой свой приятел и т.н. По този начин всички се излъгват. Казвам: проверявайте нещата, преди да сте ги купили! Който не разбира от качеството на нещата, да не ходи сам да купува. Така хората ще се научат да говорят Истината. Търговец трябва да става само онзи, който е вещ, който разбира, иначе всякога ще се оправдава, че и той като другите е излъган. Зеделец трябва да става само вещият, само онзи, който разбира от земеделие; невежият трябва да стои настрана. Само способният ученик трябва да ходи на училище да учи – училището е място за способните, за даровитите ученици. Казано е в Писанието: „Даром сте взели, даром давайте!“⁶.

Даром се дава само на талантливите ученици. Когато талантливият ученик отива при някой учител по музика, учителят ще го вземе за свой ученик и даром ще го учи – защо? Защото сърцето на този ученик тупти от любов към музиката. Посредственият ученик гледа час по-скоро да свърши училището, за да бъде свободен. Умът на талантливия ученик е съсредоточен на едно място, той мисли изключително за работата си; умът на посредствения ученик е раздвоен, той мисли най-малко за две работи едновременно. Следователно талантливият, гениалният човек се познава по това, че за даден момент той мисли само за едно нещо – за най-важното. Тъй щото ако със своите таланти вие отивате при Бога със силно желание да се учите, да се развивате, Той ще ви приеме като Свои ученици и ще ви занимава даром.

Сега, като говорим за Истината, Невидимият свят ще ви постави на изпит, за да видите колко можете да говорите Истината; това ще бъде за вас голяма изненада, но нали искате да знаете що е Истината? Не е лесно да се говори Истината, още по-мъчно е да разбере човек кога трябва да говори Истината. Ще приведа един пример, за да видите какво значи да знае човек кога и как да говори Истината. Един млад момък имал трима добри, верни приятели, които му се клеели във вярност, в приятелство. Един ден той намислил да ги подложи на изпит, да провери тяхното приятелство. За тази цел взел едно малко заклано теле, сложил го в един чувал, отишъл в дома на първия си приятел и му казал:

– Снощи дойде в къщата ми един човек, който имаше да взима пари от мен. Аз нямах пари, не можах да му ги върна, затова го убих и го скрих в този чувал. Какво ще ми кажеш сега, дай ми някакъв съвет!

– Махни по-скоро този чувал! Изнеси го навън, за да не го намерят тук, че и аз да пострадам заедно с теб!

След това той отишъл при втория си приятел, разказал и на него същото и го запитал:

– Ти какво ще кажеш за тази работа?

– Разправяй се с убития човек както знаеш, аз не искам да се меся в твоите работи.

Най-после той отишъл при третия си приятел и му разказал същата история:

– Какво да правя сега?

– Слушай, приятелю, аз ще ти помогна: имам в градината си едно скрито, тайно място, което никой не знае; ще заровим там убития и престъплението ще се скрие, никой няма да знае какво си направил.

Питам на кого от тримата приятели Любовта е била най-голяма – на третия, той доказал, че е готов да се жертва за приятеля си, от което се вижда, че Любовта му е истинска; като взел участие в укриване на престъплението на своя приятел, той бил готов да сподели наказанието с него: първият ще бъде главният престъпник – убиецът, а вторият – укривател и съучастник в престъплението и в този случай вторият ще вземе дял от наказанието на своя приятел. С този пример аз искам да обърна вниманието ви върху необикновената Истина, а не върху обикновената. Първата освобождава, а втората ограничава.

По същия начин и учителят може да влезе в клас при учениците си със заклано теле в чувала и да ги изпита доколко могат да говорят Истината. На едного от тях той ще каже: „Слушай, аз убих един човек и го сложих в чувала. Ти ще ми кажеш къде да го скрия, но никому няма да разправяш за това“; на друг от учениците си той ще каже, че е убил един човек, и ще го накара да разкаже това на всички, които срещне на пътя си. След това и двамата ученици ще бъдат викани в съда – всеки да каже какво знае за престъплението на своя учител; единият ще каже, че нищо не знае, а другият ще каже, че знае, че учителят му е извършил престъпление. В края на краищата и двамата ученици ще се намерят в противоречие.

Сега, аз взимам двата случая като символи в Живота. Учителят дава на един от учениците си шише, пълно с вода, и му казва: „Ти ще мълчиш, никому няма да казваш, че в това шише има вода“; после той дава шише, пълно с вода, на друг ученик, като му казва: „Ти трябва да кажеш на всички, че в това шише има вода“. Следователно да кажеш някому

да мълчи, това значи да започне той да се пълни; да кажеш някому да говори, значи да го заставиш да се изпразва. Когато хората не казват Истината, те се пълнят; когато казват Истината, те се празнят – законът е такъв. Този е дълбокият смисъл, скрит в думите „Кажете Истината или не казвайте Истината!“. Докато си празен, докато Истината не е в теб, мълчи, нищо не говори, за да се напълни шишето ти; щом Истината влезе в теб и те напълни, говори, кажи я на всички, за да изпразниш шишето си и да започнеш отново да го пълниш.

Сега, ще спрем дотук. Най-много говорих върху първата дума – *тръгни*; споменах нещо и за други някои думи, днес говорих върху седем думи – за останалите думи може да се говори цяла година, те дават материал за много лекции.

Та бъдете готови, да не дойде и при вас някой път Учителят ви с такъв чувал и да ви застави да скриете убития човек. Мислете как трябва да постъпите, защото може да лежите най-малко десет години в затвор. Не е лесно човек да говори Истината. А можете да преживеете всичко това насън, за да видите как се укрива престъпление и как се лежи след това в затвор; като се събудите, ще кажете: „Добре, че е било сън, а не действителност“. Много от случаите и явленията в Живота са от такъв характер, сякаш стават насън. Който се е пробудил от съня и съзнава нещата, той е на прав път; който не се е пробудил още, той живее несъзнателно и изпитва страх и ужас, казва: „Какво ли ще стане с мен?“.

Желая на всички ви да се пробудите от дълбокия сън, в който сте изпаднали, за да разберете, че много от вашите преживявания са фиктивни, а не действителни.

Тайна молитва.

ЗАКОН НА КАРМАТА

Девета лекция
26 април 1922 г., сряда, 19:00, София

ЗАКОН НА КАРМАТА

Тайна молитва.

За следния път пишете върху темата *Мястото на Красотата в Природата*.

Сега ще говоря върху закон на кармата. Който иска да научи нещо повече по този въпрос, нека чете всичко, каквото е писано и на чуждите езици – немски, френски, английски, италиански. Аз ще засегна въпроса за кармата от гледището на Божествената наука.

Кармическият закон води началото си още от излизането на човека от Бога, а действието, или проявата на този закон, започва с поляризирането на човека, т.е. с явяването на двата пола, на двата полюса в света. Поляризирането подразбира раздвояване на човешкото съзнание на положително и отрицателно, на възходящо и низходящо, или, в най-висока степен казано, съзнание на Любов и съзнание на Мъдрост – това са двата полюса в човека.

Казвате: „Коя е причината за раздвояване на човешкото съзнание?“. Във всеки индивид, във всяко его е вложено желание да обсебва, да владее нещата, вследствие на което е станало раздвояване на човешкото съзнание; тия два полюса, оставени да се развиват самостоятелно, са се заблудили и забравили, че са страни на едно цяло. Следователно, веднъж раздвоили се, в тях се явява вътрешно желание да се завладеят по механичен начин, но където съществува механично владение на нещата, там се ражда насилието. Като контраст на това положение се явява Природата, която изисква от човека доброволна жертва – тя казва: „Човек за човека е брат и трябва да се жертва за него доброволно, от Любов“.

Сега, от окултно гледище, ще определя значението на думата *жертва*. Жертвата подразбира закон за правилно растене и развиване – защо? Защото само това, което расте, което се развива, цъфти и дава плод, може да се жертва.

Да се върнем към въпроса за кармата. Как се е явила кармата, т.е. как се е явил законът за кармата? Когато първото съзнание в света е ограничило второто съзнание, явили са се вече условия за кармата. Ще изясня тази мисъл със следния пример: представете си, че Природата е поставила двама души, еднакво богати и интелигентни, да търгуват заедно. Те имат нужда един от друг, но въпреки това и в двамата поотделно се явява желание да привлекат богатството на другия към себе си; най-после единият успява да заграби богатството на другия, който остава без никакви средства – какво трябва да прави този човек? Той трябва да стане слуга на онзи, който е успял да заграби всичкото богатство. Значи единият ще бъде господар, а другият – слуга. В този смисъл господарите в света представляват първото съзнание, което по сила взима надмощие над второто съзнание; слугите пък представляват онази категория хора, съзнанието на които се е подчинило на влиянието на първото съзнание. Обаче в самите слуги не е изчезнало още желанието да бъдат господари, да владеят над другите хора и затова, когато някой господар има много слуги, те започват да се организират, да се събират заедно, да работят за събарянето на господаря си и един ден го хващат, налагат го добре и по този начин стават господари, а той – слуга. Така именно и съзнанията на хората сменят положенията си, ролите си.

Сега, като говоря върху кармата, не мислете, че ще я разберете изведнъж във всичката ѝ пълнота. Питам как се ражда злото между учениците на една школа – злото между учениците се ражда тогава, когато някой от тях пожелае да бъде господар, да разполага със Знанието на другите; злото се ражда и тогава, когато някой от учениците иска да се наложи на другите: той има някаква идея в себе си и желае всички да приемат тази негова идея; или някой има известен навик в характера си, известни сили, които непременно иска

да прокара между другите. Обаче ученикът трябва да знае, че в Природата съществува закон, който регулира действията, проявите на всички живи същества; за всяка сила тя е поставила граници, предели, до които той може да се развива най-много – дойде ли до тази граница, настъпват вече обратни действия. Докато не знаят вашите вътрешни, интимни намерения за нещо, хората са склонни да ви слушат, да ви се подчиняват; когато узнаят целта, намеренията ви, те веднага започват да ви се противопоставят, да ви противодействат – това противодействие се явява по силата на закона за само-запазването, за запазване на свободата си.

Следователно законът на кармата може да се регулира само когато човек е готов да се самопожертва за другите, да стане техен слуга, да отдаде правото на всяко живо същество. Правото, което искате за себе си, трябва да отдадете и на другите; благото, което желаете за себе си, трябва да желаете и за другите. Всеки има право да развива своя ум, своето сърце, да работи за усиляване на волята си, независимо от това дали той е прост или учен, слуга или господар, беден или богат. Благата на едного са блага за всички, правата на едного са права за всички; различието седи в това кой как ще използва и приложи тия блага и права в живота си.

Една опасност съществува за окултните ученици, тя се заключава в т.нар. *вампиризм*, т.е. изчерпване на жизнените сокове на човека; това могат да правят само ония, които познават окултните закони, но това нещо е абсолютно забранено. Школата, в която сте влезли, абсолютно забранява тунеядството. Изчерпването на жизнените сокове на човека не е нищо друго, освен тунеядство; който си позволи това, той ще носи лошите последствия на своето непослушание. Затова именно окултният ученик трябва да бъде високо просветен, да не злоупотребява със силите, които е могъл да развие в себе си.

Много школи поддържат в учениците си вярата, че силата на човека седи в мисълта му. Временно само е така, обаче всъщност силата на човека не е нито в мисълта, нито в чувствата, нито във волята му – това са само прояви на човека,

но те не представят още онзи източник, от който силата излиза. То е все едно да мислите, че всяка проява на любовта е истинската Любов, изявена във всичката ѝ пълнота; понякога Любовта се проявява по форма, понякога – по съдържание, а понякога – по смисъл, но тия отделни прояви не са още Любовта във всичката ѝ пълнота. Ще ви дам няколко примера, за да имате ясна представа за Любовта по форма, по съдържание и по смисъл. Например някой човек се дави в една река. Покрай реката минава един прост работник и като вижда давящия се, влиза в реката, хваща го за ръката и го извлича на брега; след това той казва на спасения: „Хайде, върви сега у дома си!“. Това е пример за физическа проява на Любовта – Любов по форма.

Втори пример: върви по улицата един човек, който от няколко дни не е ял нищо. Среща го друг и чете по лицето му, че е гладен, от няколко дни не е ял нищо; спира го и му предлага да го заведе у дома си, да го нахрани. Завежда го у дома си, угощава го добре и му казва: „Сега вече можеш да си отидеш“. Това е проява на Любовта по съдържание.

Трети пример: запознавате се с един млад, любознателен човек, който иска да учи, да придобива знание. Вие сте учител, завършил няколко факултета, и предлагате на този млад човек да му помогнете, да му дадете знания. Работите с него година, две и като видите, че той е придобил известни знания, му казвате: „Сега вече можете да продължите знанието си сам. Работете и ще успеете“. Това е проява на Любовта по смисъл.

Питам: мислите ли, че след като сте подали ръка на давящия се или след като сте нахранили гладния, или след като сте дали знания на невежия, Животът се е проявил напълно? Не, Животът, както и Любовта, могат да се проявят напълно само когато човек започне да живее в Причинния свят, където един живее за всички и всички живеят за един – в този свят благо то на едного е благо за всички и благо то на всички е благо на едного. Въз основа на този закон дейността, както и радостите и скърбите на едно същество, колкото и малко да е то, трябва да бъдат за вас свещени; това същество

може да бъде муха, но и на нея трябва да гледате като на човек – само по този начин Бог може да се весели. Обаче само Бог може да спира погледа си на дребните, на малките неща; хората обръщат внимание повече на големите работи.

Сега, понеже вие сте дошли в Школата да учите, не трябва да има ни помен, ни сянка от лъжа. Единственото нещо, което не се прощава на учениците от тази Школа, е лъжата; всичко може да се извини, но лъжата – никога! Щом дойде до лъжата, пазете се от нея като от огън; тя е принцип, който може да заведе човека в противоположностите на Живота, от които мъчно може да се избави. Като изпадне в трудно, в безизходно положение, човек веднага прибегва до лъжата и казва: „Без лъжа не може“; не, без Истина не може, а без лъжа може.

Тъй щото напишете си следните няколко изречения като ценни правила в Живота:

Без Любов не може, но без омраза може.

Без Мъдрост не може, но без глупост може.

Без Истина не може, но без лъжа може.

Щом кажете обратното – че без лъжа не може, ще излезе, че лъжата ражда Истината, а това не е вярно; щом кажете, че без глупост не може, ще излезе, че глупостта ражда Мъдростта, а това не е вярно.

Като се говори за кармическия закон, подразбираме различни видове отношения: например слуги и господари, ученици и учители, братя и сестри, майки и бащи – това са все кармически отношения. Майката и бащата са едно от смекчаващите положения на кармата. Според този закон всички хора се намират в близки или в далечни отношения с цел да се разплатят; съвременните хора трябва да знаят този закон, за да ликвидират правилно със своята карма, иначе, ако не знаят какъв е този закон и какво изисква, те ще създадат помежду си нови кармични отношения, които в бъдеще трябва да се изправят. Например ако някой господар третира зле своите слуги, в бъдеще той ще стане слуга, а те – негови

господари, и дълго време ще трябва да им слугува, за да се изплати. Тъй щото когато някой се запитва защо трябва да слугува на хората, ще знае, че причината за това се крие в неговото минало, когато е искал да подчини съзнанието на някои хора, да ги направи свои слуги. А това е абсолютно забранено! Да подчиниш съзнанието на някой човек, това значи да подчиниш Божественото в този човек на себе си, да го направиш твой слуга; единственото невъзможно нещо в света е именно това – да подчините Божественото на човешкото.

За да ликвидира с кармата си, човек трябва да работи върху себе си, да трансформира своите мисли и чувства, да ги преобрази. И теософите говорят за висш и нисш манас, за висше и нисше съзнание в човека, за духовно и плътско начало като два полюса в човека. В това се състои работата на човека върху себе си – да се движи от единия полюс в другия, главно от низходящия към възходящия. И наистина, забелязано е, че когато иска да обсеби нещо с чувствата си, човек си създава карма; когато даде свобода на хората, той ликвидира със своята карма. Ако изисквате от някой ваш приятел да ви обича, да ви покаже любовта си, той ще сложи на главата ви юлар, отзад ще ви бодне с остен и ще ви пита съгласни ли сте да ви обича по този начин – това значи да се създаде карма между двама души. Страшно нещо е законът на кармата, тя може да започне даже и от една горчива дума, казана на някой човек при неблагоприятно съчетание на условията; тази дума може да е казана привидно, деликатно, с усмивка на лице, но щом е горчива, тя произвежда вече своя ефект – както и да е казана горчивата дума, тя носи със себе си хиляди злини. Следователно бъдете внимателни към всяко свое чувство, към всяка своя мисъл – преди да ги изразите, прецедете ги, за да не падне с тях нещо нечисто. През какво ще ги прецеждате – през филтри. От гледището на окултната наука сърцето, умът и волята на човека са филтри, с които се прецеждат неговите чувства, мисли и действия; всяка мисъл, всяко чувство и всяко действие трябва да минат през ума, сърцето и волята на човека, за да се филтрират;

само след като се филтрират, тогава могат да се посадят в градината на душата.

За да разбере човек кога се е създала карма между двама души, не е нужно непременно да бъде ясновидец. И без да бъде ясновидец, той ще разбере как и кога се е създала кармата – достатъчно е човек да направи най-малкото отклонение от закона на Любовта, за да стане веднага поляризиране на мозъка: в едното полушарие ще се събере повече енергия, а в другото – по-малко, вследствие на което той ще почне да се гневи, да нагрубява своите приятели. Например ако в лявата страна на мозъка се събере повече енергия, човек става много любезен, много учтив, но това не е естествена проява; при това положение се забелязва, че мускулите на дясната страна на лицето започват да се свиват, да се съкращават и тогава на лицето на този човек се забелязват особени нехармонични движения, които се дължат на дисхармонични мисли, чувства или действия. Ако тия неволни движения на лицето траят по-дълго време, случва се устата на човека да се изкриви, понеже мускулите от едната страна на лицето се разширяват, а от другата се свиват. Не се минава много време и виждаме, че кармата налага своя печат било на лицето, било на очите или другаде някъде. Например когато човек си служи много с лъжата, някои мускули на лицето се свиват, а лъчът, който излиза от очите му, пада надолу, към центъра на Земята; ако се погледне в огледалото и види този лъч, насочен към Земята, той сам няма да се хареса.

Сега, като пишете за красотата, ще знаете, че тя се дължи на вътрешната хармония в човека. За да придобие и запази тази красота в себе си, човек трябва да бъде абсолютно чист.

Сега си запишете още няколко правила за Живота, а именно: вложете Истината в душата си, Светлината – в умовете си, Чистотата – в сърцата си.

И тъй, запишете тези правила и всяка вечер, преди да си легнете, запитайте се дали Истината е в душата ви, Светлината – в ума ви, а Чистотата – в сърцето ви. Как ще познаете дали Истината е в душата ви? Ако Истината е в душата ви,

тя ще ви направи свободни; ако Истината е в душата ви, ще имате широк замах в действията си и ще дадете Свобода на себе си и на окръжаващите. Ако Светлината е в ума ви, тя ще ви даде Знание – Светлината е проводник на Знанието. Ако Чистотата е в сърцето ви, вие ще бъдете силни във всяко отношение. Понякога вие виждате в близките си някакво криво чувство или някаква погрешка, за което сте готови да ги съдите; не, според закона на кармата каквато погрешка видите в близките си, вие сами трябва да се заемете да я изправите. Най-малката погрешка да видите в приятеля си, поставайте се да я изправите.

Казвате: „Как можем да изправим чуждите погрешки?“. Ще приведа един пример, който ще ви покаже един от начините за изправяне на погрешките на вашите ближни. Един млад момък от Варна отишъл един ден при един книжар евангелист, за да си купи някакви книги. Като го видял, книжарят му казал:

– Преди няколко седмици един твой приятел дойде при мен да иска пари назаем. Аз му услужих, но ето, толкова време мина вече и той не ги връща. Такива са твоите приятели!

– Колко Ви дължи?

– Еди-колко си.

– Заповядайте, вземете тази сума и считайте, че сметката е уредена. Аз и моят приятел сме едно и също нещо.

С тази постъпка младият човек доказва, че той и приятелят му са честни хора. Това е благороден характер.

Тъй щото чуете ли някъде да одумват вашия приятел, извадете кесията си, платете вместо него и кажете: „Аз и моят приятел сме едно и също нещо“. Как би постъпил някой човек, който няма този морал в себе си? Като чуе да се говори лошо за приятеля му, той ще каже: „Да, вярно е, моят приятел има тази слабост, той е нехаен малко, но аз ще му поговоря, ще му кажа да плати“. Няма какво да му говориш, Школата, която следвате, не позволява това; при такива случаи тя изисква от ученика да извади кесията си и да плати за своя приятел, да ликвидира с неговата сметка и после, като види приятеля си, нищо да не му казва. Ако

приложите този метод, вие ще опитате неговите добри резултати.

Този метод се отнася до онези, които са готови да платят за своя добър приятел, но не и за онзи, който има възможност да плати дълговете си, а оставя приятелите му да плащат вместо него – това е насилие, изнудване на съвестта на хората, с което си създават негативна карма. Ще дойде ден, когато тях хора ще изгубят своите добри приятели и ще трябва всичко да плащат сами. Ако имате добри приятели, които използвате, за да плащат дълговете ви, вие не сте на прав път; ще дойде ден, когато Провидението ще ви постави в същото положение – тогава вас ще използват и вие ще плащате двойно, с лихвите. Който мисли, че може да надхитри закона на кармата, той се лъже. За такива хора може да се употреби българската поговорка: „Хитрата лисица с двата крака влиза в капана“. С кармата игра не бива – защо? Кармата е кредитор, тя не допуска никакво закъснение, нито с половин ден; тя не прощава нищо – точно ще платите, даже с лихвите; значи тя и от лихвите не отстъпва. Строг е кармическият закон, той отстъпва само след като всичко се изплати.

И тъй, ще знаете, че всички добри мисли и желания на човека се поляризират в една или в друга посока. Като знаете закона за поляризирането, ще видите, че всяко нещо в Живота се поляризира. Казвате например *старо и Ново учение*; оставете старото учение да функционира в корените, а Новото учение – в клоните. Старото учение ще послужи за тор на дървото, което ще расте и ще се развива, ще даде плодове, от които ще изникне ново дърво – Новото учение, и тогава, според Новото учение, кармата няма да внася страх за хората – защо? Защото ще знаете, че кармата обича смели хора. Бъдете смели да посрещнете кармата добре – като гост, дошъл в дома ви; бягате ли от нея, тя ще ви настигне с пръчка и така ще се разправи с вас. Благородство има в кармата – тя може да ви бие, да ви плюе, но в края на краищата ще ви отминие, без да ви напакости. Тя има мечешки характер – когато иска да нападне някого, обикаля, ходи около него, гла-

ди козината си, прави се, че не вижда; нейната козина става гладка, но кожата на човека отива. Когато не иска да нападне човека, мечката минава покрай него, настръхне, нахохори се, наплюе го и заминава – в този случай кожата на човека остава здрава, но голям страх преживява. За смелия кармата е подобна на настръхнала мечка: тя минава покрай него, нахохори се, наплюе го и заминава; казва: „Хайде, от мен да замине!“. Вие ще ѝ благодарите, че не се е докоснала до кожата ви. Че ви е наплюла малко, че страх сте преживели – това нищо не значи; важно е, че сте останали живи и здрави. Като знаете това нещо, съобразно него ще разрешавате задачите на своя живот. Когато ви дойде някакво голямо нещастие, кажете: „Моята възлюбена карма се е нахохорила и ме плюе, но повече от това не може да направи“.

Казвате: „Какво трябва да се направи или как трябва да се живее, за да не се създава карма между хората?“. Ще ви дам един пример, от който вие сами можете да извадите заключение. Представете си два успоредни железни пътя, по които се движат влакове; едните отиват на изток, а другите – на запад, значи в две противоположни посоки. Допуснете, че по едната линия, по която влаковете вървят на изток, се движат сто трена на еднакво разстояние един от друг. Ако при това положение влаковете се движат с еднаква бързина, няма опасност от никакво сблъскване между тях; но ако бързината на тия влакове е различна, между тях непременно ще стане сблъскване. Следователно при закона на кармата не е важно направлението на влаковете (дали отиват на изток или на запад), но важна е бързината – бързината на движещите се влакове трябва да е еднаква. Значи когато двама души се движат в еднаква посока, но с различни скорости, между тях непременно ще стане сблъскване. Ако един трен се движи със скорост сто километра в час, а друг – с осемдесет километра в час, няма никаква опасност от сблъскване; но ако първият влак се движи със скорост осемдесет километра в час, вторият – със скорост сто километра в час, и при това вечер, тогава има опасност от сблъскване: вторият ще се сблъска с първия. За да не стане сблъскване между тия два

трена, вторият трябва да намали скоростта на движението си, да стане поне като на първия, но непременно с известно разстояние един от друг.

Сега, докато живеете между хората, не трябва да бъдете нито много умни, нито много глупави – защо? Защото и глупостта, и интелигентността са кармически закони. Ако си много интелигентен, ще се движиш много бързо и ще се сблъскаш с тия, които се движат бавно; ако си пък много глупав, ще се движиш бавно и ще се сблъскаш с тия, които се движат бързо. И в двата случая ще имате еднакви резултати – какво трябва да правите тогава? Ще бъдете толкова интелигентни или толкова глупави, колкото окръжаващата среда. Казвате: „Как и кога трябва човек да проявява интелигентността си?“. Вие трябва да пазите силите си за по-благоприятни времена. Например ако пред вас се движи трен с по-малка бързина, вие трябва да намалите парата си; ако пътят ви е свободен, т.е. ако пред вас няма никакъв трен, можете да пуснете всичката пара и да се движите с каквато скорост желаете.

След две седмици направете извлечение от всичко, говорено досега; за същия ден пишете върху темата *Приложение на кармата в Живота*. Днес аз нахвърлих няколко мисли върху кармата, за да можете да развиете темата си, а впоследствие ще говоря още по този въпрос. Като бъдете готови с темата си, всеки сам ще я чете, а останалите ще я критикуват. Критиката пък трябва да бъде по правилата на Новото учение – да критикувате значи да кажете само това, което е истинно и в което сте напълно сигурни; критикуването разбира изнасяне на нещата така, както са в Природата.

Като пишете темите, като работите върху лекциите, ще употребявате най-много по един час на ден; колкото се отнася за темите, двадесет минути са достатъчни. Когато развивате темата за кармата, спрете се върху следните мисли: ако си отпред, движи се с голяма бързина; ако си отзад, движи се с малка бързина. Тази тема представлява отговор на някои мисли от новата философия, обаче тези мисли само отчасти разрешават въпросите – защо? Защото ако след теб се движи

втори, трети трен, положението вече е друго – в този случай ще имате предвид следните правила: ако някой се движи пред теб, дай му път, място, да върви с каквато скорост иска; ако ти си отзад, върви с малка бързина! Това са четири важни положения в Живота, които всякога трябва да имате предвид. Следователно, когато ученикът иска да му се даде право да върви напред и да се движи бързо, казвам: Учителят не може да даде право на ученика си да се движи с голяма бързина; докато сте ученици в Школата, движете се с малка скорост, а ако сте свършили вече Школата, пуснете всичката си пара и се движете с каквато скорост искате. Ако има някой пред вас, не бързайте, намалете скоростта си; който е отпред, той може да се движи с голяма бързина, а който е отзад, той трябва да се движи с малка бързина.

Това са символи, които вие трябва да превърнете в живи дела. На какво съответства голямата бързина – на Добродетелта; значи бъдете бързи в Доброто, т.е. ходете отпред, и бъдете бавни в злото, т.е. ходете отзад – това е превод на явленията в Живота и в Природата. С други думи казано, явленията от физическия свят трябва да се превеждат с езика на Духовния свят и обратно – явленията от Духовния свят трябва да се превеждат с езика на физическия свят; само тогава нещата ще станат ясни. Значи голямата скорост означава Добродетелта, а малката скорост – злото. Който се гневи, той трябва да знае, че е отзад и ще се движи бавно.

В бъдеще, ако между вас възникнат някакви важни жизнени въпроси, можете да ги написвате и да отделяме част от времето за разискване върху тях.

Тайна молитва.

КРАСОТАТА В ПРИРОДАТА

Десета лекция
3 май 1922 г., сряда, София

КРАСОТАТА В ПРИРОДАТА

Тайна молитва.

Четоха се темите върху Красотата.

Питам: какво нещо е Красотата, Красотата чувства ли се, или се вижда? Как бихте нарисували едно красиво лице, какви са чертите на красивото лице? Като гледате някои хора в известно положение, например в мълчание, те са красиви; като се засмеят, стават грозни. Други хора пък тъкмо обратното – като се засмеят, стават красиви, а като мълчат, са грозни. Как ще си обясните това нещо: представете си едно кръгло, валчесто лице с малки очи, поставени близо до носа; красиво лице ли е това – не е красиво. Красиво ли ще бъде лицето, ако очите са далеч от носа – и това лице не е красиво. Ами какво ще кажете тогава за едно голямо, кръгло лице с големи или с малки уши – ще кажете, че и това лице не е красиво. Колко големи трябва да бъдат ушите на това лице? Като не харесвате това или онова лице, това показва, че вие имате в себе си известна мярка, известен мащаб, с който мерите нещата. Тъй щото за всеки даден случай за вас е важно не какво са казали различните автори за Красотата, но какво е вашето вътрешно разбиране; мнението на авторите ще послужи за обяснение, за допълнение на вашето.

Хората се стремят към Красотата, разбират я, но като ги запитат в какво седи Красотата, какви са външните ѝ признаци, нищо определено не казват. Красиво лице е това, което при всички условия на Живота запазва своите основни черти – дали е скръбен или радостен, сериозен или весел, основните черти на красивия човек всякога остават едни и същи. Ако очите на някой човек са малки и поставени близо до носа, това говори за слаба впечатлителност. Малките очи

са признак на скъперничество, а големите очи са признак на разсипничество; с други думи казано, хора с малки очи са бедни, хора с големи очи са богати, затова могат да пилеят, да разсипват богатството си.

Изобщо, красиво лице е това, между частите на което има пълна съразмерност, правилно съотношение. Например челото, носът и брадата трябва да съставят по една трета част от цялото лице, при това формата на лицето не трябва да бъде съвсем кръгла, а малко крушообразна, заострена. Когато видите някое много кръгло лице, това се дължи на известно количество мазнини, натрупани около брадата; вследствие на този излишък от мазнини лицето губи от красотата си. Днес всички хора се стремят към Красота, но външната, видимата красота е създала големи злини в света. Красотата трябва да бъде вътрешна, а не външна; вътрешната Красота подразбира пластично, живо лице, а красивото лице подразбира още вътрешна дълбочина, голяма чувствителност и благородство на душата. В красивото лице трябва да преобладават кривите, а не правите линии – правите линии показват, че в даден човек преобладава електричеството, а кривите линии показват, че в даден човек преобладава магнетизмът. Някои хора имат красиви чела, но носът, брадата и ушите им не са красиви. За да се определи кое чело, кой нос, коя уста, коя брада, кои уши са красиви, правилни, човек трябва да си послужи с онази строго отмерена в математическо и геометрическо отношение мярка на Природата.

Който се стреми към красив вътрешен живот, той ще придобие тази Красота и върху лицето си. Например благородството, чистотата и нежността придават мекота и яснота на очите. Ако пък в някой човек преобладават личните чувства, те придават на очите му яснота, но тази яснота е лишена от мек елемент – тези очи са груби, неподвижни. Изобщо, очите играят важна роля в живота на човека. Ето защо, когато в ума ви проникне някоя отрицателна мисъл или в сърцето ви – някое грубо или горчиво чувство, постарайте се като ученици да ги отстраните от себе си: вземете чука в ръката си, както майсторът скулптор, и ги дялайте, обра-

ботвайте, докато напълно се смекчат; за тази цел се изисква голямо самообладание. Самообладание се изисква не само от учениците, но и от учителите. Сегашните учители по музика се дразнят, гневят на учениците си, когато взимат фалшиви тонове; ако може да запази нужното самообладание и присъствие на духа, учителят ще може лесно да коригира учениците си – под влияние на неговото спокойствие и най-неспособният ученик ще може да изправи гласа си и да пее хубаво, но когато учителят се гневи, тоновете се съкращават и гласът излиза фалшив.

Сега, като говоря за Красотата, аз имам предвид човешката душа, която сама по себе си е красива. Красотата на душата непременно трябва да се излее в някаква форма, при това всяка форма е толкова по-красива, колкото е по-близо до Истината. Например вашите теми за Красотата бяха хубави, но по външен израз; вътрешно, т.е. по съдържание и смисъл, те не бяха толкова красиви, защото не съдържаха в себе си Истината. Първото нещо, което се изисква от ученика, е да даде място на Истината в себе си; всяко нещо, което съдържа в себе си Истината без никакви прибавки, без никакви преувеличавания и намалявания, е красиво.

Ще ви дам няколко правила, да знаете как да пишете темите: като започнете да пишете, успокойте се добре; след това прочетете работата си на глас, високо, да видите как ще се отрази върху ухото ви; освен това проследете как се отразява върху ума ви и върху симпатичната нервна система – ако и на двете места се отразява хармонично, темата е добре написана. Прочетете темата си два-три пъти наред, за да видите как ще прозвучи на слуха ви: ако на вашите уши се отрази добре, ще се отрази добре и върху ушите на другите; ако на вашите уши не прозвучи добре, няма да прозвучи добре и на ушите на вашите ближни. Ние изискваме от учениците нещо звучно, приятно за слушане. Всяко нещо, което е приятно, звучно за вашите уши, ще бъде слушано и от нас. Освен това учете се да пишете кратко, но отчетливо и идейно. При свободно време ще ви дам образец от една и съща идея, изразена в три различни форми, за да видим коя от трите форми ще

бъде най-права – тя ще бъде и най-красива; значи всяка идея може да се изрази по три различни начина. Добре е да четете красиви описания, да се развива вашия вкус към красивото, към изящното. Една красива история е животът на Йосиф⁷ в Библията, добре е всеки да прочете тази история.

Сега ще ви дам образец за една идея, изразена в три различни форми, а именно – идеята за Живота, и затова казвам: Светлината носи Живот, Любовта носи Живот, Истината носи Живот. В такъв случай какъв е Животът, който Светлината носи; какъв е Животът, който Любовта носи; какъв е Животът, който Истината носи? При това може ли Истината направо да носи Живота? Все има някакво различие между Живота, който Светлината, Любовта и Истината носят. Следователно обект на Истината е Свободата, обект на Светлината е Знанието, обект на Любовта е Животът. Като казваме, че Светлината носи Живота, ние взимаме Светлината като необходимо условие на човека да учи; за да учи, той трябва да има Любов. Значи Светлината извиква Живот за Знанието, за да даде Свобода на хората; също така и Истината извиква Живота.

И тъй, в бъдеще, като пишете темите си, ще ги четете няколко пъти и ако нещо не ви харесва, ще го коригирате; щом прочетете темата си и тя прозвучи приятно на ухото ви, ще я четете в клас и ще видите, че ще се хареса на всички. При това ще пишете бавно, спокойно, без бързане. Окултната школа изисква от учениците си геометрична точност. Листовете, на които ще пишете, могат да бъдат малки или големи – според желанието ви, но непременно правилни; формата може да бъде триъгълна, четириъгълна или каква да е, но непременно правилна. Също така темите ви трябва да бъдат чисто, красиво написани – не е достатъчно само да се говори за Красотата, но трябва и да се постъпва красиво. Мнозина започват да пишат красиво, четливо, а към края се отегчават и почеркът им става нечетлив, нервен – това показва, че са несъгласни със себе си, това говори още и за известни недъзи в тях, затова борете се с тия недъзи, докато преодолеете.

Казвам: запомнете всички правила, които ви дадох за писането, и ги прилагайте. Вие трябва да знаете, че всяка мисъл, всяко чувство, всяка постъпка на човека, били те добри или лоши, се отпечатват в съзнанието му и оказват своето влияние върху него. И по този начин от некрасивите, от отрицателните работи вие ще разберете красивото, възвишеното и положителното в Живота.

Тайна молитва.

ЗАКОН ЗА ЕНЕРГИИТЕ

Единадесета лекция
10 май 1922 г., сряда, 19:00, София

ЗАКОН ЗА ЕНЕРГИИТЕ

Тайна молитва.

Четоха се темите върху *Приложението на кармата в Живота.*

Темите ви представят теоретичната страна на въпроса за кармата.

Често се говори за физическия живот, за физическото тяло на човека. Какво представлява физическото тяло – физическото тяло е проводник, т.е. велика инсталация на силите в Природата; чрез тази инсталация минават двата вида природни сили: положително и отрицателно електричество, положителен и отрицателен магнетизъм. Засага вашите тела не са физически тонирани: едни от вас са положителни, а други – отрицателни, т.е. едни имат в себе си повече положително електричество, а други – повече отрицателно електричество. Ако се съберат на едно място двама души, които имат положително електричество в себе си, те непременно ще се отблъснат; ако влязат в разговор помежду си, след раздялата те веднага ще изпитат неразположение на духа си, недоволство. Ако в дадения случай единият от тях не може да превърне положителното електричество в отрицателно, тогава те трябва съзнателно да се разделят, временно поне, и всеки да потърси за себе си другар с електричество, противоположно на своето; иначе във всекиго ще се събуди някакво враждебно чувство по отношение на другия, вследствие на което той ще прояви активност в характера си и най-после, като резултат на тази активност, ще дойде грубостта. Дали този човек е мъж, или е жена, е безразлично – той ще изяви своята грубост, понеже електричеството се движи по къси линии, а грубостта се проявява по най-късите линии. Ако се

съберат на едно място двама души с отрицателно електричество в себе си, те пак ще се отблъснат, вследствие на което между тях ще се яви известно недоволство, съмнение, страх – те ще се страхуват един от друг. Следователно, когато се срещнат двама души с положително електричество в себе си, те ще станат толкова активни, че ще се бият, ще се дуелират помежду си; ако пък се съберат на едно място двама души с отрицателно електричество в себе си, те няма да се бият, няма да се дуелират от страх за живота си, но между тях ще се яви лицемерие, измама – единият ще гледа по околен път чрез измама така да обвърже другия, че да му отмъсти.

Тъй щото който иска да се дуелира с някого, той трябва да знае, че и в двамата електричеството е положително; когато се срещнете с някой човек и във вас се роди страх, съмнение, лицемерие, ще знаете, че и в двамата електричеството е отрицателно. Ако се срещнете с човек, в когото електричеството е противоположно на вашето, вие ще се обичате. Каквото е отношението между двама души с еднакви електричества, такова е отношението на човека към самия себе си, когато двете половини на мозъка са с еднакво или с противоположно електричество. За да бъде човек добре, хармонично разположен, в двете половини на мозъка му трябва да има противоположно електричество; оттам и при срещата на двама души с еднакво или разнородно електричество в мозъка се пораждат хармонични или дисхармонични отношения. Например ако и в двамата електричеството в дясната половина на мозъка е положително, те ще бъдат груби един към друг; ако в лявото полушарие на мозъка и в двамата е събрано отрицателно електричество, те ще бъдат подозрителни един към друг.

Мнозина се смущават от мисълта какво ще правят с отрицателното електричество, ако не могат да го впрегнат на работа. Ще приведа един пример от вашия живот, за да видите по какъв начин можете да приложите закона за асимилиране на тази излишна енергия. Представете си, че една от ученичките в класа е по-силна и привлича към себе си други две, обаче обича едната от тях повече и с нея дружи, с

нея разговаря повече, а другата стои настрана. Двете приятелки, които се обичат повече, взаимно асимилират своето електричество; във втората обаче, която е по-малко обичана, остава неизползвана част от енергията ѝ, вследствие на което се събира или в дясната, или в лявата част на тялото ѝ. Ако тази енергия остане в дясната половина на тялото ѝ, тя огрубява; ако остане в лявата половина, тя става недоволна, подозрителна към себе си и към близките си. Какво трябва да направи, за да се излекува от това положение? Тя трябва да намери друга приятелка, която да я обича – само по този начин излишната енергия в организма ѝ ще се асимилира.

Сега, като знаете този закон, ще бъдете много внимателни, няма да злоупотребявате с него; който злоупотребява с този закон, той ще бъде толкова строго наказан, както никога в живота си. Като знаете закона, ще си служите с него само за добро; всеки в себе си трябва да даде честна дума, че никога няма да злоупотреби с този закон. В какво седи злоупотреблението с него? Човек може да злоупотреби с този закон, когато съзнателно отпрати към някого своето положително електричество – с това той увеличава количество на същото електричество в дадения човек, вследствие на което усилва неговата грубост и го докарва до ожесточаване, до озлобяване. Когато дясната страна на някой човек е положително наелектризирана, той трябва да намери такъв приятел, лявата страна на когото да има противоположно електричество на неговото, за да могат двата рода електричество взаимно да се неутрализират. Как може да стане това неутрализиране? Единият от тях трябва да постави лявата си ръка върху дясната страна на другия, а той – дясната си ръка върху лявата част на главата на своя приятел и няма да забележат как ще придобият разположение. Това може да се постигне и само с хващане на ръцете, целта е да се трансформират енергиите и в двамата. Вие можете да правите този опит, да видите как работи този закон. Ще правите опита, когато сте неразположени, при това всякога ще го прилагате по две другарки, по две сестри заедно или по двама другари или братя. Като казвам, че ще се хващате за ръце сестри със

сестри и братя помежду си, имам предвид различните принципи, които действат в Природата: Любов с Любов, Мъдрост с Мъдрост. Като гледам как сте наредени на столовете, намирам, че законът не е спазен – учениците в училищата трябва да се нареждат така, че помежду им да има пълна хармония.

Като ученици на окултна школа, вие трябва да знаете закона за трансформиране на енергиите и да го прилагате навсякъде. Ако срещнете човек с противоположни на вас сили, с което нарушава вашия вътрешен мир, стойте далеч от него; ако не можете физически да се отдалечите, мислено се отдалечете. Как ще стане това – като си представите мислено известно разстояние. Значи когато седате някъде или когато се събирате на разговор, когато общувате помежду си, всякога спазвайте закона на симпатията. Щом двама души си симпатизират, между тях ще има пълна хармония: когато единият мисли, и другият ще мисли; няма ли симпатия помежду им, единият ще мисли, а другият ще чувства – това разногласие на силите създава между тях ред дисхармонични състояния. За да има хармония между двама души, те едновременно трябва да мислят, да чувстват и да действат, при това, ако единият мисли, чувства и действа положително, в това време енергиите на другия трябва да бъдат отрицателни. Тъй щото ще правите този опит за регулиране силите на тялото си; ако имате резултати, ще ви дам и други опити.

– *Кои са признаците, по които можем да познаем кога има излишък от електричество в лявата и кога – в дясната страна?* Когато човек е готов да се кара с всеки, когото срещне на пътя си, това показва, че в дясната страна на мозъка му има излишък от електричество; когато човек е неразположен духом, когато изпадне в песимистично състояние, това показва, че в лявото полушарие на мозъка му има излишък от електричество. Това се отнася до енергиите на физическото тяло, същото може да се каже и за енергиите в Астралния и в Духовния свят. Ще правите опити за урегулиране на тези енергии и ще следите за техните резултати. Не мислете, че само от един опит ще имате някакви резултати; сто опита може да направите и едва да получите микроско-

пичен резултат. С тези опити се цели да се развие съзнанието ви, да се кали волята.

Като казвам, че електричеството се събира в дясното или лявото полушарие на мозъка, имам предвид общото положение; иначе електричеството може да се събира в някои специални центрове на мозъка, но пак или в лявата, или в дясната страна. Щом сте неразположени, ще знаете, че имате излишък на електричество и ще го впрегнете на работа. Как ще впрегнете това електричество на работа – ще намерите някоя ваша другарка, от класа или извън него, която да е на почти еднакво развитие с вас, и ще направите опита върху нея; като направите опита, ще имате двойна полза – от една страна, вие сами ще се освободите от излишното електричество, а от друга страна, ще помогнете на вашата другарка да върви в Правия път, в който и вие вървите. Обаче ако направите този опит с лице, което върви в противоположно на вас направление, вие ще се свържете с него и ще преживеете някакво противоречие.

Сега, като ученици, налага ви се често да правите този опит, защото като не изпълнявате още законите както трябва, в мозъка ви се събира излишък от електричество, с което непременно трябва разумно да се справите. Този излишък от енергия представлява изостанал багаж от миналото, какъвто остава от богатите хора, които много готвят, а малко ядат; като остане ядене, което не може да се използва, то започва да кисва и слугите се виждат принудени да го изхвърлят навън. Вследствие натрупването на излишно електричество в мозъка същият процес става и в целия човешки организъм – тук-там се извършват процеси на кисване, на разлагане, а където има кисване, там всякога става разрушаване. Когато в едната или в другата страна на мозъка ви се натрупа голямо количество електричество, вие сами можете да си въздействате: например ако електричеството е натрупано в дясното полушарие на мозъка, няма да гладите главата си с дясната ръка, за да не усилите състоянието си, но ще гладите дясната страна на главата си с лявата ръка; и обратно – ако имате излишък от електричество в лявата страна на главата

си, ще я гладите с дясната си ръка. При този опит ще забележите едно успокояване и състоянието ви ще се смени. Ето защо лятно време, когато Слънцето силно пече върху главата ви, гладете косата си с двете си ръце; чрез ръцете си вие ще отнемете електричеството от мозъка си и ще избегнете всякакъв слънчев удар. Правете този опит и при най-слабо възбуждение, да видите какви резултати ще имате.

Има много школи по света, които използват тия методи и правила за магнетизиране, за тониране, но като не знаят точно законите, с които Разумната Природа си служи, те правят големи пакости на учениците си. Окултният ученик не трябва да позволява да го хипнотизират. Който иска да ви даде пари, той не трябва да ви иска полица – щом иска да ви услужи, нека ви даде на доверие; иска ли полица, никакви пари не взимайте назаем – за предпочитане е гладен да ходите, но по никой начин не подписвайте полица. Окултната школа препоръчва на учениците си: ако някой може да ви даде пари назаем без запис, без полица, вземете тези пари, услужете си с тях и ги върнете навреме.

Сега, аз искам от вас следното нещо: да бъдете искрени към себе си, към своята душа. Всяка сутрин в продължение на две седмици при ставането си още си задайте въпросите: „Искрен ли съм спрямо душата си? Готов ли съм през целия ден да извърша всичко онова, което душата ми желае и нашепва? И ако сгреша нещо, готов ли съм, без да се оправдавам, да се извиня пред нея, да кажа Истината, както е в действителност?“ – значи щом направите някаква погрешка, нито я намалявайте, нито я увеличавайте, но констатирайте я пред душата си както е, както и Природата я е констатирала. Тази искреност спрямо душата ви е необходимо условие за развиване и пробуждане на съзнанието ви, за да схващате нещата правилно, без никакво увеличаване или намаляване. Под думата *душа* разбирам Божественото начало в човека, висшата му проява на физическия свят.

Като ви давам ред опити, обръщам вниманието ви върху искреността с цел да няма никакви злоупотребления. Защо не трябва да се злоупотребява с тях? Защото всички опити

в Школата трябва да стават доброволно и съзнателно. Например когато поставяте ръката си върху главата на някой човек, вие трябва да знаете вземате ли нещо от него, или давате. Ако вземате нещо, трябва да знаете ще ви ползва ли това, което вземате; ако давате, пак трябва да знаете ще се ползва ли от полученото онзи, който взема. Ако това, което давате, никому не принася полза и ако това, което вземате, не ви принася никаква полза, тогава и даването, и вземането са безпредметни. За да се осмисли и използва добре и даването, и вземането, човек трябва да благодари. Енергията, която тече през онзи, който дава, и през този, който взема, е Божествена и за нея се държи сметка, тя не може и не трябва напразно да се изразходва. Природата разполага с точни часовници, които отбелязват колко и за кого се изразходва тази енергия и не само това, но Природата следи и колко енергия изтича от мозъка, колко – от ръцете на човека и т.н.; Природата е велика инсталация на енергии и държи точна сметка за всичко, което се изразходва. Тя следи още и за резултатите, които се получават при изразходването на тази енергия; последното е особено необходимо, защото именно резултатите дават възможност на тази енергия да добие отглас в общото Битие. Следователно достатъчно е да сложите ръката си върху някоя глава, за да знаят вече точния резултат на вашата работа и да ви държат отговорни за това. Аз не казвам това, за да ви наплаша, но да знаете, че за всяка работа, която вършите, се държи сметка и да бъдете внимателни. Работете принципно, съзнателно, а не от страх; подтикът на вашата душа трябва да бъде в съгласие, в хармония с Бога, с Великото в света – това значи разумна работа.

Сега, може да са останали някои тъмни въпроси за вас, но ще знаете, че те се обясняват чрез опитите. Ако трябва много да се говори, за да се обяснят тези опити, тогава знайте, че многото говорене често обременява човека. Това, което днес е тъмно за вас, утре, като изгрее Слънцето, ще стане ясно, светло.

Без страх в Любовта безгранична!

И затова, като се натъкнете на някой тъмен въпрос, питайте, да ви се обясни. Ако не питате, вие ще се заблудите, защото едновременно с учениците от Бялото Братство ще ви посещават ученици от Черната ложа. Каквото и да става с вас, който и да ви посещава, не се страхувайте, не се плашете от тъмнината – и тя има свои закони, които по обратен път ще изучавате, като вървите от Светлината към тъмнината и от тъмнината към Светлината.

Тайна молитва.

МЕТОДИ ЗА ЧИСТЕНЕ

Дванадесета лекция
17 май 1922 г., сряда, София

МЕТОДИ ЗА ЧИСТЕНЕ

Тайна молитва.

Четоха се останалите теми върху *Приложението на кармата в Живота*.

Сега ще дам един пример за обяснение на кармата. Един млад момък отива с другари да се повесели. Влизат в една кръчма и започват да пият; младият момък за пръв път пие, вследствие на което скоро се напива и забелязва, че не може да владее тялото си, едва се държи на краката си. Напили се добре, всички заедно излизат от кръчмата. Улиците са кални, понеже наскоро е валил дъжд; младият момък започва да залива из улиците – тук падне, там падне, цял се окаля. Докато стигне до дома си, той изтрезнява, но вече е цял окалян – калта е кармата на неговия живот, от която той трябва да се изчисти.

Аз не се спирам върху причините как и защо е пил с другарите си, как се е окалял; можете да кажете, че той не е желал да пие, че другарите му го подвели и т.н., но важният въпрос е как може този момък да изчисти дрехите си от калта, как може да изчисти сърцето си от желанието да пие питиета, от които да губи съзнанието си. Затова ще ви дам три метода, чрез които можете да се чистите: чрез утаяване, чрез филтриране, или прецеждане, и чрез дестилация, или изпаряване.

Как ще познаете при какви случаи да приложите първия и при какви – втория или третия метод за чистене? Ако водата е мътна, т.е. ако към нея са примесени твърди, неразтворими вещества, тя може да се пречисти по първия или по втория начин – чрез утаяване или чрез прецеждане, т.е. филтриране. Когато Природата иска да изчисти водата, тя я прекарва през

земните пластове да се пречисти – в този случай земните пластове са филтрите, които пречистват водата. Ако има съзнание, при потъването си в земните пластове водата първо ще изпита скръб, страдание, че губи светлината си и отива в мрак и тъмнина. В движението си надолу водата потъва дълбоко, минава през няколко пласта, докато най-после срещне някакъв каменист или глинен пласт, който не пропуска водата надолу, и тук тя спира движението си; като не може да потъва надолу, водата намира някакъв изход, излиза на повърхността на земята и щом излезе, тя започва да се радва, че отново е видяла светлината. Значи при филтрирането скръбта е в началото, а радостта – в края. Филтрирането, което се състои в потъване в материята, в пречистване и излизане на повърхността, е метод за ликвидиране с кармата. Утаяването е подобен на филтрирането процес, но придружен с по-малко скърби и страдания. Колкото по-големи са скърбите и страданията, толкова и пречистването е по-голямо.

Друг важен метод за пречистване е изпаряването, или дестилацията. При изпаряването радостта е в началото, а скръбта – накрая. Защо тук процесът е обратен? Когато водата се нагрива, водните пари се отделят и отиват нагоре в пространството, към Бога; тогава водните капчици се радват, че са се освободили от грехове, от страдания. Водната капка разперва крилцата си и хвърква нагоре, но по пътя си среща студено течение и веднага изстива, съгъстява се и отново пада надолу; като падне долу, тя се окаля и започва да скърби, да страда – тя не разбира, че при падането си е допринесла някому добро.

И вие като водата сте изложени на пречистване по тия два метода. Като се филтрирате, вие първо скърбите, а после се радвате; като се изпарявате, първо се радвате, а после скърбите. Следователно, когато започнете да скърбите при филтрирането си, не пресичайте скръбта си, а продължете нататък, влезте дълбоко в земята, за да се пречистите, и после излезте на другия край, т.е. на повърхността на земята, където ви очаква радост и веселие. Тъй щото като съедините двата края на страданието и двата края на радостта, ще

образувате един кръг, в който Животът ще протече. Който не разбира закона, той вижда, че скърбите се сменят с радости и радостите – със скърби, но няма да знае защо става това.

Питам кой от двата метода ще изберете за себе си – филтрирането е метод за сърцето, а изпаряването – за ума, обаче от време на време тия два метода ще се кръстосват, а именно: умът ще се пречиства чрез филтриране, а сърцето – чрез изпаряване. Но умът се пречиства главно чрез изпаряване, затова хората казват: „Тия мисли трябва да се изпарят от главата на човека, да излязат навън, за да се образува между чувствата и ума му един непреривен кръг на движение“. Когато се подложи на един от тия два метода, човек започва вече да проглежда. Опасно е обаче, когато той дойде в застой, където не става нито филтриране, нито изпаряване – в обществото този процес се нарича индиферентност. Някой казва, че е индиферентен, че не иска да знае какво ще му се случи; не, човек трябва да се интересува от това, което става вън и вътре в него, той даже трябва да знае, да предвижда какво може да му се случи.

Сега, като говоря за кармата, има няколко положения, които човек трябва да знае – например има кармически страдания, които идват като последствия на миналото, но има страдания, които днес, по неподвиждане на известни положения, човек сам си създава. Представете си, че слагате в джоба си едно празно шише за вода и тръгвате да се разхождате. Дохождате до края на града, спирате се пред една чешма и сядате на сянка да си починете; почивате и размишлявате върху разни философски въпроси – как е създаден светът, от колко години съществуват звездите и Слънцето, как ще се разрешат социалните въпроси и т.н. В това време вие забравяте да напълните шишето с вода и тръгвате назад за дома си. Денят е летен, горещ и вие чувствате голяма жажда; изваждате шишето и виждате, че е празно – в размишленията си вие сте пропуснали да го напълните от чешмата. Следователно в случая вашите страдания се дължат на факта, че сте се увлекли в мисълта си и сте забравили да напълните шишето си с вода.

Друг пример за кармата: вземате една голяма кошница и слагате в нея седемдесет-осемдесет килограма хляб, който трябва да носите на гърба си, но пътят ви е дълъг четиридесет-петдесет километра. За да не плащате на някой човек да ви помогне, от желание за повече печалби, вие се нагърбвате сами да носите кошницата с хляб. По пътя срещате деца, на които непременно трябва да дадете от хляба си, за да ви олекне – не дадете ли, гърбът ви ще се охлузи, значи в дадения случай ще изпразните кошницата, за да не дойдат страданията. Когато сте на чешмата, там пък ще пълните шишетата си, за да не страдате от жажда. Докато сте богати, докато на гърба си носите пълна кошница с хляб, ще раздавате наляво-надясно, а за себе си ще задържите само един хляб – само така можете да бъдете доволни и щастливи.

Значи две причини има за страданията и нещастията на хората: първата причина е тази, че след като са били на чешмата, те са забравили да напълнят шишетата си с вода; втората причина за страданията е, че след като са носили пълна кошница с хляб на гърба си, никому не са дали от него. Тъй щото когато дойдат страданията и за вас, като ученици, не е достатъчно само да спорите и да философствате защо идват страданията, но задайте си ребром въпроса защо страдате – дали не сте напълнили шишетата си с вода, или не сте раздали на бедните от вашия хляб. Кармата на човека не би се явила, ако в най-близкия момент на настоящето не се създаде за това някаква причина.

Казвате: „Коя е причината да дойде кармата в живота на човека?“. Когато човек изгуби Любовта си, кармата дохожда на нейно място; когато човек изгуби Радостта си, скръбта дохожда на нейно място; когато човек изгуби Правдата, безправиято дохожда на нейно място; когато човек изгуби Милосърдието си, страхът и насилието дохождат на негово място. Следователно недъзите в човека показват какво му липсва, т.е. какво е изгубил той в живота си; и тогава, приложи ли човек безправиято, насилието, жестокостта, веднага кармата се явява. Забелязано е, че всеки, който изгубва Любовта си, иска да я завладее чрез насилие; обаче закон е: всеки, който

се опита да завладее Любовта или да наложи нещо на душата на някого чрез насилие, той налага същото и върху себе си – защо? Защото формите на насилието, на ограничението, които някой налага на своите близни, представляват затвори, в които един ден и той сам ще попадне.

За изяснение на тази мисъл ще приведа следния окултен разказ. В древността живял един адепт, който се отличавал с омразата си към мишките. За да се освободи от тях, той направил един капан и го поставил пред дупката, откъдето те излизали. За наказание и поучение на тази своя погрешка, според законите на кармата, в едно от последващите си прераждания този адепт дошъл на Земята във формата на мишка, за да опита последствията на своето изобретение. Той живял в същата дупка, където били мишките, които ловил с капана си. Един ден, като излязъл от дупката си, се натъкнал на същия капан, в който имало парченце пастърма. Спрял пред капана и започнал да прави изследвания; пожелал да влезе в капана, за да опита състава на пастърмицата, но останал изненадан: вратата на капана хлопнала и той се намерил в затвор. Какво излязло в заключение – този ум, който преди години открил капана, трябвало да попадне в затвор в него, за да опита на свой ред какво е затвор, какво значи ограничение, лишаване от свобода.

Казвам: не поставяйте никакви капани за умовете и сърцата на хората, защото сами ще паднете в тях! Хиляди години могат да минат от създаването на този капан, но няма да го избегнете – той ще ви чака векове и хиляди години, но ще ви издебне някъде. Колкото и високо да се издигнете, ще дойде ден, когато ще ви върнат от това положение и като муха, като мишка, като микроб даже, вие ще изпитате капана – ще ви затворят в него, докато научите урока си. Вие мислите, че в еволюцията няма връщане. Не си правете илюзии, не се залъгвайте да мислите, че можете да избегнете закона на кармата; в каквото и положение да сте, докдето и да сте стигнали, ще ви върнат, за да изплатите дълговете си, и пак ще продължите. Каквито мисли и чувства сте създали и изпратили в пространството, един ден ще ги изпитате, те

ще се върнат пак към вас и ще проверите техните добри и лоши резултати – това подразбира българската пословица: „Каквото посееш, това ще пожънеш“, всеки ще пожъне това, което някога е посял. Тъй щото не мислете, че няма връщане, т.е. деградиране; ако Ангелите, които бяха толкова повисоко от хората, при съгрешаването си паднаха и изгубиха светлината си, какво остава за хората? Този закон се отнася до всички живи същества – от най-малките до най-големите, в него няма никакви изключения.

Затова именно, ако искате да ликвидирате със закона на кармата, дръжте се за Божествения закон, за закона на Божествената Любов. С кармата си не се борете, нито мислете за нея, за да не я предизвикате; мислете за Любовта и работете с нея като единствено средство, като единствено условие, чрез което можете да ликвидирате с кармата си. Някой казва, че сам може да ликвидира със своята карма; всеки може да ликвидира с кармата си, но при условие, че приложи Любовта в живота си. За тази цел той трябва да се запита обича ли всички същества еднакво – това може да се постигне, когато гледате на хората като на същества, в които Божественото се проявява. Например срещате един престъпник, който е извършил ред престъпления и за когото цялото общество говори лошо. В това време обаче дохожда една жена, която говори добре за него и счита, че той е добър човек – защо тази жена мисли добре за разбойника? Защото някога този човек я е спасил от явна смърт. Един ден, когато пътувала през една гора, тя срещнала мечка, която се готвела да се хвърли върху нея и да я разкъса; в този момент разбойникът се притекъл към жената и я спасил – значи в този момент в разбойника се е проявило Божественото, заради което тази жена го счита за добър човек. Тъй щото обичайте всички хора за Божественото в тях! Когато Божественото присъства в човека, и най-лошият, и престъпникът могат да извършат някакво добро, велико дело; когато Божественото отсъства от човека, и най-добрият може да извърши някакво престъпление. Трябва ли тогава този човек да минава пред хората за лош? Моментната проява не прави още човека нито добър, нито лош.

Питам какво разбрахте от двата примера – за празното шише и за пълната кошница с хляб. Кое е по-хубаво – да дава човек или да взема, да учи хората или него да учат, да любя или да го любят? Ще кажете, че е по-добре да любиш, значи който любя, той изпитва приятност. Приятно ли е на онзи, когото любят? Какво ще стане, ако и той иска да любя – единият ще дава и другият ще дава и в края на краищата двамата ще се скарат. Ако пък и двамата искат да бъдат обичани, това значи и двамата да имат желание да вземат. Какво ще стане тогава – те пак ще се скарат. Помислете върху въпроса какво значи да любиш и да те любят или какво значи да даваш или да вземаш. Като дойдете следния път в клас, ще отговорите устно на този въпрос, без да пишете нещо.

И тъй, от чисто окултно гледище вие трябва да си изясните въпроса какво значи вземане и какво – даване. Всяка мисъл, всяко чувство във вас трябва да бъде строго определено. Когато любите, трябва да любите без принуждение; когато ви любят, трябва да ви любят без насилие. Когато любя, той прави услуга на онзи, който го любя; който любя пък, той има нужда да го разтоварят, да му олекне. С други думи казано, който любя, той иска да даде част от товара си на онзи, когото любя – той му казва: „Понеже виждам, че си силен, искам да сложа част от товара си на твоя гръб“ – „Радвам се, че си ме намерил достоен да взема половината от твоя товар“. Да любиш и да те любят на окултен език подразбира правилно разпределение на товара между двама души. Отношенията между тия двама души представят примерите с празното шише и пълния кош: ако шишето ти е празно, ще оставиш другия да ти сипе в него вода; ако кошницата ти е пълна с хляб, ще раздаваш от нея на ония, които нищо нямат – тези две положения трябва да пазите, за да създадете помежду си взаимни отношения на почит и уважение.

Много хора нямат почит и уважение нито към себе си, нито към другите. Първо, човек трябва да има почит към себе си, към своето висше съзнание, към душата си, а тогава – и към другите, т.е. към окръжаващите. Когато имате котка в дома си, какво правите с нея – хващате я за ушите, за

опашката, милвате я и тя ту се сърди, иска да ви одраска, ту се примирява. Обаче ако постъпите с човека както с котката, той ще се обиди, затова когато дойдете до човека, вие няма да изразите Любовта си към него така, както към котката – любовта към котката и Любовта към човека се различават. Любовта към човека почива на строго определени математически отношения. Ако двама души, които се обичат, спазват тия отношения, между тях ще настъпи хармония. Днес, като се срещнат двама души, единият от тях ще си помисли: „Аз съм по-учен“ или „Аз съм по-висок, по-богат“ и т.н.; в отговор на това другият ще си помисли: „Аз пък съм по-умен“ или „Аз съм по-добър“, или „Аз съм по-дебел“ и т.н. Вследствие на тия сравнения между двамата ще се роди една вътрешна борба, едно състезание, което ще развали отношенията им.

Питам на какво се дължи дисхармонията в отношенията на съвременните хора – тя се дължи на факта, че те поставят Любовта си на почва на знание, на богатство и т.н. Едно трябва да имате предвид: Любовта е строго определен закон, който не зависи от никакви социални отношения. Той може да се опита. Нито учението, нито силата, нито богатството могат да задържат Любовта – това виждате на всяка стъпка в Живота; покажете един човек, който, като има сила, знание или богатство, да е щастлив. Мнозина мислят, че като влязат в Живота, Любовта ще направи изключение за тях; не, Любовта за никого не прави изключения. Всеки човек в Живота е обикновена запетая, сложена на своето място. Запетаята е знак за малка почивка, но често тази запетая може да бъде сложена там, където няма нужда от почивка. Най-малката Любов на физическия свят представлява най-малката почивка – да поеме човек малко въздух, след като се е уморил; или най-малкото впечатление, което човек получава на физическия свят, представлява най-малката Любов.

Сега, като ви говоря за новите възгледи на Живота, ни най-малко нямам предвид моментално да ликвидирате със старото, т.е. да го разрушите – старото ще остане за тор, върху който ще садите новото; върху старото дърво ще присаждате нови клончета, тъй щото вие трябва да изучавате как се

сядат, как се присаждат новите семена и новите присадки. Ако речете изведнъж да разрушите старото, вие ще спънете своята еволюция. Как ще отхвърлите старото, което е израз на миналата деятелност на толкова велики, гениални хора? Великите хора са израз на деятелността на цялото човечество. За да се роди един велик човек на Земята, множество монади от Духовния свят трябва да се съединят на едно място и да отправят към него своята деятелност и сила. Както дървото чрез плода си изпраща свой посланик в друго някое дърво, така безброй възвишени монади или души, като действат колективно, изпращат, т.е. съсредоточават своята интелигентност към един човек или към един Учител на Земята и той става велик. В това отношение всеки човек, колкото и обикновен да е, представлява колектив от души.

Като знаете това, всеки трябва съзнателно да работи върху себе си, защото и на него ще дойде ред да влезе в това колело. За всеки ще дойде определеното време да се запали и за тази цел той трябва да приготви в себе си нужното количество огън; този огън се подклажда от опитностите, които човек събира, без тези опитности нищо не може да се постигне. Какво правите вие – като видите една запалена свещ, искате и вие да се запалите. Не бързайте, като се движи колелото, ще дойде ред и до вас, до това време обаче човек трябва да мине през големи изпитания и страдания. Кой министър в България или в друга някоя държава не е получил кръст вместо венец? В това отношение всеки човек го очаква затвор вътре или вън от него. Нима римляните и евреите не въздигнаха кръст за Христа? Съвременните християнски народи въздигнаха много църкви в името на Христа, но Христос не е в тях. Много време се изисква още, докато хората дадат място на Божественото, на Великото в себе си; докато дойде това време, хората трябва да работят върху себе си, да създават правилни, чисти връзки помежду си, които да почиват на закона на Свободата, а не на насилието.

Връзвайте се, без да се връзвате, ограничавайте се, без да се ограничавате; с други думи казано, когато правите капан за другите или за себе си, оставете две врати свободни в него,

та като влезете през едната, да излезете през другата – тогава и мишката, като влезе през едната врата и изяде пастърмицата, ще намери втората врата отворена и ще излезе през нея, а вие, като видите, че пастърмицата е изядена, бъдете доволни, че мишката е постъпила умно.

Сега, като говоря за Любовта, трябва да ви кажа, че Любовта ограничава. И който люби, и когото любят – и двамата се ограничават; например търговецът люби парите и затова ходи, търси, обикаля тук-там, за да купи по-евтина, по-добра стока, с което губи голяма част от времето си. Но и онзи, когото любят, очаква да получи нещо и с това губи времето си – значи и за двете страни има загуба и ако тази загуба не се поправи, явява се кармата. Тъй че кармата е резултат на нехармоничната проява на Любовта между хората. Докато в Любовта на хората няма хармония, кармата между тях ще се увеличава, ще натежава все повече и повече. Ако възлюбеният не дойде в точно определеното време, веднага го питат: „Защо не дойде навреме?“. Тъй щото при днешните разбирания, при днешното развитие на хората и онези, които любят, и онези, които ги любят, взаимно се ограничават.

Съвременните хора искат да се освободят от тези ограничения, но за това се изисква нова философия на Живота, ново разрешаване на социалните въпроси. Ако не се домогнете до новата философия, ще дойдат много повече юлари и остени от тия, които днес имате. Какво ново ще научите, ако господарят ви слага всеки ден по сто юлара и по сто остена? Все ще научите нещо ново. Юларът и остенът представляват страдания, изпитания, през които човек непременно трябва да мине, за да може съзнанието му да се издигне на по-високо стъпало. Сегашното положение на човека е временно, преходно, но за да мине този период, той трябва да прави усилия, чрез които да трансформира силите на съзнанието си, да премине сегашните граници, сегашните ограничения. Ако без тези усилия мислите да оправите работите си, вие се лъжете; временно можете да ги оправите, но после ще ги объркате два пъти повече, отколкото по-рано. Ако работите съзнателно върху себе си, вие ще разрешите въпросите на живота си

прямо, без никакви заобикалки и при това разрешаване ще придобиете нова Светлина, нови разбирания за Живота.

Ако при сегашните знания ви дам някои окултни закони или правила, вие едва ли бихте издържали на тях. Ще кажете, че се наемате да ги приложите, че ще бъдете изправни към тях; не, новите знания изискват нови мехове, иначе много от вашите мехове ще се пропукат тук-там и едни ще започнат да се оплакват от главоболие, други – от стомах, трети – от корем и т.н. Когато висшата енергия на тези окултни истини проникне във вашата нервна система, тя ще произведе цяла пертурбация и ако не сте във връзка с великия Божествен закон, за да ви помага, тя би ви стопила; затова окултният ученик трябва дълго време да се приготвя да стъпи самостоятелно на краката си. Този приготвителен период подразбира усилване на неговите вибрации, докато придобие по-голяма издръжливост; тази е причината, поради която окултното Знание, окултната Светлина не се дава на ученика, докато той не се кали – това знание е Сила, която може да разруши организма на онзи, който не е подготвен за нея.

Ученикът трябва да започне от най-малките опити, за да кали своята нервна система. За тази цел той първо се поставя на скара със средна температура около триста градуса, после температурата се увеличава, докато стигне до четири-пет хиляди градуса. Всеки ученик ще провери доколко може да издържа. Който издържи до четиристотин градуса, той е олово, защото оловото се топи приблизително при тази температура; който се топи на около хиляда градуса, той е желязо; ако някой се топи при хиляда седемстотин и петдесет-хиляда и осемстотин градуса, той е платина. Колкото повече издържате, толкова по-големи знания ще придобиете. Знаете ли всеки за себе си кой до колко градуса най-много може да издържа? Опитвали ли сте при колко градуса може да се топите, без да изгорите? В този случай алхимията има предвид да стопи твърдото, упоритото в човека, без да го изгори. Ако по някакъв начин можем да стопим въглена, ние ще го превърнем от едно състояние в друго, ще го трансформираме; обаче ако го изгорим, имаме съвсем друг процес.

Сега, като говоря за силата на окултната наука, с това не искам да ви плаша, но обръщам вниманието ви да бъдете смели. Всички Напреднали същества са минали по този път и вие трябва да минете по него, той е най-лесният път; неговите методи са сложни, но пътят е прав, лесен, затова работете и мислете. Мислете главно върху двете положения на Любовта – да любиш и да те любят. Задайте си въпроса кога и как се е родило желанието в човека да люби и да го любят. Според вашите разбирания как мислите, кога са се явили в съзнанието на човека тези две положения? За да си отговорите на този въпрос, направете следния опит: когато сте сити, когато сте се нахранили добре, вземете една красива череша и я погледайте малко; докато сте сити, вие ще се любувате на красивата череша, но щом започнете да огладнявате, в съзнанието ви се заражда някакво желание да изядете своята любима череша. Като правите опита, наблюдавайте промените, които стават в съзнанието ви. Сега има череша, затова всички можете да направите този опит. Когато сте сити, вземете по една или пет хубави череша и ги дръжте пред себе си – в това време вие любите; като започнете да огладнявате, вие ще гледате на черешите с друго око, с желание да ги изядете – в този момент в съзнанието ви се заражда желание черешите да ви любят. Интересно е човек да наблюдава тези тънки промени, които стават в неговото съзнание. Значи който люби, той ще бъде погълнат. В последния случай черешата любеше човека и затова той я погълна – такъв е законът; това показва, че силата е в малкото, а не в голямото. Като направите този опит, вие ще се натъкнете на интересни заключения, ще видите как се извършват процесите в съзнанието. Обаче за да придобиете верни изводи, вие трябва да бъдете съвършено спокойни.

И тъй, работете спокойно и не се смущавайте, че някои неща, било между вас или в самите вас, не са още изгладени; има много методи за изглаждане на нещата. Когато художникът направи някаква погрешка, той взема четката и заличава погрешката; когато писарят направи някаква погрешка, той взема гумата и изтрива с нея погрешката. Заличаването,

изтриването на погрешките са външни методи, но когато дойде въпрос да се изправят погрешките в съзнанието на човека, там вече има съвсем други методи. Всяка външна погрешка е преди всичко погрешка в съзнанието на човека и който разбира законите, той ще изправи погрешките си чрез трансформиране на съзнанието – този е един от най-мъчните методи за приложение. Всичко се крие в съзнанието на човека, затова именно оттам трябва да започнете работата върху себе си.

Чистене на съзнанието – тази е задачата на ученика. За тази цел са посочени два главни метода: чрез филтриране и чрез дестилация. Да чистите съзнанието си, това значи да трансформирате съзнанието си, за да мине от по-ниско в по-високо състояние.

Тайна молитва.

ПРОТИВОРЕЧИЯ В ЖИВОТА

Тринадесета лекция
24 май 1922 г., сряда, 17:00, Витоша

ПРОТИВОРЕЧИЯ В ЖИВОТА

Тайна молитва.

Сега ще говоря върху противоречията в Живота или противоречията в живота на ученика. Знакът V се взема като символ на противоречието. Изобщо всички ученици често се поддават на страх и съмнение, които обикновено вървят заедно. Задавали ли сте си въпроса защо се страхувате? От какво произтича страхът? Например давам ви да напишете известна тема или урок и след това у вас се явява страх, че не можете да изпълните тази работа – от какво произтича този страх?

Страхът е едно негативно качество на низшия ум, на низшия манас. Ако човек не притежава нищо, може ли да се страхува? Допуснете, че вие имате само съзнание, но нямате физическа форма, с която да разполагате; значи вие се съзнавате като човек – мислите, разсъждавате, но нямате абсолютно никаква форма – в такъв случай може ли да се роди страхът у вас? И тъй, страхът е едно последствие в съзнанието, че човек може да изгуби това, което има, или може да не придобие онова, което иска. Когато в съзнанието на човека се яви мисълта, че ще загуби това, което иска, тогава се заражда страхът – например човек се страхува да не изгуби живота си. А когато мисли, че няма да спечели онова, което желае, тогава се явява съмнението.

Сега, да се обясни психологически защо трябва да се зароди съмнението в душата на човека. Щом се яви страхът, волята ви е слаба – страхът всякога показва слаба воля, това е в естеството на човека. Съмнението показва, че интелектът ви е слаб. Например дават ви някаква работа и вие започвате да се съмнявате дали ще можете да я свършите – защо? Защото

чувствате, че интелектът ви не е в състояние да извърши дадената работа. Обаче когато вашият ум е светъл и способен, никакво съмнение не може да се зароди. Съмнението трябва да даде подтик, не да се пази като писано яйце, но да подбужда, да усилва дейността на ума. Как може да се усили умът – ако вашият ум е слаб, ще възприемете сините вибрации на Светлината. Зеленият цвят в Природата е материалистичен, човек става материалист, когато борави повече със зеления цвят – при това положение той започва да мисли за къщи, за ниви, за пари, за богатство. Затова именно материалистите обичат зеления цвят – той е любимият им; в зеления цвят е потопена цялата сегашна еволюция, той е преобладаващият цвят.

Страхът се дължи на отсъствието на сила. Когато страхът се проявява силно в някого, добре е той да възприема портокаловия цвят като средство за балансиране на силите, с него той може да се лекува. Ако се страхувате вечер, денем гледайте да асимилирате портокаловите лъчи от Слънцето и тогава страхът ще стане нормален, ще се превърне в благоразумие. Например вие мислите, че не сте страхливи, имате вяра, разсъждавате, философствате, но стане ли земетресение, всякаква мисъл изчезва и веднага се намирате на улицата; след като се видите на улицата, веднага ще започнете да мислите как сте излезли – значи вие нямате присъствие на духа и волята не контролира ума ви. Например когато се изгорите, вие не мислите. Било е време, когато страхът – чувство на предпазливостта – е бил намясто, а днес страхът е аномален, превърнат е в болезнено чувство. Вниманието, предпазливостта, благоразумието са контрасти на страха. Вие трябва да знаете, че живеете в свят, където има противоположни сили, които са в разрез с еволюцията, с пътя, който следвате. Когато страхът е взел надмощие в човека, тогава той проявява конвулсии, неправилни движения на ръцете, на краката – при това положение ще регулирате страха с портокаловите лъчи. Страхът увеличава негативните качества на човека – например ако на някого се е случила някаква малка пакост или неприятност, той ще я преувеличи най-малко де-

сет пъти; ако е претърпял някакво страдание, той няма да го опише естествено, а ще го преувеличи значително.

Между съмнението и страха има известна аналогия. Например съмнението има свойство да преувеличава погрешките на човека – от малък повод човек може да прави големи заключения. Да допуснем, че сте чели някой автор, който се съмнява в бъдещия живот, в Бога – това показва, че умът му не е развит; може да е учен, да има силен интелект, но умът му е слаб. Под ум ние подразбираме всички способности, чувства, интелект и сили, които се съдържат в него. Интелектът подразбира низшия ум в човека, низшия манас, а разумът – висшия ум, висшия манас. Следователно има хора със силно развит разум и слаб интелект, а някои – със силен интелект и слаб разум, обаче и двамата правят погрешки. Има философи с отлични системи, но за Природата са толкова невежи, че малките деца знаят повече от тях. Например един англичанин – знаменит проповедник, голям философ – в една своя реч казал, че овцете пиели вода само когато са болни. Какво показва това – че в своята философска мисъл този проповедник се е отдалечил от действителността, която го обкръжава; този проповедник имал развит разум, а слаб интелект. Всъщност когато са болни, овцете не пият вода, а когато са здрави, пият.

Сега много от съвременните хора като този проповедник казват, че Господ не съществува, т.е. че овцете пият вода, когато са болни. Този човек е слаб в доказателствата си, защото иска да доказва съществуването на Бога с неверни факти като този, че овцете пият вода само когато са болни. Бог е същина, която не се доказва, Той е вън от всякакви доказателства; Бог е Същество извън времето и пространството, извън съзнанието, извън Живота, извън всякаква интелигентност на хората и т.н. Бог е извън времето и пространството, но същевременно съдържа в Себе Си времето и пространството; Той е извън Живота, но съдържа в Себе Си Живота; Той е извън съзнанието, но съдържа в Себе Си съзнанието; Той е извън интелигентността, но съдържа в Себе Си интелигентността. Как ще разберете това? Значи Бог, Безграничният, не

може де се докаже, затова всяко нещо, което на физическия свят не може да се докаже, ражда съмнение в умовете на хората. Всъщност реални са само ония неща, които не могат да се доказват, а всички неща, които се доказват, са сенки на Реалността. Като казвам, че някои неща не се доказват, това не значи, че не може да се мисли и разсъждава за тях; вие можете да мислите за тях колкото искате, но не можете да ги доказвате във време и пространство. Следователно, когато съмнението проникне в умовете ви, вие трябва да знаете, че сте близо до Реалността.

За обяснение на тази мисъл ще приведа следния пример. Представете си, че вие нямате приятел в живота си; при това положение можете ли да се съмнявате в него – не можете, разбира се. Обаче щом имате един приятел, има вече в кого да се съмнявате; щом приятелят ви съществува като реалност, вие вече можете да се съмнявате – например дали ви обича, дали мисли като вас и т.н. Значи съмнението подразбира отрицателната страна на Реалността. Същото може да се каже и за страха – може ли да се страхува човек, ако нищо не вижда? Значи човек може да се страхува само от това, което вижда; той може да се страхува от това, което не разбира, което не може да си обясни – само необяснените, тайнствените неща създават страх у човека. Ако вечер, както спите, някой ви изнесе на ръце от стаята и ви остави някъде сред Природата, при съвсем непозната за вас обстановка, където не можете да определите нито изток, нито запад, няма ли да се уплашите? Ще се уплашите, разбира се, ще преживеете даже панически страх, вие не можете да си обясните как е станало това, че сте сред Природата; знаете, че бяхте в стаята си, спите на леглото, а кой ви е изнесъл навън и защо е направил това – нищо не знаете. Реалността, в която се намирате сега, създава страх у вас и за да се освободите от страха, трябва да започнете да мислите как и по какъв начин е станало вашето преместване; щом намерите причината и си обясните това явление, страхът ще изчезне.

Представете си друго положение, което може да предизвика страх у вас. Седите в стаята си и размишлявате. Из-

веднъж през отворената врата на вашата стая пропълзва на земята мечка, вие се уплашвате и хуквате да бягате. Добре е, че в случая имате и втора врата на стаята си, която веднага отваряте и излизате навън. Когато срещнете, разправяте, че мечка е влязла в стаята ви и без малко е щяла да ви нападне. Ако пък нямате втора врата на стаята си, вие щяхте да се самозащитавате, т.е. да се сражавате с мечката. Обаче ако имате присъствие на духа, вие щяхте да започнете да размишлявате: първо ще си кажете: „Как е възможно мечка да влезе в стаята ми?“; след това ще се вгледате в мечката и ще видите, че тя не е действителна мечка, а човек, облечен с мечка кожа – тогава ще видите, че това е вашият приятел, който е искал да се пошегува малко с вас.

И тъй, когато страхът проникне в ума на човека, той бяга през вратата на сърцето; когато страхът проникне в сърцето, той бяга през вратата на ума – значи каквато и опасност да дойде върху човека, той винаги има една отворена врата, през която може да излезе навън, да се спаси. Когато страхът проникне в сърцето на човека, той трябва да се запита реално ли е всичко това, което вижда, чувства и преживява. Който може да запазва самообладание, той спокойно може да седне на някой камък в гората и покрай него да минават най-свирепи животни – тигри, лъвови, без да му причинят най-малката вреда; те ще минат-заминат покрай него, без да го докоснат. Ако е страхлив, непременно ще го нападнат. Пред смелия, пред безстрашния човек и най-свирепите животни отстъпват – те чувстват силата му и се страхуват от него. И действително, смелият човек има силна воля, силна мисъл; той може да се концентрира.

Сега можете ли да кажете какво мисли това куче, което мина покрай нас? Както видяхте, то се спря, погледа ви малко и си замина. Разбра ли това куче, че вие сте ученици на окултна школа? То разбра, че сте се събрали за някаква важна работа, но каква е тази работа – не знае. Ако беше се уплашило от вас, кучето щеше да лае, но вашата мисъл му даде известен подтик и то продължи своя път, разбра, че мястото му не е тук. Наблюдателността е развита в това куче,

а също и низшият ум, затова не се спря при нас, а продължи по-нататък; то е наблюдавало своя господар и е извадило заключение, че както господарят му често бива зает със своя работа, така и ние тук имаме някаква работа.

На физическия свят страхът и съмнението се явяват естествено, а в окултните школи ги предизвикват изкуствено – така е било в Индия, в Египет и във всички останали окултни школи. Например някой ученик отива при един от учителите на една окултна школа, но Учителят не му говори нищо. Ученикът говори, Учителят мълчи, ученикът се вижда в чудо и не знае какво да прави. Минават ден, два, три, Учителят все мълчи. Ученикът започва да мисли дали не е влязъл преждевременно в школата. След това Учителят го поставя на такъв изпит, от който ученикът преживява голям страх – сега Учителят наблюдава дали умът и волята на ученика са добре развити. Той следи как ще се прояви ученикът, от което изучава неговите положителни и отрицателни качества. Окултните ученици трябва да имат положителни качества; ако имат някакви отрицателни качества, те не могат да бъдат истински ученици – който има негативни качества, той не може да бъде ученик.

И тъй, каквито и мъчности и да ви се случат в Живота, трябва да знаете, че те са строго математически определени и необходими за вашето развитие. Каквото да правите, вие не можете да ги избегнете – ако в една форма ги избегнете, те ще дойдат във втора, в трета и т.н.; ако в най-леката форма ги избегнете, те ще дойдат в по-тежка. Забелязано е, че това, от което човек най-много се страхува, на него именно налетява; и обратното е вярно: това, което човек най-много желае, и него ще постигне. От гледището на Школата на Бялото Братство страхът и съмнението в човека минават за негативни качества, които показват, че висшата Любов не е проникнала в неговото сърце; страхът и съмнението показват още, че висшата Мъдрост не е проникнала в човешкия ум.

За да се освободите от страха и съмнението, както и от други отрицателни черти в себе си, вие трябва да работите – в това отношение окултната школа разполага с ред мето-

ди за работа на ученика върху себе си. Първото качество на ученика е способността му да работи; той трябва да обича работата, всякога да е готов да работи. Един младеж, завършил университет, отива при един от учителите на една окултна школа и му казва, че иска да бъде негов ученик. В това време Учителят копае лозето и нищо не му отговаря. Той го запитва по един, по друг начин, а не взема мотиката, за да покопае заедно с Учителя – може ли при това положение да бъде ученик? Не, ученикът трябва да е работлив и досетлив – той трябва да вземе една мотика и да започне да работи заедно с Учителя си; така ще задава въпроси на Учителя, а последният ще отговаря и разговорът помежду им ще се поведе много естествено – те ще работят и ще разговарят. Ученикът обаче иска Учителят да напусне работата си и да разговаря с него. Учителят няма да спре работата си, в случая ученикът трябва да се нагоди според Учителя си.

Съвременните хора се съмняват в Бога, защото искат Той да спре работата Си и да ги запита какви са страданията им, какво е материалното им положение; с една дума, те искат Бог да им обърне внимание като на деца. Тук е тяхната погрешка, те трябва да знаят, че Бог никога не напуска работата Си; Той може да увеличи и съкрати времето и пространството, да даде възможност на човека да учи, да работи, да се развива, но да спре работата Си – това Той никога няма да направи. Когато бесят някого, времето се съкращава, тогава дните текат бързо; когато някой дължи някому, времето пак тече бързо. И при единия, и при другия случай желателно е времето да се продължи; в това отношение съвременните хора нямат строго определен критерий или точна мярка, по която да познават кое е истинското време, т.е. да определят продължителността на времето.

Сега, като се говори за продължителност на времето, това е въпрос, който се отнася до съзнанието. Ако се движите с бързината на обикновен трен, вие ще стигнете до Слънцето в продължение на двеста и петдесет години; ако се движите с бързината на светлината, ще стигнете до Слънцето за осем минути. Значи вашето съзнание може да се движи с

бързината на обикновен трен, може да се движи с бързината на светлината, а може да се движи и още по-бързо – следователно времето и пространството зависят от съзнанието. Съзнанието е извън времето и пространството, извън противоречията, извън страха и съмнението. Пространството произвежда страх, а времето – съмнение: когато паднеш в някой кладенец, страхът дохожда; когато наближи падежът за изплащане на някоя полица, съмнението дохожда. Като видите, че при вас дохожда онзи, на когото дължите, вие казвате: „Дали не е сбъркал, дали не е прибързал с донасянето на полицата?“. Когато два дисхармонични предмета се съпоставят едновременно във времето, те произвеждат в ума на човека съмнение; когато тия два предмета се разделят в пространството, те произвеждат в човека страх. Например ако кажете една обидна дума на вашия приятел, в този момент вие изпитвате страх, че можете да го загубите – страхът показва, че вие сте в пространството и се безпокоите, че връзките между вас и приятеля ви могат да се скъсат.

Сега ще ви задам няколко въпроса: да обичате ли е по-добре, или да ви обичат? – *Да обичаме.* Да давате ли е по-добре, или да вземате? – *Да даваме.* Какво ще стане тогава, ако всички обичате или ако всички давате – ще се отблъснете. Да обичаш е едно нещо, да те обичат е друго нещо – това са две съвършено различни състояния на душата, които произтичат от два различни процеса в Битието. Да обичаш – това е процес на Любовта, при който развиваш Силата си; да те обичат, това е процес на Мъдростта, при който развиваш Знанието си. Има ли някакво противоречие в това? Значи когато Бог работи върху душата ви с Любовта Си, вие искате да обичате; когато Бог работи върху душата ви със Своята Мъдрост, вие искате да бъдете обичани. За да бъдете обичани, вие трябва да създадете условия, без тези условия никой не може да ви обича. Например в тъмна стая, при затворени капаци на прозорците вие искате външната светлина на проникне в очите ви, да ви зарадва – възможно ли е при тези условия светлината да проникне в очите ви? Вие трябва да отворите капациите на прозорците, после и самите прозорци и тогава светлината

ще проникне в стаята, ще влезе в очите ви и ще ви обикне – при това положение и вие ще се радвате на светлината.

И тъй, да обичаш – това значи да се свържеш с първия принцип, с Божията Любов; да те обичат – това значи да се свържеш с втория принцип, с Божията Мъдрост. И наистина, след като човек обича ден, два, три, месеци, година, две и повече, той дохожда най-после в пасивно състояние и пожелава да бъде обичан – по този начин става смяна в процесите, при които колелото на Живота се завърта в обратна посока. При тази смяна на процесите става смяна и в ролята на човешките тела: в първо време дейността е била съсредоточена в Астралното тяло на човека, или в неговия Сърдечен свят; после, при смяна на процесите, дейността е преминала в Менталното тяло на човека, т. е. в неговия Умствен свят; ако и в този свят дейността се прекрати, човек слиза да работи на физическия свят. Следователно, когато дейността на човека във физическия свят се прекрати, тя минава в Менталния свят; когато и в Менталния свят се прекрати, тя минава в Астралния свят; после пак започва отново. Това означава, че в целокупния Живот на човека става постоянно кръгообразно движение, което показва, че човек не може да остане завинаги на една и съща точка в своя живот – това значи да бъде във вечен застой, а то е невъзможно.

Човек не може постоянно да обича, нито постоянно да бъде обичан; ако тези процеси в него са продължителни, той ще изпадне в индиферентност. Също така човек не може постоянно да мисли или постоянно да чувства; щом изпаднете в едно от тези положения, вие съзнателно ще потърсите някаква работа, за да смените състоянието си. Например ако до това време вие сте обичали, ще потърсите книгите на някой автор и ще ги четете; като четете книгите му, той ви обича, а ако пък вие четете вашите съчинения пред някого, вие го обичате. Колкото е силно да обичаш, толкова е силно да те обичат – защо? Защото душата, която очаква да бъде обичана, създава импулс на другата душа, която в това време обича. Да обичаш и да те обичат съставя два полюса на Живота: който обича, той създава субективния свят

на Живота; когото обичат, той създава обективния свят на Живота. Затова който обича, той иска да види своя образ в онзи, когото обича. Вие обичате огледалото, защото образът ви се отразява в него; вие носите огледалото в джоба си и ако по някакъв начин го счупите или изгубите, съжалявате, защото не можете вече да имате ясна представа за своя образ – в огледалото виждате образа си по-добре, отколкото ако мислено си го представяте. Следователно онзи, когото обичате, всякога дава израз на вашата обич, затова именно вие го обичате. Ако огледалото ви е малко зацапано, вие не го обичате, защото не дава чисто отражение. Вие обичате само онзи, който може да ви вдъхнови, да ви импулсира, да ви даде подтик към нещо.

Казано е в Писанието: *Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкото си сърце*⁸ – това значи да отразиш Божественото в себе си; и когато Божественото се види отражено в човешката душа, Бог се весели, защото знае, че този човек е работил. Когато Бог се весели, човек се радва; когато човек загуби радостта си, това показва, че Бог е недоволен от него. Тъй щото човек не трябва да мисли, че Любовта, която проявява, е негова – човек е само проводник на Божествената Любов и Интелигентност. Че е така, всички писатели, поети, учени са забелязали: понякога те пишат вдъхновено, красиво, идейно, а понякога нищо не могат да напишат и тогава се чувстват бедни, като че нищо не знаят, нищо не разбират. Ако Интелигентността, ако възвишената мисъл е тяхно присъщо качество, те би трябвало всякога да разполагат с нея; всъщност не е така – те раждат, творят само когато някой им донесе нещо. Значи когато някой напълни кошницата им с череши, те я разнасят насам-натам, раздават от нея и пишат. При сегашните условия Невидимият свят изразява Любовта във вид на Интелигентност, хората са изразители на тази Интелигентност. Това ни най-малко не подразбира, че човек е автомат – той трябва да съзнава, че е носител на тази Интелигентност; като съзнава това, човек трябва да се радва, че е получил нещо от Божествения свят, което разумно трябва да използва.

Сега, за следната сряда всеки да отговори за себе си на въпросите защо трябва да обича и защо трябва да го обичат. За мен не е важно дали ще отговорите правилно на въпросите, но да мислите върху тях; за мен е важно какво ще придобиете, след като сте размишлявали известно време. Тази тема е важна и вие трябва да мислите върху нея. Силата на човека седи в неговата мисъл; щом мислите, вие все ще придобиете нещо, което ако не днес, след година, две или повече ще се изяви навън. Колкото и правилен отговор да дадете на темата, вие още не можете да бъдете на правия път. Не е достатъчно човек само да напише нещо вярно за Любовта, той трябва да я преживява; следователно, който пише за Любовта, той непременно трябва да люби и да чувства, че го любят. Това показва, че е мъчно да се пише върху същността на нещата. Като давам тази тема, обръщам вниманието ви на това, че ще пишете върху неща, които не знаете – защо? Защото досега вие нито сте обичали, нито сте били обичани. Това, което наричате обич, е сянка на Обичта, следователно нито вашата обич, нито тази на ближните ви може да се нарече реалност.

Казвате: „Възможно ли е нашата обич да е сянка на Любовта?“. Това може да се провери. Ако ви подложат на изпит – да видите каква е любовта ви, вие веднага ще пропаднете. Вие имате любов, но не такава, за каквата ви говоря. В Божията Любов, за която ви говоря, няма никакво поляризиране; достатъчно е само за един момент Любовта да проникне в душата на човека, за да придобие той просветление на ума си и да дойде в хармония със Съществата на цялата Земя, с целия Космос – това може да изпита всеки, който люби и когото любят. Това значи да проникнете във вътрешния смисъл на Любовта. Хиляди години наред ще изучавате Любовта, докато разберете какво всъщност представлява; ред съществувания трябва да минете, за да разберете отчасти поне реалността на нещата. Ако още днес Любовта посети някой човек, той няма да издържи на нейния ток – ще изгуби съзнание, ще падне на земята, дишането и пулсът му ще престанат; за него не остава нищо друго, освен да желае да

се върне в първото си положение. Нервната система, както и целият организъм на съвременния човек, не са достатъчно калени, за да издържат на силните вибрации, на силните токове на Любовта; ето защо окултната наука препоръчва на учениците ред методи и упражнения за каляване на ума, сърцето и волята им с цел силите на техния организъм да се нагласят съобразно природните сили и течения.

Сега, като казвам, че вашата любов е сянка на реалната Любов, с това искам да кажа, че вие не сте преживели още тази Любов, нямате опитност за нея и не я познавате. Ако накарате някой млад момък да опише своята любов, той ще каже: „Аз ѝ говорих за моята любов, но тя не ме разбра“. Момата пък ще каже: „Аз го обичах, а той ми изневери“. Човек може да изневерява и без да е бил обичан. Когато обичате някого, тогава именно възможността за изневеряване е най-малка – невъзможно е да ви изневери онзи, когото обичате, никъде в Живота това не се случва; ако има изключения, те са въвн от Божията Любов, въвн от Божията Мъдрост – в Божията Любов и Мъдрост абсолютно няма условия за изневеряване. Щом се говори за изневеряване, трябва да подразбираме човешката любов, т.е. любовта на хората на Земята; където има изневеряване, там не може да става въпрос за Любов. Тъй щото едно трябва да знаете: щом се съмнявате, Интелигентността отсъства от ума ви; щом се страхувате, Любовта отсъства от сърцето ви. С това въпросът се изчерпва. Това всички трябва да знаете като ученици на окултна школа. Ако не се ръководите от тези максими в Живота, ще изучавате само сенките на Реалността и в края на краищата ще дойдете до обезсърчение и разочарование и ще кажете: „Всичко било празна работа!“, за да не дойдете до това положение, сами поставете своята Обич на изпит, за да видите доколко можете да издържате.

Ще ви дам сега две правила, които всякога трябва да имате предвид: ако искаш да обичаш, не трябва да се страхуваш; ако искаш да те обичат, не трябва да се съмняваш. Приложете тези правила в живота си, за да видите доколко са верни. Когато сте свободни, мислете върху тези правила.

Когато наблюдавате проявите на хората в Живота или четете някаква философска книга, или изучавате произведенията на някои писатели и поети, поставете всички техни мисли на вашите сита и каквото остане на тях, него задръжте – то е най-ценното, което може да ви ползва, а всичко, което падне долу, не е за вас. Разчитайте на ситото на вашето сърце и на ситото на вашия ум и не се страхувайте! Знаете ли как да сеете? Всички сте сели брашно през сито, знаете това изкуство. Обаче има неща, които минават през вашите сита, а не са полезни за вас – какво ще направите тогава? Ще се наведете, ще ги хванете с волята си като с щипци и ще ги турите настрани. Значи чрез мисълта, чрез чувствата и чрез волята си човек може да пресява полезните от безполезните неща в своя живот.

Разбрахте ли всичко, което ви говорих тази вечер? – *Разбрахме една десета част от всичко говорено.* Дръжте се тогава за тази една десета, тя представлява вашата единица мярка, с която трябва да си служите. Наистина, човек представлява една десета от Божествената Истина, тъй щото под дробта една десета разбирам онази мярка, с която всеки човек, според степента на своето умствено развитие, мери нещата. Сега задачата на всички хора, на цялото човечество е да докажат, че те съставят една десета част от цялата единица.

Тайна молитва.

ВРЪЗКИ НА ЗНАНИЕТО

Четиринадесета лекция
31 май 1922 г., сряда, 19:30, София

ВРЪЗКИ НА ЗНАНИЕТО

Размишление.

Четоха се работите върху темата *Защо трябва да обичаме и защо трябва да ни обичат.*

Вие сте развили темата добре, но само по форма, а не по съдържание и смисъл. Опитали ли сте това, което сте писали? Начинът, по който сте разсъждавали при написване на темата, е инволюционен; за да се освободите от този начин, вие трябва да спрете вниманието си върху Природата и оттам да извадите отговор на зададените въпроси. Според вашите разсъждения, вие казвате: „Който люби, той дава“; питам: който яде, дава ли нещо? Не само че нищо не дава, но той взема отгоре. Отговорете тогава на въпроса: *Защо трябва да яде човек.*

Значи който люби, той всичко дава; когото любят, той всичко взема. При това който люби някого, той същевременно го обсебва. Ако господарят люби слугата си, той го обсебва и не му дава възможност да се прояви. Когато обичате коня си, вие не му давате свобода. Тогава какво дава Обичта – нищо не дава. Както виждате, основата на вашите разсъждения не е права; приложете тия разсъждения в практическия живот, за да видите техните резултати. Щом речете да ги приложите в живота си, ще се натъкнете на ред противоречия. Според вас когото обичат, той само взема; който обича пък, той всичко дава.

За изяснение на въпросите за Обичта, за Любовта ще приведа следния пример. Когато млад човек влезе в кръчма, кръчмарят веднага го обиква. Как изразява любовта си – като му дава вино да пие: кръчмарят налива една след друга чаши-те, а младият момък пие, постоянно взема. Младият човек се пълни, но и кръчмарят се пълни, с една разлика само: от

това, което пияницата взема, нищо не остава за него; каквото кръчмарят взема от пияницата, всичко задържа – той взема от пияницата пари, ниви, къщи, всичкото му материално и здравословно положение. Следователно любовта, за която хората говорят, е любов между кръчмаря и пияницата. Идеална любов ли е тази – тази любов не е идеална, но въпреки това хората казват, че в любовта има нещо Божествено. В коя любов има Божествени прояви? Ако сега ви поставят на изпит, нито един от вас няма да издържи в любовта си – значи едно говорите, друго вършите. Истина ли е тогава това, което пишете? Някой пише, че Любовта изисква жертва – знаете ли какво нещо е жертва? Преди всичко жертвата трябва да се прави доброволно, а не с насилие. Вие жертвали ли сте се доброволно? Сега, както видяхте, направихме малък разбор на темата, която писахте за днес.

Питам защо трябва да обичате и защо трябва да ви обичат. Имате ли нужда от това – нито едното ви е нужно, нито другото. Любовта е вън от всякакъв закон, следователно, ако е нужно да обичате, това показва, че някакъв закон ви заставя да правите това. Където има закон, там има ограничаване. Как ще си обясните това противоречие? Ако някаква външна необходимост, ако някакъв закон ви заставя да любите, това вече не е Любов. После, след като сте обичали, какво сте придобили или какво сте изгубили, каква е вашата опитност в това отношение? Като задавам тия въпроси, искам да ви заставя да мислите правилно, здраво, за да се домогнете до Реалността. С това аз ни най-малко не отричам нещата, но казвам, че вие поддържате стари идеи. Например да обичате и да ви обичат, това са стари идеи – идеи на мъже и жени; мъжете искат да обичат, а жените – да ги обичат. Тези идеи съществуват от паметивека и съвременните хора ги вземат, боядисват ги отвън с разни бои и краски, накичват ги с разноцветни мъниста и светли, лъскави камъчета, докато заприличат на селска красавица – по този начин те ги представят за нещо ново. Ако не сте съгласни с това, покажете ми двама души, които, като са живели по тази любов, да са завършили живота си идеално. Как са завършили отношенията си двама

приятели, които са живели според тази любов? Ако проследите цялата история на човешкото развитие, няма да срещнете двама души, които, като са живели според тази любов, да са свършили живота си добре.

Като говоря по този начин, не искам да кажа, че вашите разсъждения не са прави; прави са те, но от ваше гледище, от гледището на окултната наука не са прави. Дойдете ли до Любовта, там никакви разисквания не се приемат. Любовта изключва всички питания, Любовта изключва всички противоречия, Любовта изключва всички насилия, Любовта изключва всички ограничения.

Сега, като знаете тия положения, как ще определите Любовта? На вашата любов липсва един нов елемент, който вие сами трябва да намерите. Можете ли да намерите кой елемент липсва на вашата любов?

Сега ще ви задам въпроса защо гледате и защо ви гледат. И който гледа, и когото гледат, вършат един и същ процес. Единият пита: „Защо ме гледаш?“, другият отговаря: „Ти не ме ли гледаш?“ – значи и двамата се гледат в едно и също време. Има ли някаква разлика в тези два процеса? Разликата е много малка, едва уловима. За да се схване, ще приведа следния пример: два лагера неприятелски войски се бият; едната страна напада – според вас тя проявява активна любов, а другата страна се защитава – тя проявява пасивна любов. И онези, които нападат, както и другите, които се защитават, действат по един начин – и едните, и другите си служат с картечен огън. Разликата се заключава само в това, че едните се движат, а другите седят на едно място; едните местят позициите си, а другите се държат за позициите си, иначе съществена разлика няма. Такава е разликата и между двете положения, които по-рано разгледахме – да обичаш и да те обичат.

Като разглеждате Любовта идейно, вие трябва да се спрете върху най-малката любов – най-малката любов е граничната. Щом става въпрос защо трябва да ни любят и защо трябва да любим, това е граничната любов, т.е. любов с граници. Вие смесвате граничната с Безграничната Любов, а те

коренно се различават. Когато нямате пари, вие отивате при банкера, искате от него заем – в случая банкерът дава, а вие вземате; банкерът е пасивната страна, а вие, които идвате от-вън, активната. Вие атакувате неприятеля си, а той или дава нещо, или отблъсква. Този пример обяснява степента и характера на вашите чувства.

Като ученици на окултна школа, вие трябва да анализирате чувствата си, да знаете с какъв материал разполагате, а оттам да предвиждате какви резултати ще имате. Докато не схванете тези неща, човек ще изпада в смешни положения: ще го срещне някой и ще го пита: „Защо не ме гледаш?“ – как ще ви гледа този човек, ако е сляп, а ако и вие сте слепи, как ще се гледате? Преди всичко човек трябва да се запита има ли Любов в себе си и неизменна ли е неговата Любов. Не е достатъчно само да се говори за Любовта, но тя трябва да се прилага в Живота; ако е само да се говори, и слепият говори за светлината, без да я разбира – и той има някакво понятие за светлината, но то още не е абсолютното понятие. Така и вие имате нещо подобно на Любов, но това не е истинската Любов; затова именно хората често си задават въпроса защо трябва да обичат.

Някой казва, че по-добре е да бъде обичан, отколкото той да обича; намерили ли сте обаче човек, който да ви е обичал както трябва? Казвате, че душата расте и се развива, когато ви обичат; проверили ли сте това нещо? Някои видни писатели поддържат тази мисъл; те проверили ли са тази истина? Аз не отричам този факт, но искам да обърна вниманието ви към Онзи, Който наистина обича. Вие чувствате ли определено, конкретно, че някой ви обича? Ще кажете, че едн-коя си приятелка или приятел ви обичат. Колко време трае тази любов – тя трае само един момент; това не е още Любов, това е само моментна проява на Любовта. Че някой ви е подарил нещо или ви е дал един обяд, това е временна проява на Любовта; следователно, когато казвате, че от любовта на някого душата ви расте, вие се самоизлъгвате – в моите очи това растене е външна полировка, временно дресиране и като ви поставят на изпит, тази полировка ще изчезне.

Когато Любовта влезе в човека, тя създава в него ред алхимически процеси, под влиянието на които цялото му същество, цялото му битие се изменя; това може да стане моментално, може да стане и постепенно – от човека зависи. Под влиянието на Любовта възгледите в човека се оформят, претърпяват промяна, каквато претърпява въгленът, докато се превърне в диамант. Мислете върху Любовта като Сила, като принцип, за да дойдете до положителното знание.

Вие сега сте в права посока, но методите, с които си служите, са стари, затова не могат да ви помогнат. Например мъж и жена се обичат, разговарят, четат Евангелието заедно – добре върви всичко. След това мъжът казва: „Жена, искам хубаво да ми наготвиш!“ – „Добре, ще ти наготвя, но ти какво ще ми купиш?“. Те говорят за Любовта, а живеят по стар начин. После ще казват, че тъй било определено от Бога; сами са недоволни от живота си, а го приписват на Бога. Това не е Обич, това е оглеждане в огледало – някой обича някого, защото се оглежда в него като в огледало, а всъщност той обича себе си в огледалото; по този начин той пакости и на себе си, понеже се заблуждава. Който обича себе си, обича и другите. Черната ложа е създала ред теории и разсъждения за Любовта, с които е разбъркала умовете на всички хора – учени, философи, писатели, вследствие на което те все повече и повече загазват в тази забъркана каша; и в Писанието е казано: „Целият свят лежи в лукаваго“. Когато развива някаква тема, ученикът трябва да се вдълбочи в себе си, да види от своите опитности и преживявания какво е написано там и това знание да изнесе; рече ли да пише кой какво казал по дадения въпрос, той ще се отдалечи от Истината.

В друга лекция аз ще говоря за проява на Любовта по форма, а не по принцип – засега вие се нуждаете от формите на нещата, тях трябва да разбирате. Любовта може да се прояви в съответна за нея форма. Значи формите трябва да се намерят, а в това се заключават големите мъчнотии. Любовта е посещавала всекиго, но само за кратко. Някой се вдъхнови, изпита приятно чувство и разположение и казва: „Ще раздам всичкото си имане, аз искам да служа на Бога“; след два-три

часа разположението изчезва, той започва да уляга в себе си и казва: „Не му е дошло още времето, не трябва да бързам“. След пет-шест месеца пак се вдъхнови, пак е готов да раздава имането си; току изведнъж се сепне, стресне се, отложи. И като отворите книгата на този живот, виждате, че цялата е изписана с взети, но неизпълнени решения. Такава е любовта на повечето хора. Това не значи, че те нямат Любов, всички хора имат Любов, но тяхната Любов още не е приложена.

Това, което сега говоря, се отнася до вас като ученици. Докато не създадете в себе си нови форми за проява на Любовта, нищо не трябва да говорите на външните хора; ако говорите, без да сте придобили тия форми, вие сами ще се натъкнете на по-големи трудности и противоречия. Всичко, което говорих по въпросите защо трябва да любите и защо трябва да ви любят, не изчерпва въпроса за Любовта; това бяха само разсъждения, които ще събудят мисълта ви, обаче всеки сам трябва да разреши въпроса за Любовта.

Сега ще ви представя един образ за разсъждение. Имате една тенджерата с капак, който ѝ приляга добре. По едно време вие забутате тенджерата някъде и кой как мине, подритва я; също така захвърляте и капака на тенджерата – в това положение тенджерата остава отворена. Допуснете, че тенджерата е жената, а капакът – мъжът. Какво трябва да правят мъжът и жената? Тенджерата трябва да намери своя капак. Кой кого трябва да люби – тенджерата капака или капакът тенджерата? Аз ви давам тия примери само за разсъждение в клас, без да засягам чувствата ви; това са теоретични въпроси, а вашите чувства оставям настрана. Ако вашата тенджерата е отворена, без капак, трябва да намерите капака ѝ и да го сложите намясто – това значи: ако чувствата ви са открити, има опасност да се опрашат, да се накърнят от някого; за да не става това, намерете капака на вашите чувства, т.е. ония мисли, които могат да им прилегнат добре, и тогава и капакът ще бъде здрав, и тенджерата цяла, неповредена. Това е метод, чрез който можете правилно да регулирате чувствата си.

Разбрахте ли тази мисъл? Ако не сте я разбрали, по-добре – защо? Защото често разбраните неща се изопачават.

Според окултната наука разбраните неща са неразбрани, а неразбраните са разбрани. Когато мислите, че сте разбрали нещо, вие не сте го разбрали; когато мислите, че не сте го разбрали, тогава сте го разбрали. Любовта е метафизично нещо, тя не може лесно да се разбере. Ще кажете: „Като не можем да разберем Любовта, защо ни говорите?“. Ще ви дам един пример, с който ще обясня целта си – защо именно говоря за Любовта. Всеки от вас представлява малко растение, което едва е започнало да се развива: стеблото, клончетата му са нежни, не издържат големи тежести. Обаче започва да вали сняг, който натрупва тия млади клончета и листа и ако не дойде някаква помощ отвън, клончетата ще се пречупят. Словото, което говоря, представлява малък ветрец, който иде в помощ на вашите клончета – той отвява настрани снега и освобождава клончетата ви; този вятър е потребен, за да изтърси снега на земята. Снегът – това са вашите стари идеи, които не са на корените, но на клончетата ви; ако не падне долу, клончетата ви ще се счупят. Много от вашите клончета са счупени от тежестта на вашите стари идеи. Идеите трябва да бъдат в корените, а не по клоните. Нямам нищо против вашите идеи, но има опасност от тежестта им да се счупят клончетата на вашия живот, затова поне малко ветрец ви е потребен. Някои се страхуват, че снегът, т.е. идеите им щели да паднат; нищо опасно няма в това – снегът непременно трябва да падне долу, при корените на растенията.

Когато в човека се пробуди Обичта, той има желание никой да не забележи, да не знае това нещо – това е стремежът на душата. Докато никой не забелязва неговата Обич, той е радостен, доволен; щом го забележат, радостта му изчезва. Направете следния опит да проверите думите ми: минете покрай някой беден човек и без да забележи той, сложете пред него двадесет-тридесет лева; щом се отдалечите, вие ще изпитате голяма радост. На другия ден пак минете покрай същия човек и му подайте в ръка двадесет-тридесет лева; той ще ви благодари, но ще ви запомни и където ви види, все ще очаква да му дадете нещо. В този случай вие няма да бъдете радостен – защо? Развали се нещо в Любовта. Следователно

Любовта е нежен цвят, който расте и се развива далеч от погледите на хората; за Любовта ви никой не трябва да знае. В първия случай вие изразихте Любовта си към бедния на тъмно, от никого невидени и незабелязани, затова и бяхте радостни и той беше радостен; във втория случай вие изразихте Любовта си на светло, през деня, и той ви видя – тогава вие изгубихте, той спечели. С този пример ви изнесох една нова мярка за Любовта, пред която вашите разбирания за Любовта остават нещо антично, архаично; но тази формула на Любовта не може още да се приложи в практическия живот, защото няма съответни условия – форма има, но съдържание още няма, съдържанието трябва да излезе от вас.

В бъдеще, когато дойдат по-благоприятни условия, ще ви дам една задача върху Любовта, която трябва да решите без хартия, без молив – направо. До това време тя ще бъде в тайна, никой няма да я знае. Тогава вие сами ще проверите вашата теория върху въпросите защо трябва да любим и защо трябва да ни любят.

Сега, това са важни разсъждения, които ще останат за класа. И в дома си да разсъждавате по тези въпроси, ще си представяте, че се намирате в клас. Стремете се да не смесвате тези идеи с идеите на света; смесите ли ги, съвсем ще се объркате. Ако ги смесите, ето каква грешка ще направите. Представете си, че в едно шише от един литър вместимост сте сипали половин литър вода; тази вода е седяла в шишето три-четири дни, вследствие на което е изгубила своята свежест. След това аз ви давам едно малко шишенце с чиста, хубава вода, току-що налята от извора; вие вземате това шишенце, наливате водата от него в голямото шише. Умно ли постъпихте? Напротив, голяма грешка направихте – шишенцето с вода, което ви дадох, трябва да държите отделно от другото.

За следния път пишете върху темата *Предназначението на ръцете*.

МИСЪЛ, ЧУВСТВО И ДЕЙСТВИЕ

Петнадесета лекция
7 юни 1922 г., сряда, София

МИСЪЛ, ЧУВСТВО И ДЕЙСТВИЕ

Тайна молитва.

Всяка права мисъл е образ на Божествена идея. Човешкият живот започва с мисълта; щом мисли, човек съзнава, че живее. За да бъде жива, мисълта трябва да се придружава с чувство – това подразбира слизване на мисълта в реалния свят, в света на формите; за да бъде положително, чувството трябва да бъде придружено с волево действие; под думата *действие* пък разбираме крайния предел, до който Духът достига при всяка своя проява. Значи мислите, чувствата и действията показват спирките, станциите на Духа; мисълта е първата станция, чувството е втората станция, а действието е третата станция на Духа. Пътят, по който Духът върви, е хармоничен, но при условие да не се явяват никакви странични влияния, било в мисълта, в чувствата или в действията. Ясновидецът как вижда мислите, чувствата и действията? – *В известни форми и цветове.*

Често хората заболяват, губят съзнание и т.н.; това ви се вижда анормално. Наистина, тия неща са анормални, но те се дължат на дисхармонични мисли, чувства и действия. Животът на съвременните хора е пълен с такива анормалности. Седи някой и размишлява; мисълта му е ясна, чувствата – тихи, спокойни и той казва за себе си, че е в пълна хармония. Изведнъж човекът помисли или почувства нещо, което е в разрез с първата му мисъл и с първото му чувство, и в него настава голяма дисхармония; той изгубва предишното си състояние и започва да скърби. Като го видят Напредналите същества от Невидимия свят, какво ще кажат за него?

Следователно, когато в мисълта на човека проникнат две противоположни идеи или два противоположни принципа, те създават в съзнанието му известно раздвояване; всяко раз-

двояване пък лишава човека от неговата Свобода. Това трябва да се знае от всички: в ума на човека никога не трябва да проникват две противоположни мисли.

Направете следния опит, за да се уверите в истинността на моите думи. Всяка сутрин в продължение на един месец изпращайте по една добра, светла мисъл към един и същ човек и вижте какъв ще бъде резултатът при този опит. Едновременно с това всяка сутрин, пак в продължение на един месец, давайте по един лев на един беден човек и на края на месеца сравнете резултатите от двата опита. При първия опит ще имате по-добри резултати, отколкото при втория – защо? Защото при първия опит вие отправяте към човека вашата добра, чиста мисъл, която е излязла направо от вас; във втория случай обаче левът, който давате на бедния, преди да стигне до ръката му, е минал през още много ръце, през много хора, всеки от които е оставил отпечатък на своята мисъл върху монетата – всички тия мисли не са хармонични, вследствие на което създават противоречие, раздвояване в съзнанието на този човек. Много монети, останали от векове, носят отпечатъци на мислите и чувствата на хората, които са живели по това време, затова когато казвам, че много от старите идеи и мисли трябва да се заместят с нови, имам предвид това – че формите на тия мисли от Астралния и Умствения свят, отпечатани върху монетите, т.е. върху съзнанието на човека, като върху клише, са нечисти, т.е. изопачени. Тъй щото сами парите не са нечисти, но те носят върху себе си отпечатъци на миналото.

Иначе, като емблема, парите представят живота на съзнателния човек, който мисли. Когато казваме, че и без пари може, ние имаме предвид, че ония мисли в миналото на човека, които са създали парите, днес трябва да се изменят. Засега парите са резултат на онази човешка мисъл, която някога ги е създала; тия мисли, минали през вековете, днес са така опорочени, че оказват отрицателно влияние върху човешкия живот. Въпреки всичко това в ума на всеки човек днес седи парата. Питам: защо да не може да се живее без пари? Окултният ученик трябва да се освободи от мисълта,

че без пари не може да се живее. Днес парите играят важна роля в живота на хората, едва ли не те гледат на парите като на пръв фактор в техния живот. Ако някой от вас пожелае да обиколи света, не трябва да слага в ума си никаква мисъл за пари – той може да обиколи света без пет пари в джоба си, това значи окултен ученик. Джобът ви може да бъде пълен със злато, но умът, мисълта ви трябва да бъде абсолютно свободна от всякакви пари. И обратното е вярно: може да нямате пет пари в джоба си, а умът ви да е пълен с мисълта за пари. Тази е идеята, която поддържам, като казвам, че човек може да живее и без пари.

Окултните ученици на разните школи са правили ред опити да живеят известно време без пари. Сега вие сте още оглашени, не сте ученици; първо трябва да станете вярващи, а после ще станете ученици. За да станете вярващи, направете и вие един такъв опит, за да видите колко ще издържите, но нека направят опита само ония от вас, които са готови съзнателно да го изпълнят. Опитът се състои в следното: цял месец да прекарате без пари. Ако някой от вас са чиновници и получават заплата, а други, без да са чиновници, имат известни приходи, и едните, и другите трябва да се откажат от своите приходи съзнателно, като ги раздадат на бедни или както те намират за добре, но да останат съвсем без пари. През това време ще работите, без да мислите за пари; умът ви ще бъде съсредоточен нагоре, към Божествения свят и няма да се страхувате как ще прекарате деня. Чрез този опит ще видите как Духът работи. Които са съгласни да направят опита, ще знаят, че срокът е дванадесет месеца, през това време те трябва да го направят; след една година вече няма смисъл да се прави. През време на опита ще си представите, че сте последен бедняк, от никъде нищо нямате.

Сега, онези от вас, които се наемат да направят този опит, ще го държат в тайна, няма да го изнасят навън; докато не са получили никакъв резултат, не трябва да се говори за него. Някои мислят, че опитът е лесен, защото ще се хранят у дома си и няма да имат нужда от пари. Не, това не е разрешение на задачата; за да разрешите правилно задачата, вие

трябва да се поставите в положението на човек, който няма пет пари в джоба си и се намира в чужд, съвсем непознат за него град, каквито са Ню Йорк, Лондон, и не знае език, не познава никого. Какво ще прави в това положение – не му остава друго, освен да отиде на някое пристанище или другаде някъде и да работи като хамалин, за да изкарва прехраната си. Ако сте студент и се храните в гостилница, тогава, щом искате да направите опита, ето как можете да постъпите: колкото пари имате, ще ги раздадете; като дойде време за обяд, ще отидете в същата или в друга някоя гостилница и ще помолите съдържателя на гостилницата да ви остави да прислужвате на клиентите му, като срещу труда си искате само един обяд. Нахраните ли се, за вечеря не мислете, един обяд ви е достатъчен. Не мислете и за другия ден – всеки ден ще ви даде своето, но вие трябва да разчитате изключително на труда си, трудът ви трябва да осигури един обяд. Ако не можете да прислужвате в гостилница, тогава идете при някой майстор предприемач и го помолете да ви приеме на работа в някоя постройка – било тухли да пренасяте, било вар да забърквате и т.н. Щом осигурите храната си за деня, това ви е достатъчно. Само по този начин ще опитате как работи Божественият закон.

Същевременно вие ще разберете, че освен физическия живот има и друг, по-възвишен, в който всички неща са предвидени и разумно предопределени; с раждането му още на всеки човек е определен известен кредит, на който той може да разчита. Вън от физическия свят има други закони, които регулират нашия живот, но понеже не познават тези закони, хората мислят, че всичко се нарежда от законите на физическия свят; благодарение на това разбиране на съвременните хора се ражда злото. Като мислят, че всеки трябва да се грижи за себе си, защото не знаят какво носи утрешният ден, хората се стремят към осигуряване; всеки гледа да се осигури, вследствие на което пари трупат, земи купува, продава, но благодарение на това хиляди килограми храни гният, развалят се, а стотици и хиляди хора по градовете умират от глад.

Друго нещо ще ви кажа за опита: онези от вас, които се страхуват да не останат гладни, да не правят опита. Ако пък започнат опита и се намерят в някакво затруднение, вместо да паднат, нека дойдат при мен, аз ще им помогна по някакъв начин, няма да оставя никого да падне. Но ако цял месец ви се вижда много, тогава направете този опит само за една седмица. Онези от вас, които живеят при родителите си, пак могат да направят опита, като имат предвид факта, че храната трябва да бъде спечелена изключително чрез труд – все има какво да се помогне вкъщи на майката или на бащата, за да получите парче хляб заслужено. Този опит има за цел да ви освободи от страха, от мисълта за утрешния ден; вие трябва да разчитате на онзи велик закон в света, който регулира всички неща.

Когато се дават опити на учениците, те трябва да се разглеждат не само в буквален смисъл, но и по съдържание и смисъл. Някой ще започне този опит, но като не може да изкара прехраната си през деня, ще каже: „Няма нищо, този ден ще постя“. Не, този опит изключва всякакъв пост; определено е всеки ден да употребите малко труд, за един-два часа поне, да изразходите част от енергията си, която после да набавите чрез храната – само така ще се научите да уповавате на великия закон, който движи Живота. Засега този опит не е мъчен – ще го приложите за една седмица.

Колкото по-дълбоко навлизате в Учението, толкова изпитите ви ще стават по-трудни; ще ви се дават задачи, които по няколко пъти на ден ще ви изпотяват – такъв е пътят на ученика. Привилегията за ученика се заключава в това, че той ще прекара всички мъчности и страдания съзнателно – ще знае защо и за какво идат. И вън от Школата да сте, вие пак ще прекарате тия изпитания и страдания, но няма да знаете защо ги минавате. Привилегията за окултния ученик седи в Светлината, с която той разполага. Съзнателно или несъзнателно човек трябва да мине през изпитанията и мъчнотиите в Живота – те не могат да се избегнат. Ако несъзнателно ги мине, ще се натъкне на ред противоречия; ако съзнателно ги мине, ще получи Божието благословение

и ще знае защо е трябвало да мине през тях. Така прекарал страданията, в душата на човека настъпва Радост и Мир.

Сега, като ученици на Великата Школа, вие трябва да гледате на Живота съзнателно и с приятност. При това нашата цел не е да ви лишим от страданията, но да ви научим да ги използвате. Засега страданията са най-голямото благо, което може да ви се даде в Живота; всяко страдание е на мястото си, то крие в себе си дълбок смисъл. Защо страда човек – това е една от тайните на Битието. Като дойдат страданията, всеки трябва да ги понася, без да пита защо са дошли; щом минат, тогава ще ги разбере. Христос, Великият Учител на човечеството, се подложи на най-големите страдания, каквито са съществували някога в света, без да Му се даде отговор защо страда – вместо отговор Го разпнаха на кръста, прободоха Го в гърдите, откъдето протече кръв и вода, и оставиха Той сам да намери причината на тия страдания. Като не получи никакъв отговор, Той каза: „Да бъде Твоята воля, Господи!“. Значи и Христос трябваше да мине през страдания, без да получи някакво обяснение за тях, Той трябваше да мине през този изпит. Сега вие искате, като ви се даде някакво страдание, веднага след това да дойде и обяснението на това страдание; не, обясненията на страданията идват след като ги прекарате, като минете през изпита, а до това време ще мислите. Щом се натъкнете на известно страдание, дълбоко в себе си ще си кажете: „Такава е Разумната Воля Божия! Такава е Великата Воля Божия! Такава е Волята на Безпределния Космос!“; всяко друго разяснение ще ви хвърли в грях и престъпление. Ако в момент на страдание дойде някой и ви обясни причините на това страдание, той ще ви създаде най-голямото зло.

Следователно не съжбявайте за страданията, които ви се дават; ако съжбявате за страданията, трябва да съжбявате и за Любовта, която ви се дава – закон е: след всяко страдание иде Радост, Любов. Този закон може да се опита. Колкото страданието става по-голямо, толкова повече и Любовта се увеличава; колкото страданието се намалява, толкова и Любовта се намалява – значи мярка за Любовта е

страданието. Любовта се увеличава разумно, тя постепенно приижда. Тъй щото страданието и Любовта вървят паралелно и едновременно вземат участие в съграждането на човешката душа.

Тайна молитва.

Напред в Любовта безгранична!

ИЗИСКВАНИЯ ОТ УЧЕНИКА

Шестнадесета лекция
14 юни 1922 г., сряда, София

ИЗИСКВАНИЯ ОТ УЧЕНИКА

Тайна молитва.

За следния път пишете върху темата *Скъпоценните камъни*.

Сега аз ще взема думата *ученик* в ограничен смисъл. Човек е ученик, докато учи, докато е в училище. Ученичеството е особено състояние на ума. В окултен смисъл на думата човек може да бъде ученик само докато е в контакт или връзка с Учителя си; щом изгуби или прекъсне тази връзка, той преставя да бъде ученик. За да бъде в постоянен контакт, необходимо е послушание и внимание. Човек може да бъде послушен само към Висшето, към Божественото – тук се изисква абсолютно послушание; що се отнася до нисшето, то трябва да има послушание и внимание към висшето. Следователно ученикът трябва да има абсолютно послушание към Учителя си; това послушание трябва да произтича от неговото съзнание. Преди да е отишъл при Учителя си, ученикът трябва да има послушание към Него и да Го познава; ако не Го познава, да се старае да Го познае. Ученикът трябва да разполага с такива чувства и способности, с които може да познае Учителя си.

Връзката между Учителя и ученика не е моментална – в даден момент образувана, нито пък е временна; тя е вечна и съществува от хиляди години насам. Ученикът не трябва да се разколебава от неуспехите, които може да срещне още в началото на своето ученичество. Светът, в който Учителят живее, е абсолютен и не търпи никакво невежество. Атмосферата, в която Учителят живее и се движи, е жива и който се опита неподготвен да влезе в нея, той сам се излага на смърт. Като казвам, че ученикът е изложен на смърт, имам предвид положението на рибата, която излиза от водата –

когато извадите една риба от водата и я оставите на сушата, нея естествено я очаква смърт, тя излиза от своята среда и влиза в друга, в която не може да живее. Значи учениците трябва да имат послушание и внимание към Учителя си, за да могат постепенно в тях да се развиват нови чувства и способности като благоприятна среда за възприемане на новите идеи. Тъй щото ако влезете неподготвени в атмосферата на Учителя си, ще знаете, че неизбежно ви очаква смърт. Ако искате да знаете защо трябва да умрете, обърнете се към рибата и вижте защо тя умира във въздуха – тя не е пригодена към новите условия на Живота, вследствие на което се задушаваша. Наблюдавайте как електротехниците работят с електричеството – те пипат жиците много внимателно, защото могат да получат такъв силен удар, който моментално да ги повали на земята. Знание се изисква от онзи, който работи с електричество, то не иска да знае кой е пред него – който не разбира законите на електричеството, той ще се намери на земята. И ако го питат защо постъпва така, електричеството казва: „Аз търпя около себе си хора, които знаят повече от мен – учени хора; на онези, които не знаят повече от мен, които са невежи, давам ритник на общо основание“.

При това трябва да се знае, че телата на хората могат да бъдат проводник или на електричество, или на магнетизъм; същевременно човешкият организъм може да бъде проводник и на т. нар. черно електричество и черен магнетизъм. Черното електричество и черният магнетизъм произтичат от тъмнината – това показва, че съществуват бяло електричество и бял магнетизъм, които произтичат от бялата светлина. Вземате парче магнит и приближавате към него една игла – магнитът привлича иглата. Самият магнит ли е причина за привличането – не, в магнита се крие известна сила, известен ток, който привлича. Ако този ток, или тази сила, изчезне, само по себе си желязото нищо не струва.

Също така и вие трябва да се наблюдавате, да видите какви токове, какви сили текат в душата ви. Ако свирите на някой инструмент, на пиано например, вие сте доволни, когато всички клавиши издават правилни, хармонични тонове; оба-

че ако няколко клавиша не издават правилни тонове, свиренето е дисхармонично и първата ви работа е да нагласите тези няколко клавиша да звучат хармонично. Следователно, ако и във вашата душа се яви най-малката дисхармония, вие трябва да нагласите тези жици, които звучат неправилно – тези тонове, тези жици са се отклонили от общата хармония, от хармонията на цялото. Инструментът, на който свири вашата душа, е съставен от три главни октави: октава на ума, на сърцето и на тялото; всяка една от тия октави е разделена на още три – значи вашата задача се заключава в това да видите в коя от трите октави е станало известно отклонение.

За контролиране на волята си ще ви дам следното упражнение: вземете една игла и я забодете в някоя дебела част на тялото си на дълбочина два-три милиметра. Опитайте се да видите какви състояния ще преживеете, наблюдавайте ги, за да разберете през какви колебания минава волята ви. В първия момент сте смели: вземате иглата и се готвите да я забиете някъде на ръката; щом иглата се докосне до ръката, изведнъж я вдигате – не се решавате; пак я доближите, пак я вдигате. Интересно е сега да броите колко такива колебания ще имате, докато най-после се решите да направите опита. От този опит ще проверите силата на волята си и способността да концентрирате ума си. Числото, с което определяте броя на вашите колебания, е математическа величина, която показва състоянието, в което се намира вашият организъм, и времето, необходимо за неговото тониране. Подобен опит правят и малките деца: като срещнат една река, в тях се явява желание да я прескочат; погледнат реката, вижда им се дълбока, отстъпят няколко крачки назад; засилят се, отстъпят, пак се засилят, пак отстъпят и най-после придобият нов кураж, засилят се и казват: „Ще прескоча, че каквото ще да става – или в реката, или на другия бряг!“. Щом се засилят, те минават препятствието.

Казвам: в умовете и в сърцата ви съществуват ред препятствия, които вие непременно трябва да премахнете – с това ще тонирате силите на вашия организъм. За това се изискват воля, знания, сила; с помощта на тия нови,

положителни знания вие ще измените характера си, ще го подобрите и ще можете лесно да преодолявате мъчнотиите, които се изпречат на пътя ви.

И тъй, ако човек правилно е използвал знанието си, характерът му се подобрява; ако неправилно е използвал знанието си, характерът му се влошава. В последния случай той казва: „Едно време бях по-добър, по-благороден“. Благородството всякога си остава благородство, диамантът всякога си остава диамант, златото всякога си остава злато – защо? Защото ако веднъж човек е могъл, според съществуващите за това закони, да превърне един низш елемент във висш, няма сила в света, която може да измени резултатите на това действие. Няма сила в света, която може да превърне златото в низш елемент, това може да стори самият човек, който е превърнал някой низш елемент в злато. Като знаете това, стремете се да вложите в тялото, в мозъка и в сърцето си онези възвишени и устойчиви енергии, с които Природата си служи за развитието на човека; само тези енергии са в сила да тонират, да регулират енергиите на вашия слънчев възел. Също така и симпатичната нервна система трябва да е в пълна изправност. Когато в сърцето ви проникват неприятни, горчиви чувства, ще се стремите да се освободите от тях, те оказват лошо влияние върху черния дроб, вследствие на което в него се явява известно разстройство.

Колцина от вас мислят да направят задачата, която дадох миналия път? Ще ви дам една формула, която трябва да употребите при изпълнението на тази задача. Думите, които ще изговорите, ще заместват парите, с които досега сте си служили; ще кажете: „Започвам да работя с Божествените добродетели, които живеят в мен“. Прилагайте тази формула всеки ден, докато свършите задачата си, тя ще ви бъде като пропуск; щом станете сутринта и пристъпите към задачата, изговорете тази формула в ума си тихо, никой да не ви чува. Като се отказвате временно от парите, вие напускате оръжието, с което досега сте работили, и за сметка на това оръжие трябва да поставите ново; новото ще бъде дадената формула. Значи като се отказвате от парите, започвате да работите с

Божествените добродетели като ключове за отваряне на човешките сърца – по този начин ще побеждават. За физическия човек парите са също такъв ключ: на този ще платиш, на онзи ще платиш, ще си пробиеш път. И вие като светските хора трябва да бъдете умни, досетливи, да не изпускате нито един случай да приложите Божествените добродетели.

Ще приведа един пример за един работник окултист, който изпълнявал Волята Божия по известен начин. Той отишъл да търси работа: похлопал на една врата – отказали му, похлопал на втора – също; на другия ден – пак същата история. Минали така ден, два, три, цяла седмица – няма работа. Той дошъл до отчаяние: жена, деца го чакат вкъщи, а няма какво да им занесе. Като вървял един ден по улиците, видял как едно малко момиченце паднало на земята и си счупило крака; той веднага се затичал към него, вдигнал го на ръце и се отправил към дома на детето. Попитал го къде живее, какъв е баща му, за да знае какво направление да вземе. Детето казало адреса, казало името на баща си, който бил виден фабрикант. Като занесъл детето в дома му, бащата благодарил на бедния работник и за благодарност го назначил на работа в своята фабрика. Какво показва това – детето на фабриканта било последният, и то благоприятен случай, който работникът трябвало да използва, за да намери работа; ако той не е бил буден, щеше да го пропусне. Будност се изисква от ученика, защото ако не е буден и пренебрегне една малка работа, той ще изгуби един благоприятен случай. Този случай беше за работника последен, за да намери работа, но пръв от благоприятните съчетания; само чрез този случай той можа да си намери работа, т.е. да реализира идеята си.

Мнозина мислят, че като влязат в Школата, всички пътища за реализиране на техните идеи ще се отворят; лъжат се те. Понякога за окултните ученици се създават такива големи мъчнотии, че те се намират в чудо, не знаят какво да правят и ако не познават законите, много пъти ще се обезсърчават и отчайват. Така се отчайват и пътниците по големите морета и океани: щом ги хване морската болест, те се отчайват и започват да съжбяляват защо са влезли в този па-

раход; щом мине морската болест, и отчаянието им минава. И на вас казвам: не съжалявайте, че сте влезли в Школата, бъдете смели и решителни и вървете напред. Това се отнася до онези, които са готови да следват Школата; които не са готови, те могат да излязат вън, когато пожелаят.

Като ученици на окултна школа, вие трябва да се съгласявате с процесите на Природата, а не да ги ограничавате. Вие можете да се натъкнете на процеса на чистене, на растене или на пробуждане на съзнанието; ще се спрете пред тези процеси, ще видите какво произвеждат те във вас. Ще имате самообладание, търпение да понасяте всичко онова, което Природата ви дава – например когато Природата ви подложи на процеса на чистенето, вие изживявате много неприятни чувства и сте готови да реагирате, да се борите с нея; едно трябва да знаете: Природата не търпи абсолютно никаква нечистота и затова, когато някой дойде в контакт с нея, тя го подлага на щателно чистене. Като дойдете до този процес, вие започвате да философствате: „Какво мисли Природата с това?“, едно мисли Природата – да ви изчисти. Какво мисли гладният – да намери храна и да се наяде; разликата между гладните хора се заключава само в образите, към които се стремят: един иска само хляб, друг иска хляб и месо, трети иска печена кокошка и т.н. Гладните хора се различават помежду си в мислите и желанията. Ако наблюдавате човек, който обича да яде месо, ще видите на лицето му особен цвят.

Преди години срещнах на улицата една дама от висшето общество, особено красива. На лицето си имаше воал, но всичко в нея беше приятно. Както вървеше, тя спря пред една колбасарница и изведнъж лицето ѝ придоби особен израз, яви се нещо неприятно, отблъскващо, събуди се в нея животинското естество; тя влезе в колбасарницата, купи си нещо и на излизане оттам видях на лицето ѝ предишната маска с приятно, добро впечатление. При вида на месото тя не можа да овладее своето низше естество; като си купи нещо от колбасарницата, тя задоволи в себе си низшето естество и лицето ѝ прие пак първия красив, приятен израз.

Следователно вътрешните мисли и чувства, които се крият в човека, са в състояние всеки момент да изменят израза на неговото лице. Всяка мисъл пък, от своя страна, е сложна, тя съдържа в себе си условия за сложни процеси, които пак се отразяват върху лицето на човека. Например мисълта в човека за хранене предизвиква в него ред процеси: особено ако човек е гладен, веднага в ума му изпъкват разни картини – той си представя хубава супа от пуйка или кокошка с ориз или с фиде; също така може да си представи печено прасенце с горчица или с хрян, придружено с няколко чашки шестгодишно вино вместо вода. Всичко това въодушевява гладния, той върви, представя си ту едното, ту другото и като мине покрай някоя богата гостилница, в която може да реализира своите желания, а няма пари, току въздъхне и продължи пътя си.

Преди години се срещнах във Варна с един гимназиален учител, когото бяха уволнили от служба. Той вървеше с мене и философстваше по разни въпроси. По едно време минахме покрай една малка гостилница, в която се пържеха за обед кебапчета, шишове, пържоли и т.н. Като му замириса на кебапчета, той каза: „Това е щастлив живот – да имаш пари в джоба си и когато пожелаеш, да влезеш в гостилницата и да си хапнеш от тия работи. Сега аз минавам-заминавам и не мога да вляза вътре, да си хапна едно кебапче“. Казвам: с тези кебапчета цялата философия на този учител пропадна; всичко, каквото беше говорил, рухна пред миризмата на кебапчетата. Казвам му след това: „Твоето нещастие сега е щастие за мен. Ако аз попадна в тази гостилница, ще се чувствам нещастен“.

Защо този учител изгуби философията си пред едно кебапче? Това показва, че старите навици в човека възкръсват отново, те са живи, а не мъртви. Срещате някой окултен ученик, който минава за напреднал, говори за въздържание, за постижения, но като мине покрай някоя гостилница или покрай някое кафене, изведнъж в него възкръсва желанието да си хапне малко месце или да си пийне едно кафенце, да си изпуши една цигара, да си поиграе малко на карти – това са

стари навици, които отново изпъкват в съзнанието му като изкушение; той трябва да бъде буден, скоро да се опомни и да се освободи от старите образи на миналото. Достатъчно е да поставите човека при известни условия, за да изпъкнат старите образи в съзнанието му.

Как е възможно окултен ученик да се натъква на такива противоречия? Ще отговоря на този въпрос със следния пример. Представете си една гъсеница, която се е превърнала в пеперуда, обаче е забравила да изхвърли от себе си старото съзнание на гъсеница, вследствие на което живее едновременно в двете състояния. Като изпадне в състоянието на гъсеница, започва да търси листа и се натъква на противоречие – не може да яде листа; след това тя се опомня, дохожда във второто съзнание – на пеперуда, и започва да хвърчи от цвят на цвят, да смуче сладкия сок на цветята. Докато има хобот, тя не се нуждае от листа. Също така и окултният ученик може да се спъне от своя минал живот – той ще иска да възкреси старото и ще падне в изкушение. Старото подразбира връщане към старите форми. Дойдете ли до старото, кажете си: „Това ми е непотребно, минал съм вече през тези състояния и сега търся новите условия“.

Представете си, че като ученик на Школата ви поставят на изпит да не лъжете. От миналото си вие носите слабостта да послъгвате малко; в първо време сте употребявали бялата лъжа, после – черната, и по този начин постепенно, незабелязано и за самите вас, вие сте придобили навик да лъжете. Постъпвате на работа при много строг господар. Като направите някаква погрешка, вие започвате да се колебаете, да се борите в себе си – да кажете ли истината, или не; най-после решавате да излъжете, да скриете погрешката си, за да не изгубите службата си. В това отношение вие може да изпаднете в положението на един слуга, който веднъж казал истината на господаря си, но бил наказан. По известно стечение на обстоятелствата слугата бил принуден да каже истината на господаря си, но последният, като не го разбрал, ядосал се и го наказал; тогава слугата казал на господаря си: „Чудно нещо, господарю, ти ме поставяш в противоречие – толкова

пъти досега съм те лъгал, но ти никога не си ме наказвал; днес за пръв път казах една истина и ти ме наказва. Взех да мисля в себе си защо ме наказваш – дали за истината, която ти казах, или за това, че досега все съм те лъгал“.

Казвам: същото нещо може да се случи и на вас – един път да кажете Истината и да ви накажат. Това наказание е наложено от Невидимия свят; той не наказва за това, че сте казали Истината, но за това, че досега не сте говорили Истината. Това не значи, че в съзнанието ви трябва да остане убеждението, че като говорите Истината, ще ви наказват; наказва се човек само когато не говори Истината. И обратното се случва: ако всякога сте говорили Истината, а един път само сте казали лъжа, ще ви възнаградят, но не за лъжата, а за Истината, на която до това време сте служили. Особени са наказанията и възнагражденията, които Невидимият свят налага на хората – например материалното забогатяване е особен род наказание от Невидимия свят; и наистина, като забогатее, човек постепенно започва да губи своя вътрешен мир, спокойствието си. Това не значи още, че не трябва да сте богати; богат трябва да бъде човек, но същевременно той трябва да има силен и устойчив характер.

Ученикът трябва да гледа на нещата широко, да не мисли, че всичко, каквото съществува, е само за него. Например ако се случи да минавате покрай някоя плодна градина, колкото и да желаете да си откъснете някакъв плод, нямате право да сторите това, щом господарят не е там. – *Нали всичко принадлежи на Бога?* На Бога принадлежи, но не и на вас; ако трябваше да вкусите от тия плодове, господарят щеше да бъде там и сам щеше да ви предложи няколко плода.

Преди години тръгваме с един приятел от Варна за Бургас пеш. Приятелят ми взел велосипед със себе си и го кара бавно. По едно време заваля проливен дъжд. Стигаме до Камчия, но от дъжда тя заляла едно разстояние от няколко километра. Приятелят ми носи вече велосипеда си на гръб – как ще се върви по-нататък? За да преминем реката, трябва да се събуем боси и да нагазим до колене във водата. По едно време виждаме наблизено едно ханче, спряхме там. Ханджията ни казва:

– Ето, отгоре иде един колар, конят му е много силен, колата – здрава, но той е своенравен човек, не би услужил да ви пренесе с колата си, досега никому добро не е правил.

– Ще се опитаме.

Аз се приближавам към коларя и му казвам:

– Приятелю, би ли ни направил една услуга? Както виждаш, пътят ни е през реката, а водата е много придошла. Ние можем да минем през реката, но велосипеда не можем да носим. Ако обичаш, сложи велосипеда на колата си, а ние ще вървим пеш.

– На радо сърце ще ви услужа, сложете велосипеда на колата ми. Но и вие можете да се качите на колата, аз ще ви прекарам лесно.

Казвам: който е готов да сложи велосипеда на колата си, той ще бъде готов и хората да качи; който не е готов да приеме велосипеда, той няма да бъде готов и хората да приеме. Едно нещо трябва да имате предвид: когато човек работи с Божествените закони, ще види, че в тях няма абсолютно никакво изключение. Постъпвай според тези закони и не се безпокой! Ние бяхме решили на всяка цена да минем реката, не можехме да се върнем назад; на чужда помощ не разчитаме, бяхме готови сами да носим велосипеда. Щом Невидимият свят видя нашата готовност сами да си помогнем, и колата дойде; тогава и лошият човек става добър, готов на услуги. Човек трябва да разчита на себе си; ако дойде някоя кола, това вече е привилегия, а ако никаква кола не дойде, ще вървите напред – можете да газите вода до колене, но връщане няма.

Като ученици на тази Велика Школа, вие трябва да правите ред опити, да се калите, но никой да не знае, да не подозира даже какви опити мислите да правите. Опитите ви, проявите ви трябва да бъдат естествени, да няма никаква ексцентричност в тях. В това отношение англичаните са свободни: сутрин във време на сняг или през май месец те ходят боси и никой не обръща внимание на това. Ако тези неща се правят в България, хората ще започнат да критикуват, да ги окачествяват като ексцентрични прояви. Следователно

добре е всяко упражнение да се прави така, че да не дразни другите. Важното е, че всяко упражнение има предвид да кали човека, да го доведе до положение да излезе от обикновения ред на нещата; за тази цел окултната школа предлага на учениците си съвършено нови методи за работа, излети в красиви, приятни форми.

За да успява в работата си, от ученика се изисква голяма искреност. Той трябва да бъде искрен спрямо себе си – никога да не прикрива погрешките си, нито пък да ги преувеличава или намалява. Че направил някаква погрешка, той може да си прости за това, но да не се извинява – да си прости, това подразбира съзнателно отнасяне към някоя своя погрешка; той си прощава, но със съзнание втори път да не повтаря същата погрешка. Да започнете да се извинявате, че условията били такива, че кармата ви била такава – това не е позволено; грешката е грешка, няма какво да се извинява, тя трябва да се констатира като факт и да се търси начин за изправянето ѝ. След време, когато надраснете повече и в ума ви дойдат по-светли, по-възвишени мисли, тогава вече ще разглеждате въпросите от друго становище.

За следния път пишете върху темата: *Най-силната добродетел на ученика*; всеки от вас ще помисли по този въпрос и ще напише онази добродетел на ученика, която той намира за най-силна. Някои уподобяват добродетелите на скъпоценни камъни, следователно, както описвате характерните белези на скъпоценните камъни, така могат да се описват отличителните черти и на добродетелите. По същия начин се описват отличителните белези или свойства на всички прости и сложни тела, с които химията си служи. Например отличителното свойство на водата е нейната подвижност, или неустойчивост; водата е неустойчива, за да бъдем ние устойчиви. Като казваме, че водата е неустойчива, това значи, че тя се приспособява към всички условия, добри или лоши. Друго характерно свойство на водата е способността ѝ да разтваря – тя е добър разтворител; като разтваря, тя чисти, измива телата. Същевременно водата има свойството да разхлажда, всеки е изпитал разхладителното

действие на водата през топлите, горещи дни. Това са няколко отличителни свойства на водата, които и простият човек познава – попитайте овчаря какво нещо е водата, той веднага ще ви каже. След това вече идват и другите свойства, които само учените знаят – че водата е сложно тяло, съставено от два обема водород и един обем кислород; това и ред още свойства има водата, за познаването на които се изисква по-голямо задълбочаване.

По същия начин можем да опишем свойствата на светлината например – светлината има свойството да осветява окръжаващите предмети, тя осветява пътя на човека. Водата улеснява живота, без вода няма живот – когато се създава село или град, всички гледат да изберат място, където има вода; понякога могат да дойдат порои, да завлекат къщи, говеда, хора, но въпреки това тя е благо, носител на Живота.

Като ученици, ще мислите право, за да развиете добре темата за скъпоценните камъни. Ще си спомните няколко камъка, които добре познавате, и ще изтъкнете отличителните им черти. Пишете в общи линии, но изтъкнете главно причината, поради която ги наричат *скъпоценни камъни*; после пишете защо някои камъни имат по-голяма, а други – по-малка цена. Скъпоценните камъни действат възпитателно върху човека, вследствие на което всеки желае да има такива камъни. Скъпоценният камък съдържа в себе си в кондензирано, т.е. в стъстено, състояние фина енергия. Понякога скъпоценните камъни губят своята сила, своя блясък и после отново ги придобиват; причина за това често са самите хора – от някои хора скъпоценните камъни губят своя блясък, а от други го придобиват. Следователно, като знаете няколко от свойствата на скъпоценните камъни, помислете може ли човек да бъде скъпоценен камък. Какъв скъпоценен камък желаете да бъдете? Един желае да бъде диамант, друг – рубин, трети – сапфир и т.н. Мислете добре върху темата и пишете колкото е възможно по-кратко.

Казвате: „Какво отношение имат скъпоценните камъни към нас?“. Едно трябва да знаете: всяка мисъл, всяко чувство, върху което размишлявате, оказват известно влияние върху

вас – по този начин вие се свързвате с тях. Така е от окултно гледище – всяка тема, всеки въпрос, върху който човек размишлява, оказва известно влияние върху него и го ползва дотолкова, доколкото той е могъл да се свърже с него. Той оказва известно въздействие за развиването ви. Например когато размишлявате върху най-силната добродетел на ученика, даже и да не се домогнете до нея, пак ще имате голяма полза. В какво се заключава ползата – в свързването ви с добродетелите. Някой ще пише, че най-силната добродетел на ученика е Любовта, друг – Вярата, трети – Милосърдието, четвърти – способността му да учи, и т.н.; като мисли за дадената добродетел, без да подозира, той се свързва с нея – в това именно се съдържа ползата за ученика от развиване на темите, които се дават на класа. Всички добродетели са еднакво важни и силни в смисъл, че за дадено време и за даден ученик известна добродетел оказва най-голямо влияние върху неговия характер. За войника, който отива на бойното поле, най-голяма добродетел е смелостта; за прислужника на болния най-важна добродетел е милосърдието; за ученика най-важна добродетел е послушанието; за работника – трудолюбието; за слугата – досетливостта и съобразителността. Тази черта е особено необходима за онзи слуга, който е попаднал при лош господар – той трябва да бъде толкова досетлив и съобразителен, че още отдалеч да предвижда желанията на господаря си; слугата трябва да познава господаря си, да знае как да постъпва с него.

Преди няколко дена се случи да наблюдавам постъпката на едно малко кученце. То беше доста интелигентно, съобразително кученце. Господарите му хвърлиха един кокал; в това време от съседния дом дотърча едно голямо куче, веднага се хвърли върху кокала и тозчас малкото кученце отстъпи на голямото и започна спокойно да обикаля около него, доволно, че му е отстъпило кокала. Ако малкото кученце не беше съобразило, че в случая е най-добре да отстъпи кокала, между двете кучета щеше да стане голяма схватка, от която малкото щеше да пострада. И лошият човек, лошият господар е подобен на голямото куче – дойдете ли с него в отно-

шения, които водят към схватка, отстъпете му кокала, нека гложга; този кокал може да бъде някаква служба или друга някоя материална вещ – отстъпете я, за да не пострадате. Лошият човек разполага с физическа сила в себе си; щом е физически силен, той е готов всичко да направи. В случая благоразумието изисква от човека да отстъпи – отстъпването не е страх, но пестене на време и енергия.

Сега, които от вас желаят, могат да посещават класа, като пазят хармония в отношенията си. Помнете, че всеки, който нарушава хармонията, пакости на себе си, пакости и на другите. Каквато и пакост да направите някому, първо тя има отглас, отражение във вашето съзнание; всяка крива мисъл, всяко криво чувство или всяка крива постъпка е лош, грозен образ, който се отпечатва първо в съзнанието на онзи, от когото е излязъл или от когото е направен – значи злото, лошото се излива в нехармонични, в неправилни форми или образи, а Доброто се излива в хармонични, в правилни образи. Човек сам рисува и едните, и другите образи. Виждате в една градина две круши: опитвате едната – сладка, опитвате другата – горчива. Защо е горчива – горчивината показва нейния егоистичен характер; тя е родила горчиви плодове, за да не би някой да се ползва от тях – с това тя иска да каже, че никому не дава плода си. Също така има и горчиви краставици, обаче умният човек и горчивите плодове може да използва за нещо.

Едно е важно да знае ученикът: всяка негова постъпка се хроникира; след всеки ученик вървят детективи от Бялата и от Черната ложа, които всичко записват: първите хроникират добрите мисли, чувства и постъпки на ученика, а вторите – лошите; и едните, и другите ще използват намясто вашите постъпки. Като хроникират лошите ви постъпки, детективите на Черната ложа изучават характера ви, за да могат по най-лесен и незабелязан от вас път да ви привлекат на своя страна. И едната, и другата ложа имат желание да ви привлекат на своя страна, заради което ви убеждават, че пътят, който ви предлагат, е правият и най-добрият. Най-добрият път за ученика е онзи, в който душата му се освобождава от

ония връзки, които са го спъвали в миналото и които и до днес го спъват.

При свободно време искам всеки от вас да систематизира главните мисли от тази лекция, а после всеки да извади за себе си ония важни, основни мисли, които е разбрал най-добре и от които ще може да се ползва.

Като казвам, че от ученика се изисква послушание, аз имам предвид послушанието в най-малък размер: от двадесет и четирите часа през денонощието искам да употребите само един час за послушание – половин час денем, когато сте будни, и половин час вечер, когато сте в Астралния свят, но този половин час трябва да бъдете абсолютно послушни – той ще бъде основна мярка за вашето послушание. Значи половин час, или тридесет минути, през деня ще бъдете послушни и през това време ще размишлявате върху послушанието. Този час можете да разпределите на няколко части: сутрин да употребите десет минути за послушание, на обед – десет минути и вечер – десет минути; после – десет минути преди да си легнете, десет минути, като се събудите посред нощ, и десет минути – рано сутринта, преди ставане – всичко един час.

Ако се събудите бодри и весели, това показва, че сте били послушни; ако станете уморени, с отпаднал дух, показва, че не сте били послушни, не сте били в училището, но сте били някъде вън. Това не трябва да ви обезсърчава – човек минава през всички фази, през които минава и брашното, докато стане хляб. Брашното е леко и ако го оставите вън, на открито, и най-малкият ветрец е в състояние да го раздуха. Вие вземате топла вода, слагате в нея брашното и образувате каша; досипвате още брашно, докато кашата става все по-гъста, способна за месене, събирате оттук-оттам брашното и започвате да мацкате тази каша. Тя става гъвкава, лесно се меси и вие казвате, че тестото е вече добре омесено; след това го правите на хлябове и го носите на фурната. Значи и човек първо е брашно, после – каша, след това – тесто, а най-после – хляб. Тъй щото ако сте брашно, ще знаете, че едва сте излезли от воденицата; ако сте каша, още сте в нощвите;

щом сте тесто, вече ви месят; щом станете хляб, занасят ви на фурната и вие се радвате, че можете да бъдете полезни на човечеството.

Това са положения, състояния, които човек минава през живота си; тези състояния ще го наведат на нови образи, нови мисли и идеи, които ще му дадат подтик, подем за работа. Старите решения, старите идеи ще заместите с нови, които ще ви подмладят; казано е в Писанието: „На онези, които чакат Господа, силата им ще се възобнови. Онези, които търсят пътя на Мъдростта, ще подобрят своя път“. Да изкарате добро от добрите хора – това не е голямо изкуство, но да изкарате нещо добро от лошите хора – това е изкуство; като знаете това, не се обезсърчавайте, но работете върху себе си смело и решително.

Задачите, които ви се дават, трябва да се изпълняват без съмнение и колебание; и най-малкото съмнение е спънка: достатъчно е само да помислите, че може и без дадената задача, за да се спънете. Даде ли ви се някоя задача, тя трябва да се изпълни без никакви разсъждения; щом изпълните задачата и видите резултата, тогава можете да разсъждавате колкото искате. Който иска да бъде ученик, преди всичко той трябва да приложи своята разумна воля – защо? Такъв е законът в Божествения свят – там първо се действа, а после се размишлява. В човешкия свят е тъкмо обратно – там първо трябва да се мисли, а после да се действа. Според интуицията, която е закон на Божествения свят, щом почувстваш, щом възприемеш нещо от този висок свят, ти веднага трябва да действаш, а после ще размишляваш върху последствията. Значи ако сте в Божествения свят, първо ще действате, а после ще мислите; ако сте в човешкия свят, първо ще мислите, а после ще действате. Както виждате, това са два диаметрално противоположни един на друг метода.

Изатова, като казвам, че ученикът не трябва да разсъждава, имам предвид Божествения свят – щом си в Божествения свят, първо ще действаш, а после ще мислиш; щом слезеш в човешкия свят, първо ще мислиш, а после ще действаш. Защо е така – защото когато ние действаме, Бог мисли; когато

ние мислим, Бог действа. Как постъпва инженерът – първо обмисля плана на къщата, съобразява се с ред положения: средства, материал, местоположение; после той съставя плана и след това вече го прилага, действа по готовия план. Значи кажеш ли, че първо ще мислиш, ти си в човешкия свят; кажеш ли, че първо ще действаш, ти си в Божествения свят. По метода, който прилагате, ще познавате в кой свят се намирате. Ако разбъркате методите, ще сгрешите: ако влезете в Божествения свят и първо мислите, а после действате, ще сгрешите; ако влезете в човешкия свят и първо действате, а после мислите, пак ще сгрешите. Методите на тия два свята коренно се различават; те са строго определени, вследствие на което никакво разместване не може да става.

И тъй, ще мислите и ще действате; ще действате и ще мислите.

Тайна молитва.

СКЪПОЦЕННИТЕ КАМЪНИ

Седемнадесета лекция
21 юни 1922 г., сряда, София

СКЪПОЦЕННИТЕ КАМЪНИ

Тайна молитва.

Четоха се работите върху темата: *Скъпоценните камъни*.

При написване на тази тема вие сте се спрели повече на външната страна на скъпоценните камъни. Да разглеждате един въпрос само външно, то е все едно да приемете една храна в стомаха си без разположение към нея или без усещане за глад. Значи главният импулс, главният стимул при храненето се заключава в приятността, която човек изпитва при дъвченето, при възприемането на храната от стомаха; не се ли събуждат чувства на приятност, на разположение към дадена храна, човек няма желание да яде. Ако приема храна без разположение към нея, човек няма да има никакви резултати.

Като говорим за скъпоценните камъни, ние подразбираме ума на човека, защото само интелигентният човек може да говори на тази тема; само високоинтелигентният, благородният и добродетелният човек могат да говорят за скъпоценните камъни и да правят разлика между един или друг скъпоценен камък.

Бих желал да се спрете върху дванадесетте главни скъпоценни камъка и да направите един микроскопичен опит с тях. Опитът е следният: когато имате някаква неприятност, била тя от физически, от сърдечен или от умствен характер, започнете мислено да си представяте дванадесетте скъпоценни камъка в ума си; започнете от най-простия и отивайте постепенно към най-хубавия и скъпия от тях и следете при кой камък неприятността ви ще изчезне. Като прекарвате тия камъни през ума си, същевременно ги свързвайте с добродетелите, които всеки от тях изразява; при това положение

ние всеки камък може да въздейства благоприятно върху човека и да смени състоянието му.

Добродетелта не се изразява чрез цвета – ако някоя мома е розова, с червени страни, това не показва още, че тя има Любов; ако момата си слага червило или се облича в розова рокля, това още не означава Любов; ако някой обича синия цвят, това още не показва, че той носи Истината в себе си. Мислите ли, че любовта на човека към някой цвят показва, че той носи в себе си добродетелта, която е свързана с този цвят, вие изпадате в големи грешки – цветът е само пасивен израз на дадена добродетел, но за да стане активна, тази добродетел трябва да мине през центровете или през фокусите на ума. Превръщане на добродетелите се изисква. Всеки цвят има известна стойност и цена само тогава, когато е минал през човешкия ум и се е съсредоточил в известен център, тъй щото за да разберете смисъла и значението на скъпоценните камъни, вие трябва да ги проучите. Нищо не се постига лесно; работа, усилие, труд се изисква от всички.

Представете си, че някой ден ви нападне апатия, леност, не искате да учите, готови сте да се откажете от убежденията си и решавате да тръгнете в широкия път; друг ден изживявате съмнения, колебания – дали сте в Правия път, или не; трети ден преживявате ред отрицателни чувства на завист, омраза, вътрешен страх и т.н. Започвате да търсите причината на тия състояния, но не можете да я намерите. Няма защо да търсите причината, но прекарайте скъпоценните камъни през ума си и ще видите какви резултати ще имате. Някога опитът ви ще излезе сполучлив, а някога няма да сполучите, но това да не ви обезсърчава; правете този опит, докато най-после придобиете някакви резултати и като придобиете резултати, тогава ще ви говоря върху законите, които действат чрез скъпоценните камъни. Някога скъпоценните камъни са били прости, обикновени камъни, но след време са претърпели известно трансформиране и са дошли до положението, в което днес ги виждаме – например диамантът някога е бил обикновен въглен, но чрез ред процеси с течение на вековете той се е превърнал в по-високо състояние, видоизменил се

е от нисша във висша форма; като въглен той е бил черен, а като диамант е станал безцветен, със способност да пречупва слънчевите лъчи.

Окултната наука, която сега изучавате, си служи със скъпоценните камъни като метод за трансформиране на неприятностите, на каквито и вие често ще се натъквате. Скъпоценните камъни могат да ви послужат като опорна точка в живота, който минавате на физическия свят. Опитите, които ви давам, не трябва да ви отнемат всичкото време, но само онова, което не знаете как да използвате. Един малък опит е посадждане на малко семенце в земята. Опитите, които ви давам, са малки, за да запълнят свободното ви време; като малки, те ще бъдат приятни и ще ви наведат на ред добри мисли и чувства по отношение на физическия свят, в който живеете и който добре трябва да познавате.

ПРОЯВИ НА СЪЗНАНИЕТО

Осемнадесета лекция
28 юни 1922 г., сряда, София

ПРОЯВИ НА СЪЗНАНИЕТО

Тайна молитва.

Четоха се работите върху темата *Най-силната добродетел на ученика*.

За следния път пишете върху темата *Най-силната черта на светлината*. Като пишете върху тази тема, имайте предвид онази черта на светлината, която изпъква първа; всяка друга черта, която се явява след първата, е по-слаба. Забележете – когато отивате на някое лозе, първите гроздове, които са най-узрели, най-сладки, говорят за силата на самата лоза; лоза, на която намирате само ягорида, кисело, неузряло грозде, е слаба – тя няма условия в себе си да развива своите плодове. Значи всяко нещо, което се проявява първо, и то в завършена, развита форма, е най-силно; щом се яви последно, в незавършена форма, то е най-слабо. Същия закон ще спазвате и по отношение на добродетелите – всяко нещо, което се явява първо в душата на човека, е най-силно; всяко нещо, което се явява последно в душата му, е най-слабо. И затова, като развивате някакъв въпрос, първо спрете вниманието си върху реалната страна на въпроса, която изпъква на първо място, а после върху отвлечената, която е най-слабата му страна.

Сега, като още млади, вие трябва да се пазите да не се натъквате на известни примамки в живота, които могат да ви спънат. Има примамки в света, подобни на ония, които изобретателите поставят на хората – като искат да ги заинтересуват със своите изобретения, те започват да им говорят: „Знаете ли каква полза допринасят нашите изобретения? Като се приложат в живота, те ще направят големи преобразувания, те ще помогнат на културата и т.н.“. Изобретението го няма налице, а те говорят за него; казвам: как може да се

препоръчва едно изобретение, което още не е родено? Всяко изобретение е на мястото си, когато се прояви. Ето защо вие трябва да мислите върху нещата – например размишлявайте върху най-силната черта на водата, върху най-силната черта на огъня и т.н. Според вас коя е най-силната черта на огъня? – *Огънят топли*. Коя е най-силната черта на Любовта?

Често хората изпадат в противоречия, които не могат да разрешат, в такива противоречия се намирате и вие. Например ако ви запитат коя е най-силната черта на човешкия език, вие ще се намерите в противоречие, не знаете как да отговорите – защо? Защото езикът има няколко служби: първата служба е да помага за слизането на храните и водата в стомаха, втората му служба е вкусването – езикът опитва вкуса на храните, третата му служба е да говори. Коя от службите на езика е дадена най-напред? Първата. И наистина, за да поддържа живота си, човек първо си служи с езика – с него той препраща храната в стомаха. Значи за да говори, човек първо трябва да се е нахранил. Човек първо приема храната си, после я вкусува и след това започва да говори, т.е. да се произнася за нея. Трите физически служби на езика съответстват на други служби в по-горни светове: първата служба на езика при храненето е на физическия свят, втората служба – вкусването – е на Духовния свят, третата служба – говорът – на Божествения свят.

И Любовта има разни прояви. Казва се, че Любовта изисква жертви; към кой свят се отнася жертвата, самопожертването? Кой може да се самопожертва – умният човек може да се самопожертва, а не глупавият; следователно жертвата се отнася към Ангелския свят. Когато глупавият се жертва, той изпада в положението на пеперудите, които летят вечер около запалените лампи и изгарят – това е несъзнателна жертва. Разумната жертва е достойние само на умния човек – значи само умният, интелигентният човек може да се жертва. Вие ще възразите, че и без да е умен, човек пак може да се жертва – когато види, че някой се дави в морето, той ще се хвърли във водата с риск да се удави, но ще се опита да спаси давящия се; не, само умният човек, който има интуиция, може

да се хвърли във водата да спасява някого. Знаете ли коя е силната черта на Любовта на физическия свят? Най-силната черта на Любовта на физическия свят е движението; следователно където има голямо движение, там има и голяма Любов. Коя е най-силната черта на Любовта в Астралния свят – чувстването. Коя е най-силната черта на Любовта в Умствения свят – мисълта, процесът на мисленето. Коя е най-силната черта на Любовта в Причинния свят – причините; Любовта на човека, който живее в Причинния свят, е твърда, неизменна – за такъв човек важи поговорката: „Дадена дума, хвърлен камък“. Жертвата е в Причинния свят, може да се жертва само онзи, който живее или поне който от време на време прониква в Причинния свят. Може да се жертва само онзи, който има какво да жертва; който живее в Причинния свят, само той има какво да жертва. Докато живее само на физическия свят, човек нищо не може да жертва, той не разполага още с нищо; богатството на човека е в Причинния свят, затова там има какво да се жертва.

Всички трябва да имате по една тетрадка, в която да пишете темите си. Всяка тема има нещо отличително в себе си и като я разработите, тя ще внесе една нова идея в ума ви. Всяка тема представлява нота от дадена гама; като свържете всички теми в едно, ще образувате цяла музикална пиеса.

Обърнете внимание върху следното нещо: ако вашето ограничено съзнание преодолява над всичко във вас, то ще спъне вашия прогрес, ще спъне цялото ви развитие. Това лесно може да проверите – как? Ако наблюдавате развитието на детето, ще видите, че то расте и се развива правилно благодарение на това, че съзнанието му не е заето с мисълта дали расте, как расте и т.н.; обаче ако успеете да обхванете съзнанието му с мисълта, че то трябва да расте и да се развива бързо, неговото растение ще спре. Следователно, ако и вие като малкото дете започнете да живеете с мисълта за вашето растение, ще се спънете. Едно се иска от вас: да пожелаете да растете и след това да престанете вече да мислите за растенето – защо? Защото растенето е Божествен процес, който не зависи от вас, вие не можете сами да се заставите да растете.

Искате ли да растете, отстранете далеч от себе си временно, ограниченото си съзнание и оставете душата си свободно да се развива; вложете във вашето подсъзнание и свръхсъзнание желанието си да растете и не мислете повече върху него – ще видите, че след известно време ще имате резултат.

Съвременните хора се спъват в развитието си благодарение на известни прояви, които стават в тях преждевременно, преди да са дошли до съответното развитие – например мнозина, преди още да са влезли в Школата, са имали видения, сънища, светлини и си казват: „Нека влезем в Школата, да придобием там повече знания“; обаче докато се ръководят от това ограничено съзнание, те ще изгубят и онова знание, което са имали до това време. Правилно е да запазят знанието си, защото знанието, което естествено са придобили отвън, не е в разрез с това, което ще придобият в Школата; вън или вътре, Школата е една.

Преди всичко вие трябва да се стремите към Свобода – да бъдете свободни по дух, по душа, по ум и по сърце. Ако имате неуспех в нещо, това да не ви обезсърчава – неуспехът е добър признак. Вие знаете колко трудно се достигат нещата по закона на еволюцията. Знаете ли през какви изпитания трябва да мине волът, докато дойде до положението на човек? Ако рече да опише своята история на развитие и нарече този път *царски, златен път*, той не предава истината – колко пъти са драли кожата му, колко ниви е изорал, колко пъти е бил боден с остен! През големи изпитания и страдания е минал и ще мине, докато стигне положението на човека. Ако искате да минете от сегашното си положение в по-горно, и вие ще изпитате големи нещастия и страдания – законът е такъв. Не си правете илюзии, че лесно можете да еволюирате; ако някой ви каже, че можете да стигнете царския път без изпитания и страдания, той не говори истината. Това не значи, че сами трябва да си създавате изпитания, но веднъж създадени, вие не можете да ги избегнете. Бъдете смели и решителни и приемоте страданията както се дават.

Мнозина от вас искат да имат видения, да имат духовни опитности; това желание е намясто, но за да се удовлетвори,

нужни са условия за него. Ако посадите едно малко цвете в саксийка, за да се развива добре, вие трябва да му сложите добра пръст и редовно да го поливате, иначе то в скоро време ще изсъхне – такова нещо представляват и центровете, чрез които човек влиза в контакт с Духовния свят. Духовните опитности изискват условия за своята проява – например за да бъде ясновидец, човек трябва да има широко чело – въображението в него трябва да бъде добре развито. Тъй щото за да развие в себе си ясновидски способности, човек трябва да бъде в контакт с хора, в които тези способности са добре развити – по този начин тези сили оказват въздействие върху ония хора, в които съответните центрове не са още развити. Ученик, който има стремеж към музика, трябва да търси хора с добре развити музикални способности; който обича рисуване, той пък ще дружи с художници; писателят ще търси писатели, свещеникът ще търси свещеници, ученикът – ученици. Вие, като окултни ученици, ще търсите учени хора, които знаят повече от вас. Преди да се стремите към видения, трябва да развивате в себе си безстрашие, но не нахалство; някой е нахален, натрапва се и мисли, че е безстрашлив – безстрашието е качество на разумния човек.

Сега ще ви дам един малък опит за една седмица: всяка сутрин и вечер четете 3-та глава от Евангелието на Йоан, от 1-ви до 13-и стих включително, като размишлявате върху разговора, който се е водил между Христа и Никодим⁹; като размишлявате, постарайте се да възстановите разговора не само както е написан, но и с ония подробности, които не са изнесени, а се четат между редовете. Като размишлявате върху тези стихове, в ума ви ще изпъкнат нови образи, нови мисли и идеи. Никодим е седял при Христа с часове, през което време се е водил дълъг разговор; ако бихте могли да възпроизведете поне една стотна част от тази беседа, щяхте да придобиете много нещо. Ако съзнанието ви е будно, ще можете да се свържете с миналото и лесно ще възпроизведете разговора на Христа с Никодим; ако не успеете да възпроизведете този разговор, все пак ще придобиете нещо. Колкото и да е несполучлив опитът, не се обезсърчавайте.

Който е живял във времето на Христа, той ще може да се върне в миналото и ще възстанови целия разговор, а ако не е живял по това време, съзнанието му ще бъде затворено и нищо няма да си спомни. Като размишлявате сутрин и вечер по десет минути върху тези стихове, в душата ви ще настане мир, вътрешно спокойствие.

Учениците се оплакват от мъчнотии, от трудности. Докато между вас не се създаде магнетична атмосфера, вие всякога ще имате мъчнотии; такава атмосфера, такава аура между вас още не съществува. Щом се създаде, вие ще я почувствате – как? Ще се въодушевите, умовете ви ще просветнат и ще се родят нови мисли, нови идеи; вечер ще си лягате доволни, разположени, а сутрин ще ставате бодри, с нови стремежи, с нови мисли и желания към Великото, към Възвишеното. А сега лягате измъчени, ставате измъчени и казвате: „Изгубих и това, което имах“ – защо става това? Защото и вие като някой търговец влагате всичкия си капитал в стока, без да отделите някаква сума настрани. Имате стока, но не можете да я продадете, не можете да посрещнете всекидневните си нужди; това състояние помрачава съзнанието ви и вие страдате, съмнявате се и казвате: „Защо трябваше да влизам в това предприятие? По-добре щеше да бъде да седях настрани“. Ако работите ви вървят добре, ще бъдете доволни, че сте влезли в предприятието. Някои пък предпочитат да не влязат, макар нищо да не печелят – те ще бъдат доволни, че поне нищо не губят. Според мен това не е философия; докато живеете, вие трябва или да печелите, или да губите – в Живота печалбата и загубата вървят заедно – след всяка печалба иде загуба и след всяка загуба иде печалба. Загубите и печалбите могат да бъдат случайни, а могат да бъдат и съзнателни.

За следния път пишете върху темата: *Службата на човешкия палец*; намерете книги, в които е писано по този въпрос, и четете писаното. Вие трябва да проучите вашия палец – дали стърчи нагоре, или пада ниско, дали е къс, или дълъг, дали е добре оформен, или не. Като проучите въпроса, напишете най-много двадесет реда. Учете се да пишете кратко,

ясно и идейно и каквото напишете, да представлява малка скица. Всяка идея представлява едно семе; събирайте такива семена в торбите си и като дойде време, посадвайте ги.

Много от вас работят, учат, но въпреки това мислят, че нищо не са постигнали; докато мислят така, те имат условия да придобиват – това показва, че те искат да учат. Когато някой влезе в училището и мисли, че нищо не знае, той има възможност да учи, да напредва; той казва: „Сега съзнавам, че нищо не зная. Доволен съм, че влязох в училището“ – това значи пробуждане на съзнанието. След това този ученик ще пожелае да попълни празнините на своите знания. Ето защо, когато някой съзнава, че е изгубил нещо, в него ще се яви желание да спечели нещо.

Следната тема, която ще ви дам, ще бъде върху въпроса: *Високи и ниски хора и техните отличителни черти*. Сега може да не знаете нищо по този въпрос, но като мислите върху него през седмицата, както и по въпроса за палеца, все ще напишете нещо, ще дойдат някои мисли в ума ви. Високият човек внася една идея в ума на хората, а ниският – друга. За ниските хора турците казват, че са беля на Бога – късият човек е белялия човек; за високите хора казват, че те стават само за оси. Обаче това се отнася за крайните типове – за много високите и за много ниските хора. Ако високият човек има тесни рамене, тогава и височината му трябва да е в съотношение с всички части на организма; ако късият има широки рамене, и за него може да се каже същото.

Ще направя една аналогия, с която ще си послужа за обяснение на въпроса защо едни хора са високи, а други – ниски. Често наблюдавам цветята в градината и забелязвам, че някои от тях, например ружата, когато са на север, израстват по-високо, отколкото тези, които са посадени на юг; тези, които са посадени на север, растат нависоко, защото се стремят да видят Слънцето. По същия начин може да се обясни защо едни хора са високи, а други – ниски: високите хора растат на север, където няма толкова Слънце, и за да видят Слънцето, те се стремят да растат нагоре. Тази е причината, поради която борове растат нависоко. Значи

високият човек е расъл при неблагоприятни условия, при отсъствие на Слънце, а при изобилна влага; ниският е расъл нашироко, при много Слънце, но при отсъствие на влага. Това е материално, външно, а не идейно различие между високия и ниския човек. Обаче има и ред физиологични причини, които са помогнали за растежа на човека.

Като ученици на Великата Школа, не мислете, че тя влиза в противоречие с общия, с целокупния Живот – напротив, тази Школа разрешава всички противоречия в Живота. Противоречията сами по себе си ще се разрешат, но и вие трябва да работите, да не чакате всичко наготово да се разреши. Вашият прогрес зависи и от кармата ви – които имат по-тежка карма, те ще имат по-големи мъчности, по-големи спънки, вследствие на което ще еволюират по-бавно. Някой ден сте весел, доволен от себе си, че сте постигнал нещо, и току-виж – дошъл някой от кредиторите ви и ви ограбил; и след това отново трябва да събирате материали, инструменти, да работите, за да дойдете до същия резултат. Онези пък, на които кармата е по-лека, ще еволюират по-бързо.

За да вървите добре, всеки от вас трябва да знае своята най-слаба черта и да работи върху нея, да я развива, защото тя е вратата, през която влизат неприятелите му. Например някой има слабост да се хвали. Дадат му нещо или кажат му нещо хубаво, което не трябва да съобщава никому; понеже обича да се хвали, той не може да търпи, ще каже на приятеля си: „Ще ти кажа нещо, но никому да не го съобщаваш“; той пък го каже на друг свой приятел, последният – на свой приятел и така се разчува навсякъде. Кажат ли ви веднъж да не разгласявате нещо, ще мълчите, докато ви позволят да говорите. Друг някой има слабост да желае много неща, вследствие на което става разсеян; той едновременно желае да стане философ, учен, поет, музикант, художник, държавник, но в нищо не успява. Щом имате много желания, оставете ги настрана, заемете се да реализирате само едно от тях; щом реализирате едното, пристъпете към второто, после към третото и т.н. Речете ли да реализирате едновременно всички, ще разпилеете ума си, ще изхабите чувствата си, ще изгубите времето си и нищо няма да постигнете.

Едно трябва да знаете: колкото и да мислите върху въпросите, всички не можете да имате еднакви резултати, защото в някои въображението е слабо развито, в други – разсъдъкът, в трети – вярата, в четвърти – надеждата, в пети – наблюдателните способности, в шести – благоговението, самоуважението, приятелството и т.н. Като ученици на тази Школа, добре е да измерите челата си на широчина и височина, носовете си, брадите си и след като работите една година върху умствените си способности или върху брадата си, като изразител на волята, пак ще ги измерите, за да видите има ли поне микроскопично изменение – и най-малкото изменение показва, че сте работили; иначе ще извадите заключение, че нищо не сте работили през цялата година. Добре е всеки от вас да нарисува челото, носа и брадата си в точните им размери и след една година пак да ги измери, за да види какво е придобил. Обаче ако се безпокоите и тревожите, нищо няма да постигнете.

За да постигнете нещо, за да имате известни резултати, от вас се изисква концентриране на мисълта; за тази цел вие трябва да изучавате закона на концентрирането, да трансформирате окултните сили, да развивате своите умствени и духовни центрове – само при това положение можете да очаквате известни постижения. Каквито и резултати да имате, не се обезсърчавайте. И челото ви може да се повдигне, и носът ви може да се продължи, и брадата ви може да се оформи – всичко можете да постигнете; няма нещо, което човек не може да постигне или да подобри в себе си.

Ученикът трябва да работи, да развива търпение. Как ще развива търпение? Ето един метод: когато не сте разположени и видите на лицето си някаква дисхармонична черта, вземете огледалото и се гледайте в него около десет минути, докато определите в коя част на лицето се намира тази черта; повече от десет минути не се гледайте в очите, защото можете да заспите. Докато се гледате, вие можете да си кажете: „Ти трябва да се поправиш!“; задръжте в ума си тази отрицателна черта на лицето и след малко ще видите, че чрез внушение тази черта се е изменила. Този метод е

мъчен, но мнозина могат да го употребят и да имат добър резултат. Ако при гледане в огледало очите ви започват да сълзят, това показва, че нервната ви система е слаба; когато очите ви престанат да сълзят или изобщо не сълзят, това показва, че нервната ви система започва да укрепва или пък не се нуждае от такова закрепване. В първо време гледайте минута-две в очите си, без да мигате и забравете, че искате да си въздействате – така ще видите, че всяко нещо става на свой ред, неочаквано за самите вас, но не изведнъж, а постепенно.

Тайна молитва.

ПОЛОЖИТЕЛНИ И ОТРИЦАТЕЛНИ СИЛИ

Деветнадесета лекция
5 юли 1922 г., сряда, Чамкория

ПОЛОЖИТЕЛНИ И ОТРИЦАТЕЛНИ СИЛИ

Тайна молитва.

Прочетоха се работите върху темата *Най-силната черта на светлината*.

По-нататък пишете върху темата *Предназначението на човешкото сърце*.

Когато писахте темата за светлината, без да искате, в ума ви се създадох условия да мислите и за тъмнината като контраст на Светлината. И наистина, ако тъмнината не съществуваше, можеше ли да става въпрос за растене на телата на физическия свят – Светлината и тъмнината на физическия свят са две състояния, чрез които душата се проявява. Като се ограничава, душата започва да се познава в тъмнината; тъмнината е процес на ограничаване, а Светлината – процес на познаване на Бога, познаване на Любовта. Без Светлина Любовта не може да се познае.

И тъй, най-силната черта на Светлината е познаване на Бога, познаване на Любовта – вмъкнете тази мисъл в резюмето, което ще направите от темите за светлината. Светлината е процес на Умствения свят; когато Умственият свят се разкрива пред очите на човека, едновременно с него се разкриват формите, както и съдържанието и смисълът на тия форми – по този начин човек дохожда до Първата Причина, до Любовта. Който иска правилно да расте и да се развива, той трябва психологически да свързва Светлината с процеса на познаване на Любовта. Следователно всички състояния, които произвеждат дисхармония в човешката душа, спадат към областта на тъмнината, тъмнината ограничава човека, а всяко състояние, което произвежда хармония в човешката душа, спада към областта на Светлината.

Ако попаднете в метафизиката, там другояче разглеждат Светлината и тъмнината; твърденията на метафизиката ще създадат във вас големи противоречия. Метафизиците, както и крайните окултисти, поддържат мисълта, че Абсолютната светлина е Абсолютен мрак и когато Бог е рекъл: „Да бъде виделина!“, с това Той е създал първото ограничение. Значи когато Абсолютният мрак се ограничи в себе си, той произвежда Виделина, която тъмнината не е в състояние да обземе. Питам кое е първото ограничение на човека – жертвата е първото ограничение на човека, следователно, когато се реши да пожертва нещо, човек произвежда Светлина в себе си. Затова е необходима жертвата. Когато човек пожертва нещо, настанва вече първият ден на Светлината в неговата душа. Бог каза: „Да бъде виделина!“ и стана Виделина. Когато в човека настане Виделина с цел да разграничи в него Светлината от тъмнината, той е извършил жертвата правилно; ако в човека не се яви никаква Светлина и тъмнина, и жертвата не е направена или ако е направена, има някаква неправилност в нея. Когато Христос казва за Себе Си „Аз Съм виделина на света“, тази Виделина, тази Светлина се произведе от самопожертването, което Христос направи. Тъй щото който иска да произведе Светлина в себе си, той трябва да се самопожертва – Светлината е свързана с акт на жертва.

При сегашната еволюция светлината във физическия свят има четири различни посоки, които се определят от четири вида вълни с различна гъстота. Онези вълни, които имат по-голяма гъстота, образуват задната част на човешкия мозък. У животните тежестта на мозъка, т.е. най-голямата гъстота на мозъка, е зад ушите, вследствие на което те са принудени да ходят на четири крака; у растенията тежестта е долу в корените, вследствие на което те са принудени да бъдат заровени в земята с главата надолу и по този начин да пазят равновесие; у човека тежестта на мозъка е отпред, пред ушите, вследствие на което е принуден да се изправи на два крака – само така може да пази равновесие. Значи трите направления, или посоки, на Светлината са създали досега три течения в мозъка на живите същества, които пък са про-

извели три различни положения, необходими за запазване на равновесието в тях: растенията са се обърнали с главата надолу, животните са застанали на четири крака, а хората са се изправили на два крака. Сега иде четвъртото направление на Светлината, което образува онова течение на сили, нужно за създаване на Духовното тяло на човека – това тяло се отнася към Висшия, към свръхчувствения свят.

Следователно, когато Светлината действа в човека по четири различни направления – отзад, отпред, навътре и нагоре, образува се един кръст. И сега, за да познаете в кое от тия четири направления Светлината е най-силна, ще начертаете този кръст. От дължината на четирите линии, които образуват кръста, се съди за силата на Светлината. Ако западната част на кръста е по-силно развита, т.е. по-дълга, това показва, че животинското естество в човека има надмощие над другите сили; ако долната част на кръста е по-дълга, това показва, че растителните стремежи в човека са по-развити; ако източната част на кръста е по-дълга, това показва, че човешките способности и чувства в човека са развити повече от другите; и най-после, ако горната част на кръста е най-дълга, това показва, че Божественото в човека взима надмощие. Ако спуснете една отвесна плоскост в човека от горе до долу, успоредна с цялото му тяло, той се разделя на две части: задната част представлява лявата пътека на неговото движение, а предната част, успоредна на лицето му, представлява дясната пътека на неговото движение. Ако спуснете друга плоскост – от запад към изток, имате друго деление, при което дясната част на мозъка представлява правия, десния път, а лявата част на мозъка – левия, широкия път. В принципен смисъл казано, левият път означава стремежа на човешката душа, а десният път – действията на човека. И наистина, в правия, в десния път върви само онзи, който действа, а в широкия, в левия път върви само онзи, който не действа още, а само се стреми. Това са двата пътя, по които съвременните хора вървят.

Като говорим за влияние и надмощие на растителни и животински сили и стремежи в човека, имаме предвид пър-

вите прояви на съзнанието и подсъзнанието. Под думата *животинско влияние* разбираме първите прояви на съзнанието, а под *растително влияние* разбираме първите прояви на подсъзнанието. Когато в мозъка или в целия организъм на човека се събере известна енергия повече, отколкото трябва, тя създава в него ред дисхармонични състояния – например когато слепоочните области в човека са силно развити, на тях по развитие отговарят устните; значи между слепоочните области и устните на човека има известно съотношение – колкото повече се развиват слепоочните области, толкова и устните стават по-дебели. Това се забелязва особено много в хора, на които носът е близо до устните – понеже носът е свързан с обонянието, при всяко помиришване на хубаво ядене чрез носа става прилив на кръвта в устните, вследствие на което те стават по-дебели.

Изобщо всички части, всички центрове на мозъка оказват влияние върху специални удове на човешкия организъм, като хвърлят известен отпечатък върху тях. Например когато центърът на Надеждата в някой човек е добре развит, той оказва влияние върху два специални мускула на неговото лице; при силно развита Надежда в човека ъгълът на устата е завит малко нагоре, а не надолу. Следователно мозъчните центрове оказват влияние в две направления – те създават или прави, или криви линии; понякога те образуват и вдлъбнати ъгли. Изобщо линиите вървят в две направления: нагоре или надолу – когато човек е тъжен, ъглите на устата му се спускат надолу, т.е. теченията в него са или растителни, или животински; щом ъглите на устата са насочени нагоре, човек става весел – тогава в него преобладават човешкото и Божественото състояния.

И затова, като окултни ученици, трябва да правите ред опити, изследвания, да изучавате различните състояния – положителни и отрицателни, през които минавате. Когато сте неразположени, направете опит да отделите това състояние от съзнанието си и да го изследвате като обект, който няма нищо общо с вас: подложете го на критика, за да видите причините и последствията на това състояние. Докато не

направите няколко такива опита, при всяко подобно неразположение вие ще мислите, че това състояние е ваше, че е свързано със съзнанието ви и по никой начин не можете да го отделите от себе си, вследствие на което се намирате под неговия тормоз. Не, вие можете да го отделите от съзнанието си, както можете да отделите дяволския нокът от себе си. Че изваждането му щяло да ви причини известна болка – нищо от това, изтеглете го от крака си!

Когато човек е чрезмерно страхлив, честолюбив и със слаба надежда, той е песимист. Страхът създава във въображението на човека образи на препятствия, на спънки, които той не може да преодолее; едновременно със страха в него изпъква честолюбието му – че той не може да се повдигне, че остава назад от всички хора; слабата му надежда пък го обезсърчава и той изпада в мрачно състояние, в песимизъм; песимизмът пък ражда в него ред отрицателни качества – лукавство, хитрост, завист, омраза. Ще питате защо се е явил страхът в света. В животинското царство страхът е на мястото си, там той е един от великите закони, там той е достигнал до съвършенство. Когато някое животно е много страхливо, това показва, че правото не е на негова страна, това животно трябва да разчита на краката си; на слабия в животинското царство казват: „Теб законът не те закриля, нито може да те избави, затова развивай краката си – те да са дълги, за да разчиташ на тях“. Страхът в животните е равносилен на съвестта у хората – значи в човека страхът се замества със съвестта. Когато страхът дойде в човека, в него се събуждат всички отрицателни качества на миналото, които не го радват; затова дойде ли страхът в човека, той веднага трябва да го замени със съвестта. Щом превърнете страха в съвест, веднага ще дойде разумът, разсъдъкът – при това положение вече може да се говори за право.

И тъй, всеки трябва да работи върху себе си съзнателно, да отделя своите състояния едно от друго и да ги изучава. Дойде ли ви някакво скръбно състояние и не искате да живеете, отделете това състояние от съзнанието си и го разгледайте обективно: защо е дошло при вас, колко време

ще трае и т.н.; като го отделите от себе си, ще видите, че това не сте вие, това състояние ви е чуждо. Хората много лесно се поддават на чужди мисли, възприемат чужди състояния и като не познават законите, страдат, измъчват се. Чрез внушение, чрез хипнотизиране някои хора възприемат от хипнотизатора много мисли, които после реализират като свои; след като изпълнят внушената от хипнотизатора мисъл, едва тогава разбират, че са били под чуждо влияние. Чрез хипнотизма могат да се обяснят много убийства и самоубийства, които се вършат в света. Случва се, че някой човек, който в миналото си е бил в някаква школа, чрез внушение е възприел от учителя си известна мисъл, добра или лоша, и едва сега я реализира; при такива случаи този човек сам се чуди как е станало, че се е изменил толкова много. Срещате един добър, честен човек, познавате го добре, разчитате на него, но изведнъж той се променя, започва да обира хората, да ги изнудва – чудите се какво е станало с този човек, че се е изменил толкова много; след две-три години го срещате, живее пак честен, почтен живот – изменил се е, върнал се е в първото си състояние. Какви са тези резки промени, които стават с него?

Сега, като ученици на Великата Школа, всички ще работите, за да изправите тези състояния в себе си, т.е. по-право – да се освободите от тях; значи предстои ви грамадна работа на изправяне. Школата има за цел да ви даде такива знания, чрез които по разумен начин да изправите погрешките на своето минало. Щом дойдете до някое хипнотично състояние на миналото, ще се върнете назад и по обратен път ще го изправите – ще правите обратни паси на тия, с които са ви хипнотизирали. Обикновено хипнотизаторите на Черната лежа правят паси отгоре надолу. Днес много хора се мият по същия начин – те мият лицето си например отгоре надолу, като затварят очите си, с което искат да кажат: „Не струва да бъде човек с отворени очи“. Да, когато влиза в материалния свят, добре е очите на човека да са затворени, но когато влиза в Школата да учи, там очите му трябва да бъдат отворени. Като ученик той трябва да прави движения, т.е. паси,

настрани, обратно на тия от Черната лежа. Когато мокрите косата си, правете пак същите движения – отдолу нагоре, а не обратно.

Всяко движение, което правите, има свой дълбок смисъл и оказва влияние върху вас. Каквито движения правите, наблюдавайте как се отразяват те върху вас, какви състояния произвеждат; някои движения се отразяват върху вас приятно, а някои – неприятно. Следете тези движения и ги изучавайте, но гледайте да не изпаднете в друга крайност – да започнете да се страхувате дали да направите някакво движение, или не.

Когато искате да тонирате ума си, направете мислено едно движение отдолу нагоре, по еволюционен път. Започнете първо да мислите за растенията, после за животните, след това – за хората и най-после – за Бога, за Съществата от Божествения свят; по този начин ще изпитате един подем на Духа, едно възходящо състояние. Ако правите обратното движение, т.е. започвате от Божествения свят и постепенно слизате към човешкия, животинския и растителния свят, вие ще изпаднете в закона на инволюцията и ще преживеете едно падане на Духа, едно низходящо състояние. Като прилагате първото упражнение, ще можете да се освободите от много отрицателни състояния. За да правите това упражнение по-сполучливо, можете да се занимавате с ботаника, зоология, антропология, а най-после да четете някои Божествени книги. Човек всеки ден слиза в по-ниските светове и пак се качва нагоре. Всяка скръб показва, че човек се е свързал с растенията – по този начин той помага на тях, а те – на него; когато изпитва неразположение, гняв и ред още отрицателни чувства, човек се свързва с животните, на които по този начин помага; щом дойде до разумното, до приятното, той вече е влязъл в човешкия свят; най-после човек минава към възвишеното, благородното, т.е. той влиза в Божествения свят, в който цари абсолютна хармония.

Тези са четирите свята, четирите състояния, които човек трябва да изучава. Когато някой е неразположен, смутен, нетърпелив, нека си представи, че се намира в гора от борови

и дъбови дървета; няма да мине много време и състоянието му ще се измени, ще приеме разположението на растенията. Когато някой изпадне в състояние на леност, нека мисли за животните, те обикновено са пъргави, подвижни – нуждата от храна ги е заставила по цял ден да се движат, за да задоволят глада си; като мислите за животните, вие се свързвате с тях и те ви стимулират с енергията си. Като се нахранят, животните стават мързеливи, но щом огладнеят, пак тръгват да търсят храна. Като придобиете търпението на растенията и подвижността на животните, вие ще минете към човека, за да придобиете разсъдливостта, мисълта. След това ще влезете в Божествения свят, където ще изложите всичките си мисли на показ и Напредналите Същества от този свят ще направят своите бележки върху изложените от вас мисли. Умните хора правят всеки ден по едно изложение, обикновените хора правят по едно изложение в седмицата, а глупавите – по едно изложение в годината. Когато се казва, че човек трябва да бъде изложен на критика, това подразбира изложение на неговите мисли в Божествения свят, където Разумни същества ще се произнасят за тях, а той ще следи, ще наблюдава всичко и ще вижда погрешките на онова, което някога е създал. Докато дойде до това положение, човек трябва да мине през една последователна дисциплина на ума; вие не сте минали още през тази дисциплина и не сте готови за Божествения свят. Ако преждевременно влезете в този свят, ще заспите, ще се разстроите, не можете да понесете неговите високи вибрации; който е минал през тази дисциплина на ума, на волята, като влезе в Божествения свят, той ще се върне бодр, освежен, с нова Светлина и нови знания.

За да преминете от този в онзи свят, изисква се абсолютна тишина, без никакви смущения, никакви безпокойства; пълна хармония се изисква. За да се направи един опит за влизане в Божествения свят, изисква се чиста аура наоколо, абсолютна хармония и тишина; тази обстановка трябва да се поддържа най-малко един-два часа – нещо, което е невъзможно в градовете. Този опит е невъзможен даже и в Чамкория¹⁰, където сме сега. Това е възможно на някое високо, уединено

планинско място. Ако опитът трябва да се направи в София например, изисква се специална стая, заградена със здрава, чиста, хармонична аура; в тази стая чужд, външен крак не трябва да влиза, никой не трябва да подозира за съществуването на тази стая. Обаче засега това е невъзможно, няма готови хора. Който не е подготвен за опита, няма да има желание да пристъпи към тази стая, ученикът обаче ще се стреми да влезе вътре, както пчелата се стреми към ароматния цвят. Учениците трябва да работят, да създадат хармонична аура в своята стая, за да бъдат опитите им успешни.

Работете усилено върху себе си, за да преодолеете всички мъчнотии – по този начин ще изработите в себе си воля, с която ще преодолявате всичко. Каква воля трябва да изработите – не желязна, нито гранитна, но диамантена воля; желязната и гранитната воля лесно ще капитулират, а диамантената ще издържи на всички препятствия. От вас се изискват широки схващания, голяма самоотверженост, за да се премахнат заблужденията от пътя ви; тези заблуждения могат да се махнат само чрез светлина на съзнанието. Особена е тази светлина; не влезе ли тя в съзнанието ви, вие ще останете със сегашните си разбирания, при които не можете да добиете онези резултати, които очаквате.

Като казвам, че е необходимо особена светлина да влезе в съзнанието ви, това ни най-малко не трябва да ви смущава; тази светлина ще дойде сама по себе си, а от вас се изисква само да се качите на някой висок планински връх и там да чакате. Нали знаете, че Слънцето огрява първо върховете на планините, а после долините? По същия начин и тази светлина ще огрее първо върховете на вашето съзнание, а после – долините му. От вас се изискват усилия, докато се качите на високия Божествен връх, където светлината иде най-рано; в долините и в равнините тази светлина дохожда по-късно.

Следователно, когато се запитате какви преимущества дава окултната школа на учениците си, ще знаете, че тя им посочва правия път към възкачване на високите Божествени върхове, които първи се осветяват от Божествените лъчи на изгряващото Слънце.

ВЪЗМОЖНОСТИ

Двадесета лекция
26 юли 1922 г., сряда, 11:40, Чамкория

ВЪЗМОЖНОСТИ

Тайна молитва.

Четоха се работите върху темата *Високи и ниски хора и техните отличителни черти.*

Каква е разликата между *възможност* и *необходимост*? Възможността има отношение към човешките процеси, т.е. към човека, а необходимостта има отношение към Божествените процеси, които се налагат в силата на нещо по-високо от човешкото. Когато се говори за възможности, подразбираме онова, което човек трябва да прави за всеки даден случай, за да използва благоприятните условия, които необходимостта е сложила в ръцете му.

Сега ще ви представя един пример, който илюстрира отношенията между висшето и нисшето в човека. Един господар има хубав кон, който обича, вследствие на което между господаря и коня се създават другарски отношения: господарят язди коня, а конят го носи на гърба си. Отиват на вършитба; господарят слиза от коня, впряга го и двамата започват заедно да вършеят. Вечерта господарят освобождава коня от работата, качва се на гърба му и тръгва за дома си; господарят влиза вкъщи, а конят отива в дама. Питам в кого от двамата се крият възможностите – в господаря или в коня? В господаря – само господарят е в състояние да измени, в смисъл да подобри или да влоши, положението на коня; конят пък, от своя страна, е в състояние да улесни положението на господаря си. Следователно нисшето начало у човека улеснява, а висшето подобрява положението му.

Каквито са отношенията между господаря и коня, такива са отношенията между Учителя и ученика: Учителят подобрява положението на ученика, а ученикът улеснява положението на Учителя. Щом Учителят подобри условията

на ученика, последният трябва да ги използва разумно. Тъй щото възможността в човека не е нищо друго, освен разумното начало в него. Човек трябва да използва възможностите, които се крият в него, за подобрене на положението на коня си, който пък ще го улеснява. В какво може да се подобри положението на коня – в жилището, в храната и във водата; като се подобри положението на коня, той ще бъде по-здрав, по-силен и ще може повече да улеснява господаря си. Това значи: ако господарят на вашето тяло не подобри умствените сили и способности на своя мозък, ако не подобри чувствата на своето сърце и най-после ако не подобри действията на своята воля, той не може да има никакви улеснения в своя живот.

Като ученици на тази Школа, предстои ви задачата да използвате своето недоволство, което с години наред ще ви бъде спънка. От какво е недоволен ученикът? Ученикът може да бъде недоволен от себе си – от своя ум, от своето сърце, от своята воля; също така той може да бъде недоволен и от окръжаващата среда. В каквата и форма да е изразено, от каквото и да е предизвикано, недоволството е енергия, сила, която може да се използва като стимул за работа. Недоволството на човека се дължи на това, че му липсва нещо крайно необходимо, нужно за неговото щастие.

Питам къде ще намерите това, което ви липсва. Ако ви липсва Топлина, къде ще я намерите – в Слънцето; ако ви липсва Светлина, къде ще я намерите – в Слънцето. Някой може да каже, че Светлината иде от всяко запалено, горящо тяло – например когато горят газ, свещ или дърво, пак имаме топлина; да, но тази топлина е вторична. В свещта, в дървото и в други горящи тела е складирана слънчева енергия, която според случая може да се превърне в топлинна или светлинна, но най-приятна Топлина и най-чиста Светлина е слънчевата; първична Топлина и Светлина е тази, която иде направо от Слънцето.

И тъй, Топлината и Светлината ще търсите в Слънцето. Къде ще търсите Любовта, Мъдростта и Истината? В Бога. Значи външната страна на Бога, или Неговият диск, е Мъд-

ростта, съдържанието на този диск е Любовта, а смисълът Му – това е Истината; с други думи казано: Мъдростта представя реалната, външната, видимата форма на нещата, Любовта е съдържанието на тези форми, а Истината е техният смисъл. Ако речете да търсите Любовта, Мъдростта и Истината в хората, това вече е вторична, второстепенна тяхна проява. Когато търсите Любовта в Бога, вие сте на безопасно място – защо? Защото Божията Любов е неизчерпаема, тя е извор, който постоянно блика, тя е огън, който постоянно гори; в този извор трябва да вливате своята вода, в този огън трябва да внасяте своето масло. Ако не внасяте водата си във Вечния извор, той ще престане да извира; ако не внасяте маслото си в Божествения огън, той ще престане да гори, както лампите изгасват без газ и както електрическата светлина прекъсва без ток. Газта, маслото, токът са условия за горене. Хората намират, че много от условията внасят противоречия в Живота; когато условията са конечни, ограничени, те внасят противоречия, но когато са безконечни, неограничени, те изключват всякакво противоречие.

Като ученици на Великата Школа, стремете се да разбирате Безграничното, Безконечното, проявено в ограничените, конечни, но разумни форми. При това положение вие ще знаете откъде иде недоволството. Безконечното прави човека недоволен. Какво трябва да направите, за да се освободите от недоволството? Да се разширите – станете голяма, широка тръба, през която водата на Божественото езеро свободно да протича, без да ви създава някакъв напор, някакво напрежение. Щом се разширите, недоволството ще изчезне. Причината за недоволството е обстоятелството, че човек не е могъл навреме и разумно да използва условията, дадени за неговото развитие.

Кога хората стават недоволни – на стари години; всички стари хора са недоволни от себе си – те виждат, че на младини е трябвало да учат, да придобиват знания и опитности, а напразно са прахосвали времето си и не могат вече да се върнат назад. Всички стари хора, с малки изключения, са крайно недоволни от себе си. Младите пък са недоволни

от ограниченията, които ги спъват, за да реализират своите желания – всяка спънка, всяко препятствие на пътя им ги прави недоволни.

Човек трябва да бъде доволен от условията, в които е поставен, и да се стреми да ги използва разумно. Ако е недоволен от условията си, той ще се намери в положението на жабата, за която се говори в баснята *Щъркел и жаба*. Тази басня е окултна, тя има дълбок вътрешен смисъл. Един млад щъркел, който представлявал млад, красив момък, минавал един ден покрай едно блато, където живеели много жаби. Щъркелът погледнал към блатото и видял, че от водата се подавала главата на една жаба – в случая жабата представлявала момата. Щъркелът спрял пред жабата и започнал да ѝ разправя за света, в който живее:

– Знаеш ли на каква височина достигахме ние, знаеш ли какъв простор, каква широчина се разкрива пред нас? Аз се чудя как живееш в това мръсно блато.

– Какво да правя, нямам възможност да изляза оттук – крила нямам.

– Много лесно, качи се на гърба ми и аз ще те вдигна в широките пространства, за да видиш нов свят, нови простори.

Жабата се качила на гърба на щъркела и полетяла в небесното пространство. Като не могла да издържи на новите условия, тя се пръснала и паднала на земята.

Каква поука може да се извади от тази басня? Всеки човек трябва да седи в условията, при които е поставен; ако излезе преждевременно от условията, в които Провидението го е поставило, той непременно ще падне и ще се убие. Не навреме щъркелът е говорил на жабата за красивите високи места, а жабата преждевременно е напуснала условията на своето блато.

Сега ще знаете, че и в окултизма има такива опасни и съблазнителни места, от които можете да пострадате. Не се качвайте на крилата на щъркела! Това, което за жабата е опасно, за щъркела е безопасно и обратно – това, което за щъркела е опасно, за жабата е безопасно. Ако жабата беше

успяла да примамии щъркела да влезе в блатото, и той щеше да пострада по някакъв начин. Светът, в който щъркелът живее, не дава възможност на жабата да се развива, нито светът на жабата дава възможност на щъркела да се развива. Възможностите дават условия за развиване на ума, на сърцето и на волята на човека. В мислите и чувствата трябва да се внесе разширяване и дълбочина, а на волята трябва да се предаде интензивност.

Сега, за да познаете доколко вашите мисли и чувства имат широчина и дълбочина и доколко волята ви е интензивна, направете следния опит. Когато някой ваш познат или приятел ви каже една обидна дума, вижте дали можете да я превърнете в добро и за колко време ще можете да я превърнете. Колкото по-скоро се справите с тази обидна дума, толкова по-голяма е широчината и дълбочината на вашия ум и на вашето сърце. Изкуство е човек да дойде до положение да превръща обидните думи в музика. Който си постави за цел да каже някаква обидна дума на приятеля си, трябва да бъде внимателен, за да не каже такава тежка дума, че да произведе голям, дълбок разрез. На когото от вас направят един разрез, ще следи за колко време ще премине. Индусите лесно лекуват раните си, те имат начин, чрез който събират праната от Природата и с помощта на мисълта си отправят тази прана към болното място, което в двадесет минути най-много оздравява. Следователно обидата не е нищо друго, освен малък разрез, направен на ума, на сърцето или на волята на човека. Който има в запас от праната на Природата, достатъчно е да концентрира мисълта си към болното място, да го докосне с ръката си и в няколко минути само да го оздрави – това значи силна, интензивна воля. Без този опит човек ще се намери в положението на търговец, който мисли, че е богат, без да има пари в касата си.

И тъй, ще направите опита съзнателно. Като видите, че някоя ваша приятелка е в отлив, т.е. неразположена, ще отидете при нея и ще ѝ кажете нещо, за да я предизвикате, и тогава тя ще ви каже някоя обидна дума; след това вие ще ѝ благодарите и кажете, че направихте малък опит с нея,

затова я подразнихте. За да направите опита, ще изберете такова лице, на което разчитате, че може да ви каже някаква обидна дума. После ще се обърнете към себе си, за да видите за колко време ще можете да се поляризирате. Такива опити могат да се дават естествено, без да ги търсите сами; когато опитите са естествени, по-добре ще бъде и за самите вас, тъй щото вие ще си създавате изпити сами, само когато естествено не се нареждат. Всички опити, всички изпити, които ви се дават в Школата, представляват условия за придобиване на енергия. Който успява в опитите си, който добре се справя с изпитите си, той черпи енергия; който не решава добре задачите си, той губи енергия. Ще знаете, че противоречията в пътя на ученика са необходими за неговото физическо, умствено и духовно развитие, следователно противоречията са необходим закон в развитието на ученика.

Когато се говори за законите и силите в Природата, дръжте в ума си мисълта за Първичния закон, според който нещата са точно определени. В този закон има само едно изключение, което съществува като възможност, като врата към нещо ново. Според този закон за Бога например няма нещо невъзможно – Той може всичко да изправи и моментално, и постепенно. Когато вълн е студено, вие сте недоволни, а щом се стопли, ставате доволни; когато вълн е тъмно, вие се спъвате, падате, вследствие на което сте недоволни, но щом се разсветли, щом дойде светлината, вие ставате доволни. Както виждате, студът и топлината, тъмнината и светлината са сили, които или развалят, или нареждат работите. По същия начин се сменят и състоянията в човека – докато е тъмнина в съзнанието на хората, те мислят, че е невъзможно да постигнат своите желания; щом Слънцето изгрее в съзнанието им, желанията им стават постижими.

И тъй, ще изучавате възможностите на сегашния си живот, за да знаете кои неща трябва да подобрите и кои да улесните – значи трябва да знаете какви възможности имате за подобряване и какви – за улесняване; нисшето трябва да улеснява, а висшето – да подобрява условията. Овцете улесняват човека, като му дават млякото и вълната си; човек подобрява

положението на овцете. Следователно подобрете положението на ума си, за да ви улесни той; подобрете положението на сърцето си, за да ви улесни то; подобрете положението на волята си, за да стане тя интензивна, силна, могъща и да ви улесни.

Днес говорих за възможностите в Живота: злото и Доброто са възможности, които съществуват в Битието; неразположението и разположението на духа са възможности, скръбта и радостта са възможности. Всяка дисхармонична мисъл, всяко дисхармонично чувство или действие произвеждат в човека скръб; всичко хармонично произвежда радост. Скръбта представлява оран на нивата, а радостта – жътва. Когато хората орат, земята се радва; когато жънат, житото се радва, че е минало през ред страдания и се е освободило.

Тайна молитва.

ДЕЯТЕЛНОСТ НА СЪРЦЕТО

Двадесет и първа лекция
2 август 1922 г., сряда, 19:30, София

ДЕЯТЕЛНОСТ НА СЪРЦЕТО

Тайна молитва.

Четоха се работите върху темата *Предназначението на човешкото сърце*.

За следния път пишете върху темата *Значението на човешкото око*.

Като писахте върху предназначението на сърцето, спряхте ли се да помислите за центъра на вашето сърце? Когато сърцето престава да тупти, физическият живот спира; когато сърцето престава да чувства, спира и астралният живот. Сега, за цяла седмица ще ви дам следната *задача*: всяка сутрин, преди обед и преди вечеря ще произнасяте следните думи: „Боже, сътвори в мен сърце чисто и свято!“; след произнасяне на тези думи ще размишлявате върху сърцето пет минути.

Някои казват, че сърцето е храм, а други – олтар Божий. Поетите за какво взимат сърцето – за храм или за олтар? Това показва, че хората дават голяма цена на сърцето. Каква е ролята на сърцето в организма? Много проста – да подтиква кръвта да се движи из целия организъм; в това отношение сърцето играе ролята на проводник. Сърцето има математически строго определена големина, според която се определя и неговата служба. Между физическата и духовната служба на сърцето има известно съотношение; като физически орган сърцето е малко, но в духовно отношение хората му отдават голямо значение, вследствие на което то става господар и там, където няма право – това е неправилно положение, само човешкият Дух може да бъде господар на всичко.

Ще ви задам следния въпрос: сърцето ли чувства, или Духът? Как обясняват съвременните психолози службата на сърцето в Духовния свят? – *Като нервни прояви, като състояния на нервната система*. Когато се говори за психичес-

ката служба на сърцето, хората минават-заминават покрай него като екскурзианти, без да се задълбочават в неговия вътрешен живот. Много от сегашните екскурзианти, които ходят по планините, берат и ядат боровинки, без да мислят, че могат да си събират и за зимата. Казвате: „Като дойде зимата, тогава ще мислим откъде ще купим боровинки“; да, но тогава няма да намерите. Запас е нужен за сърцето, както добрата домакиня събира запас от различни плодове за зимата.

Казано е, че сърцето е храм Божий, но всеки храм се нуждае от олтар – олтарът е огнището в храма. И за човешкото тяло е казано, че е храм Божий; огнището на този храм е сърцето, в което постоянно гори огън. Защо е нужен този огън? На огъня хората се топят, готвят си, вода си варят и т.н. Като имате предвид службата на огъня на огнището, ще определите каква е службата на сърцето като огнище в Божествения храм. Когато вън е топло, огънят се изгасява, но огнището остава – значи лятно време хората се топят и без огън.

Казахме, че когато физическото сърце престава да тупти, и физическият живот престава, а когато чувствата, чувстванията в човека престават, престава и астралният живот; щом астралният живот престава, човек изпада в сънно състояние, подобно на упояване. Така може да се упои човек от дим, пушек, от различни газове – когато в дома на някой човек коминът на огнището не тегли добре, къщата се изпълва с дим, с пушек и той трябва да отвори прозорците и да излезе вън, защото е невъзможно да диша пушек, дим. Следователно всяко неразположение показва, че в сърцето на човека има дим, пушек – защо? Защото коминът на вашето сърце, на вашето огнище е запушен.

Хората казват, че всичко се дължи на сърцето, а когато се натъкват на тежки вътрешни състояния, търсят причината другаде. Влизам в къщата им, виждам, че тя е пълна с дим; казвам: очистете комините си или ако са развалени, поправете ги! Същото може да се каже и за сърцето – щом преживявате тежки вътрешни състояния, казвам: изчистете

комина на сърцето си! Помислете малко върху този въпрос и си отговорете кой е коминът на сърцето и къде се намира той.

Вие ще отговорите на този въпрос, когато започнете да изучавате физическото, Астралното, Менталното и Причинното тяло на човека. Както физическото тяло има своя физиология и анатомия, така и Астралното, Менталното и Причинното тела имат своя физиология и анатомия; физиологията и анатомията на по-високите тела е подобна на тези на физическото тяло. Обаче когато човек прави известни аналогии, те трябва да бъдат верни. Ако аналогията са верни в своите съотношения, човек интуитивно ще почувства в себе си вътрешна хармония, вътрешно доволство. Например някой напише едно стихотворение, прочете го един-два пъти, но не му харесва нещо; поправи го малко, пак го прочете, остави го да поседи известно време, след това отново го прочита и намира, че сега е по-добро, харесва го. Това показва, че вътре в човека има някакво чувство, което определя кои неща са прави и кои – не.

В това отношение като ученици, вие трябва да развивате своята интуиция, с която разумно да разрешавате кои положения са верни и кои – не. Ако интуицията ви е добре развита, като напишете нещо по даден въпрос, както имахте за днес да пишете за сърцето, като го прочетете два-три пъти, веднага ще си дадете оценка вярно ли сте написали темата, или не: ако работата ви е добра, и вие ще бъдете доволни, и другите, които слушат, също ще бъдат доволни; ако вие не сте доволни от написаното, по никой начин не очаквайте другите да бъдат доволни.

Когато развивахте темата за сърцето, вие трябваше да се запитате здраво ли е вашето сърце, чувствали правилно; после трябваше да го разгледате анатомично от колко прегради се състои; след това трябваше да минете към астралното, към духовното сърце, да помислите нещо за него и тогава да напишете темата. Това значи право мислене. Съвременните хора не мислят дълбоко. Представете си, че някой ви каже, че сте лош човек – право ли е това? Ако не мислите дълбоко

върху нещата, вие ще вземете тези думи за абсолютни и ще се умъчните. Обаче ако сте слуга някъде и господарят ви каже да отидете на нивата да копаете, но вие отказвате да изпълните заповедта му, казвам: вие сте лош човек по отношение на службата си, но не и по отношение на живота си. Щом слугата не отива да разоре и да посее нивата, той не е изгълнил една от своите важни служби.

Питам има ли разлика в това дали слугата ще посее цялата нива, или само едно житно зърно. Който е готов да посее едно житно зърно, той ще е готов да посее и цялата нива; който не може да посее едно житно зърно, той не може да посее и цялата нива. Следователно, когато кажем, че някой човек е лош, разбираме, че той е лош само за дадения момент, но не и за някой минал или бъдещ момент – той е лош, докато продължава неговата лоша постъпка; в следния момент, когато се занимава с някаква добра, благородна мисъл или постъпка, той е добър човек. Тъй щото когато говорим за добро или зло в окултен смисъл, разбираме само определен момент, който може да продължава няколко минути, няколко часа или години, но след това той се сменя. Човек не може да бъде през целия си живот само лош или само добър. Вълкът, който минава за жесток, понякога проявява известно благородство – като влезе в някое стадо, той побутва тази-онази овца с муцуната си и ги отминава, никаква пакост не им причинява; в такива случаи овчарите казват, че нещо особено е станало с този вълк, устата му някак се е затворила, че не могъл да нападне нито една овца. Не, благородство е проявил този вълк; като побутне някоя овца, той си помисли нещо и казва: „Хайде, от мен да замине!“. Когато вълк влезе в някое стадо, той постъпва по три различни начина: или дави овцете, или само драска с ноктите си, наплаши ги и бяга, или ги побута малко и не ги дави, излиза си вън, без да им е причинил някаква пакост.

Същото нещо може да се каже и за човека – когато човек проявява лошото в себе си, той или дави хората, или само драска с ноктите си и ги наплашва, или само ги побутва, раздвижва и бяга вън. Следователно, когато казвате, че

някай човек е лош, трябва точно да се знае за кой от тези три момента се говори. Затова именно злото и Доброто са относителни величини – относителните неща се определят от времето, през което тяхната енергия и дейтелност се сменят. Когато казват за някого, че не може да прави зло, това е защото правенето на злото се определя астрологически от влиянието на известни планети върху човека; на обикновен език казано, това значи: има условия, при които човек може да върши зло, а щом излезе от тези условия, вратата за правене на зло пред него се затваря. Като се намери пред затворената врата, тази енергия започва да удря, да блъска върху нея, но като не ѝ се отвори, тя изменя своята посока и този човек започва да се проявява в добро. Същият закон се отнася и за Доброто. Следователно човек няма всякога условия за вършене на добро, нито пък има всякога условия за вършене на зло.

Когато развивате темата за окото, мислете добре върху богатата, които придобивате чрез него; мислете върху богатата, които придобивате чрез сърцето. Правете научни наблюдения върху себе си, за да различавате състоянията, които преживявате, а също така и отраженията на тия състояния върху вас. Например бройте колко пъти бие сърцето ви, когато сте в добро разположение на духа; после бройте колко пъти бие сърцето ви при голяма радост и при голяма скръб, интересно е да видите как пулсът варира при различните състояния, които минавате – по този начин ще извадите ред математически данни, с които ще можете да работите. После следете ритъма на сърцето си – дали е равномерен, или не, дали е дълъг, или къс; по ритъма на сърцето ще определите състоянията си. Само така вие ще се доберете до конкретни данни, които ще можете да приложите в живота си, иначе само ще събирате богатства, ще ги слагате в банки, ще ги броите, без да знаете как се придобиват тези богатства. Не станете ли банкери, ще копаете, ще орете, ще сеете на нивата, за да научите как се събира богатството. Който не е събирал това богатство с труд, с усилия, той може само да се хвали с него, че има на разположение еди-колко си хиляди

лева, но това богатство е опасно.

За вас, като окултни ученици, на които се дават много знания, има опасност от пресищане, от разсейване. Когато се преподават много предмети, вниманието на ученика може да се отвлече, вследствие на което много неща няма да чуе, да разбере или да възприеме; външно ще чува, но вътрешно няма да възприема – при това положение колкото и да се говори на човека, той няма да разбира. Той ще прилича на млад момък, който е определил среща на своята възлюбена и мисли само за предстоящата среща: каквото и да му се говори, той все за срещата ще мисли. В същото положение се намира и гладният: вие му говорите това-онова, той все за ядене мисли. Значи когато съзнанието на човека е заето с някаква мисъл, той няма да разбере много неща и ще ги пропусне.

Понякога и вашето съзнание е заето с няколко странични въпроса, които пречат да схващате нещата правилно. Четете някой поет, възхищавате се, чудите се какво е искал да каже в това стихотворение. Какво е искал да каже – преживял някакви разочарования, които маскирал малко, а вие мислите, че голяма дълбочина се крие в мисълта му; друг път се въздушевил от нещо, очаровал се, а вие се чудите на неговата мисъл – очарованието си излял, нищо повече. Това са странични мисли, които нямат нищо общо с главния предмет. Когато описва своите разочарования, поетът минава някакви болезнени състояния; когато описва своите очарования, той е оздравял, получил е няколко хиляди лева помощ и е отишъл в странство да се разходи. Истински поет е онзи, който вижда нещата от Божествено гледище и ги прилага в живота си; истинският поет описва нещата в тяхната реалност, без да се ръководи от лични настроения. Същото се отнася до музиката и до изкуството.

Сега и от вас искам, когато размишлявате върху нещо, нито вие да очаквате, нито от вас да очакват нещо. Когато и аз се въздържам да ви говоря конкретно, причината за това е, че досега не съм срещнал хора, на които съзнанието да е чисто като Слънцето – без никакво петно; само хора с чисто

съзнание могат да възприемат нещата тъй, както са поставени в Божествения свят или както са в Разумната Природа.

Следователно, като ученици на окултна школа, вие трябва така да изчистите съзнанието си, че всичко, каквото приемете, да се отпечата. Всички телефонни съобщения с външния свят трябва да затворите и да кажете: „Ние приемаме само отвътре, а не отвън“. А сега, като влезете в клас, вие се занимавате само със звънци: оттук *дрън*, оттам *дрън*, ставате, ходите, връщате се и предметът, който ви се предава, остава неразбран. Как ще разберете предмета, като се занимавате само със звънци?

Първата задача на окултния ученик е да се научи да затваря телефонните станции; щом някой дрънне на една от вашите станции, ще кажете:

– Извинете, жиците ми са прекъснати.

– Как, защо?

– Прекъснаха се от окултната наука, с която сега се занимавам в Школата; щом свърша урока си, пак мога да приемам и предавам съобщения от външния свят. Докато съм в клас, няма да ме безпокоите, ще чакате да свърша урока си; щом свърша, тогава ще ми кажете каквото трябва, а до това време ще чакате вън.

ПРИЛОЖЕНИЯ

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

¹ **Сократ** (469-399 г. пр. Хр.) – древногръцки философ, създал нов клон на философията – *етика* (гр. *ethike*), разглеждащ характеристиките на индивида и ключови морални концепции като Добро и Правда. За най-важен принос към западната философия е считан диалектическият му метод, познат като Сократов, или метод на оборването, заради който Сократ е считан за баща на политическата философия. С името му са номинирани редица философски термини: сократическа ирония, сократически интелектуализъм, сократически парадокси, сократически стоицизъм и др.

² Общата сума от изброените числа е 218.

³ **Илия** (9 в. пр. Хр.) – еврейски пророк, живял в Древна Юдея, библейски персонаж от Стария завет (Трета и Четвърта книга *Царства*, Втора книга *Паралипоменон*, Книга на Малахия). Името му се споменава и в Новия завет, Талмуда, Корана и в различни фолклорни разкази на християнски и мюсюлмански народи. Мисията му е да върне увеклите се в идолопоклонство евреи към Единия Бог. За ревностната му служба, според библейския разказ, Бог изпраща огнена колесница, която го възнася към Небето. На него принадлежат прочутите думи: „Никой не е пророк в родината си“.

⁴ **Светлина върху пътя** – най-известната книга на английската писателка Мейбъл Колинс (1851-1927) – теософ, автор на повече от 40 произведения. На български език книгата е издадена през 1991 г. от издателство *Хелиопол*. Някои от посланията в нея са: „Преди очите да видят, те трябва да отвикнат от сълзи“, „Преди гласът да може да говори в присъствието на Учителите, той трябва да изгуби силата да наранява“ и др.

⁵ Битие, гл.3.

⁶ Евангелие от Матей, 10:8.

⁷ **Йосиф** – библейски персонаж от Стария завет, един от дванадесетте синове на патриарх Яков; животът му е описан в *Битие*, 37:50. Намразен от своите братя заради любовта на баща им към него и заради ясновидската му дарба, Йосиф е продаден като роб в Египет, където благодарение на способностите си успява да се издигне до званието „пръв след фараона“ и да придобие огромно влияние. По време на неплодородните години среща братята си, дошли в Египет за помощ, и се помирява с тях. Историята на Йосиф е катализатор за създаване на много художествени произведения в по-късни епохи (напр. четирилогията *Йосиф и неговите братя* от Томас Ман).

⁸ Евангелие от Матей, 22:37.

⁹ **Никодим** – библейски персонаж от Новия завет, Евангелието на Йоан (3:1-17) описва срещата му с Христос. Никодим е високообразован представител на Националния съвет (Синедрион), фарисей, който след запознаването си с Христовото учение пожелава да се срещне с Учителя, а последващият разговор го превръща в един от най-верните Му ученици. Той защитава Исус (Й, 7:45-52), а след разпятието заедно с Йосиф Ариматейски сменя тялото от кръста и участва във всички ритуали, свързани с полагането му в пещерата.

¹⁰ **Чамкория** – днес курортът Боровец.

РЕЧНИК НА РЕДКИ, ОСТАРЕЛИ И ЧУЖДИ ДУМИ

scientia (лат.) Знание.

беялия *остар.* от тур. Човек, който прави пакости.

дам (тур. dam) *диал.* Обор.

дарак (тур. tarak) Уред или машина за влачене на вълна, памук и др.; чепкало.

иждивявам (цсл.) Изразходвам, харча.

кондензация (лат. condensatio) **1.** Стъстяване, събиране. **2.** *електр.* Събиране на електрическа енергия. **3.** *физ.* Преминаване на пара или газ в течност.

конечен *остар.* Краен, свършващ, свършил.

краски (рус.) Багри, бои, цветове.

манас (санскр. manas) Ум; онези умствени активности, свързани с изпитването на желания, чувства, емоции, отношение, интерес и др. Учителя обяснява значението на думата в лекцията *Противоречия в живота*.

метафизика (гр. meta „зад“, „след“, „извън“ и physika) **1.** Съчинение на Аристотел. **2.** *фил.* Система от философски възгледи, според която явленията се разглеждат изолирано, независимо едно от друго, като неизменни и недостъпни за опита. **3.** Философски възгледи за духовни първоначала на битието (Бог, душа и т.н.), недостъпни за експериментално изследване. **4.** *прен.* Отвлечена и малко понятна мисъл.

монада (гр. monas, -ados „единица“) **1.** *мат.* Единица. **2.** *фил.* У питагорейците – единичност, най-простото неделимо единство като принцип на Битието. **3.** Във философията на Лайбниц (1646-1716) – прост, вечен, неделим духовен първоелемент на Битието, „одушевен атом“. **4.** *биол.*

Низш организъм, преход от растение към най-простия вид животно.

нахохори *остар. диал.* Отваря широко очи, гледа заплашително.

нощви *остар.* Корито, обикновено дървено, в което се меси хляб.

октава (лат. *octava* „осма“) **1. муз.** Интервал от осем степени, от които първата и последната са с едно име. **2. муз.** Част от звукоред, която обхваща $\frac{1}{2}$ различни по височина тонови степени. **3. литер.** Строфа от осем стиха. **4. печ.** Формат на печатарска кола от голям лист, сгънат на осем.

олтар (лат. *altare* „жертвеник“) **1.** Най-важната част в християнския храм, където са престолът и жертвеникът. **2.** Място за жертвоприношения в дълбока древност. **3. прен.** Всичко, считано за свято и неприкосновено; светилище, светиня.

остен *остар.* Тояга с тънък железен бод за подкарване на добитък.

пертурбация (лат. *perturbatio* „безпорядък“) **1. книж.** Внезапна промяна, нарушаване на нормалния ход на нещо. **2. астр.** Изменение на пътя на небесно тяло под действието на други небесни тела. **3.** Разстройство, смущение, смут.

повидимому *остар.* Привидно, на външен план.

радо *остар.* Драго, мило; с радост, с удоволствие.

рудар *остар.* Миньор.

сбъдничав *остар.* Който предсказва бъдещето, проникателен, интуитивен човек.

симпатична нервна система *остар.* Вегетативна или автономна нервна система, състояща се от два дяла – симпатиков и парасимпатиков.

слог *остар.* Сричка

схоластика (гр. *scholastike*) **1. фил.** Средновековна идеалистическа религиозна философия, която изразява схваща-

нето, че Истината е дадена в Светото писание и почива на църковната догматика. **2. ист.** Общо название на средновековните философски учения, подчинени на религията. **3. прен.** Отвлечено знание, далеч от живота и действителността, почиващо върху формални разсъждения.

съгласявам *остар.* Съгласувам, хармонизирам (с нещо).

талисман (фр. talisman от ар., гр. telesma „вълшебство, заклинание“) Предмет, който според някои суеверни представи предпазва от нещастие и носи щастие и успех, дори може да придава свръхестествени сили.

теософия (гр. theos „бог“ и sophia „мъдрост“) **1.** Религиозно учение, което признава вечното съществуване и прераждане на душите и приема, че по мистичен път може да се влезе в общение с тайни и свръхестествени сили, които откриват истината на избрани лица. **2. прен.** Всеки философски мистицизъм, който претендира да е математически или научно обоснован – питагорейство, неоплатонизъм, гностицизъм и др.

трен (фр. train) *остар.* Влак.

тунеядец (рус.) Който ползва блага, без да е участвал в изработването им; готован, търтей, паразит.

тъй щото *остар.* Така че.

уд *остар.* Телесен член, крайник.

уровен (рус.) Ниво, равнище.

чрезмерно *остар.* Извънредно, прекомерно голямо.

юлар (тур. yular) **1.** Водило на оглавник за добитък. **2.** Оглавник.

ягориди (нгр. agourida) *диал.* Кисело, неузряло грозде.

ТЕМИ

1. Най-разумният метод за работа - 11 стр.
2. Мястото на волята в Живота - 27 стр.
3. Резюме на темата *Мястото на волята* - 39 стр.
4. Произход на белия цвят - 39 стр.
5. Отличителните черти на Доброто и злото - 51 стр.
6. Да се напише една хармонична дума, която е любима на пишещия - 72 стр.
7. Да се напише едно изречение, в състава на което влиза глаголът *тръгни* - 87 стр.
8. Мястото на Красотата в Природата - 99 стр.
9. Приложение на кармата в Живота - 109 стр.
10. Защо трябва да обичаме и защо трябва да ни обичат - 157 стр.
11. Защо човек трябва да яде - 163 стр.
12. Предназначението на ръцете - 170 стр.
13. Скъпоценните камъни - 183 стр.
14. Най-силната добродетел на ученика - 193 стр.
15. Най-силната черта на светлината - 209 стр.
16. Службата на човешкия палец - 214 стр.
17. Високи и ниски хора и техните отличителни черти - 215 стр.
18. Предназначението на човешкото сърце - 221 стр.
19. Значението на човешкото око - 243 стр.

ЗАДАЧИ, УПРАЖНЕНИЯ, ОПИТИ

Страх и безстрашие

Да се напише изразът *Без страх и без тъмнина* ясно и четливо, без никакви коментари по него.

Сила на волята

Вечер да се ляга в точно определен час и да се направи опит за заспиване в рамките на десет минути след този час. Към това упражнение може да се добави допълнителен детайл – опит за спане само на една страна, например дясната.

При лягане да се казва следното: „Сега отивам в училището на Астралния свят и желая да свърша добре работата, която ще ми се даде там“.

Медитация върху дъгата: всеки ден да се медитира върху дъгата, докато се създаде в ума красива картина за нея. Това упражнение развива въображението.

Качества и проява на волята

Да се определят два часа в денонощието, които са за положителна работа на ученика; може единият да е сутринта, а другият – вечерта, но това разпределение не е задължително. През тези два часа да се изпрати по едно добро желание за усиляване на волята. Да се отделят около десет секунди за изпращане на доброто, което е пожелано, към останалите от класа. Когато се проектира мисълта, да се изговарят думите *Без страх в Любовта безгранична*.

Да се правят опити за ставане в точно определен час.

Двете посоки

В края на изтеклия ден да се размишлява и търси поуката от случките на деня. Една седмица да се проследява честотата на смяната на състоянията, предимно резките, и да се записва всичко в една тетрадка. През втората седмица

да се наблюдават състоянията в различните части на денонощието – сутрин, обед, вечер, преди лягане. Да се записват часовете и метеорологичните условия.

Упражнение, което се прави три пъти на ден, създаващо малък морален подтик.

Закон за енергиите

За да се трансформират енергиите и за да текат правилно, при общуване учениците да правят опити да се събират по симпатия, да сядат един до друг според законите на хармонията. Ако при дадени обстоятелства не може да се установи външна дистанция, да се прилага вътрешна.

В продължение на две седмици всяка сутрин при събуждане да се задават следните въпроси: „Искрен ли съм спрямо душата си? Готов ли съм през целия ден да извърша всичко онова, което душата ми желае и нашепва? И ако сгреша нещо, готов ли съм, без да се оправдавам, да се извиня пред нея, да кажа Истината, както е в действителност?“. Тази искреност спрямо душата е необходимо условие за развиване и пробуждане на съзнанието.

Мисъл, чувство и действие

В продължение на един месец всяка сутрин да се изпраща по една добра, светла мисъл към един и същ човек. Едновременно с това всяка сутрин да се дава по един лев на някой беден човек. В края на периода да се сравнят резултатите от двата опита.

Цял месец да се кара без пари. През това време се работи активно, с положително упование, че всеки ден ще даде своето си.

Изисквания от ученика

Опит да се забодне игла в кожата на дълбочина два-три милиметра и да се наблюдава от кой опит ще стане това – дали от първия, или от някой по-нататъшен. Така ще се проследят колебанията на волята.

Скъпоценните камъни

При възникване на неприятна ситуация да се мисли за дванадесетте скъпоценни камъка.

Прояви на съзнанието

Опит за една седмица: всяка сутрин да се чете Евангелието на Йоан, трета глава, от първи до тринадесети стих, като се размишлява върху разговора между Христос и Никодим.

Ако се появи дисхармонична черта на лицето, да се вземе огледало и да се наблюдава цялото лице в продължение на около десет минути, не повече. Същевременно да се казва: „Ти трябва да се поправиш“.

Положителни и отрицателни сили

При неразположение да се оформя в съзнанието представа за дъбова или борова гора. При състояние на леност да се мисли за животните – те обикновено са пъргави.

За тонизиране на ума да се прави мислено движение от-долу нагоре, обратно на движението, което прави Черната лежа – отгоре надолу.

Възможности

Когато някой изрече обидна дума към някого, нека последният направи опит да я превърне в добро и да проследи за колко време ще успее.

Деятелност на сърцето

Цяла седмица всяка сутрин, преди обед и преди вечеря да се произнасят следните думи: „Боже, сътвори в мен сърце чисто и свято!“; след произнасяне на тези думи да се размишлява върху сърцето пет минути.

Учителя Петър Дънов

МЛАДЕЖКИ ОКУЛТЕН КЛАС

ДВАТА ПЪТЯ

година първа

Редактор	<i>Стела Рускова</i>
Художник	<i>Даниела Тодорова</i>
Предпечат	<i>Иван Джеджев</i>

Издателство „Бяло Братство“
София, ул. „Ген. Щерю Атанасов“ 2
Тел: (02) 668 955; 0897 847 643

Отпечатано в Университетска печатница

www.beinsadouno.org
www.bialobratstvo.info

Цена 10 лв.